www.plebi.hu

Krisztus fénye

2017. Szent István ünnepe – XVIII. évf. 3. szám (68)

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek lapja

Légy a mi Úrnőnk
új századokra,
hogy míg Istent keressük,
általad megtaláljuk,
Nagyboldogasszony,
a magyar nép
hivatásának őrangyala.

Prohászka Ottokár

KALENDÁRIUM

Augusztus 6. Évközi 18. vasárnap, Urunk színeváltozása
7. Szent II. Sixtus pápa
11. Assisi szent Klára
13. Évközi 19. vasárnap
15. Nagyboldogasszony ünnepe
20. Évközi 20. vasárnap, Szent István király
22. Szűz Mária, Világ királynője
25. Szent Lajos király
27. Évközi 21. vasárnap
Szeptember 3. Évközi 22. vasárnap
8. Kisboldogasszony
10. Évközi 23. vasárnap
12. Mária szent neve
14. Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepe
15. Fájdalmas Szűzanya
17. Évközi 24. vasárnap
24. Évközi 25. vasárnap, Szent Gellért püspök
29. Szent Mihály, Gábor és Rafael főangyalok
Október 1. Évközi 26. vasárnap
2. Őrnagyalok
7. Rózsafüzér Királynője
8. Évközi 27. vasárnap, Magyarok Nagyasszonya
15. Évközi 28. vasárnap
18. Lukács evangélista
22. Évközi 29. vasárnap
23. Nemzeti ünnep, Kapisztrán Szent János
29. Évközi 30. vasárnap

Szent Lajos király –

a francia népnek olyan királya, mint nekünk Szent László – aki megmutatta, hogy a hatalom csúcsán is lehet jónak lenni, Isten törvényeinek engedelmeskedve uralkodni. 1226-ban királlyá koronázták. Feleségével nagy szeretetben éltek, 11 gyermekük született. A király magánélete inkább hasonlított a szerzeteséhez, mint királyéhoz: napi szentmisén vett részt, imádkozta a zsolozsmát. Türelméről, alázatosságáról híres volt. A szegényeket pártfogolta, segítette. A szentföldi szenvedő keresztények megsegítése közben érte a halál. A lovag-királyok eszményképe ő.

Czifra Lászlóné

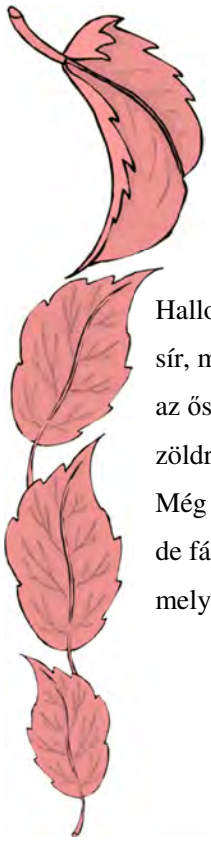

Róna J. László:

ŐSZ

Hallom lépéseit, osonva közelít,
sír, már a tornác alatt jár,
az ősz küldi szeles követét,
zöldről mélybronzra váltott a határ.
Még langymeleg az égbolt széle,
de fák levelén már a nyárnak vére,
mely cseppekben adja át magát.

Égnek int, amint billegve földet ér
a propellerszárnyú hárslevél,
bodzaszem suttogja vörös feketén,
erre ment, elfutott … sajnos vége már.
Talán visszajön megint … talán,
asztalomon üzen egy szép barack,
megláthatsz jövőre, aláírás: a Nyár.

Szentek krónikája

Szent II. Sixtus pápa

Szent II. Sixtus (görögül Ξιστος) a 24. római püspök volt, a források szerint görög származású, születésének helye Athén. Szülővárosa hírnevének megfelelően művelt filozófus volt, bölcsessége vezette előbb a pogánységból a kereszténységbe, majd az Egyházon belül a papságra, s végül a pápaságra. A hagyomány neki tulajdonítja a lelki tökéletességről szóló maximák gyűjteményét.

A római keresztényüldözések miatt kevesebb, mint egy évet uralkodhatott, pontifikátusa 257. augusztus 30-tól 258. augusztus 6-ig tartott.

Pontius, Szent Ciprián alexandriai püspök életrajzírója Sixtust jóságos és békeszerető embernek írja le olyan okból, hogy Sixtus volt az, aki elődje, I. István pápa és Ciprián közötti eszmei feszültséget feloldotta, elfogadván Ciprián elveit, miszerint a hitüket megtagadó eretnekeket az egyház úgy fogadhatja be, ha újból megkereszteli. A kor keresztényüldözései miatt sokan tagadták meg hitüket, nyilván ezeknek az embereknek a sorsáról volt szó ebben a vitában, s bár az Egyház gyakorlata nem ezt kívánja követni, Sixtus a dúló feszültséget oldani akarta.

Olvasmány Szent Sixtus püspök és Szent Ciprián püspök levelezéséből:

Szeretett Testvérem! Leveledre nem válaszolhattam azonnal. Ennek az a magyarázata, hogy minden klerikusomat közvetlenül fenyegeti az üldözés, és így innen el nem mozdulhattak, hiszen valamennyien készek életük feláldozása árán átvenni Istentől a mennyei jutalmat. Most azonban közölhetem: visszajöttek azok, akiket Rómába küldtem biztos hírekért, hogy mit tartalmaz a velünk kapcsolatos császári rendelet. Eddig ugyanis csak különféle, ellentmondó és bizonytalan híreszteléseket terjeszthettek.

Most azonban már tudjuk, hogy mi a valóság. Valerianus császár leiratot küldött a szenátushoz, hogy azonnal végezzék ki a püspököket, papokat és diakónusokat; a szenátorokat meg a császári főtisztviselőket és a római lovagokat pedig fosszák meg méltóságuktól és javaiktól. Ha vagyonukat elveszítve is megmaradnak keresztésnek, le kell fejezni őket, feleségüket pedig fosszák meg vagyonuktól, és száműzzék. A császári pénzváltóktól – akár régebben tettek hitvallást, akár most tesznek – a náluk levő pénzt az állam részére el kell kobozni, őket pedig megkötözve és jogfosztottan a császári birtokokra kell hurcolni.

Valerianus császár e leiratához csatolta annak a rendeletének a másolatát is, amelyet a provinciák helytartóihoz küldött ügyünkben. Szent reménységben várjuk mindennap ezt a rendeletet, a hit erejével nézünk szembe a kínokkal, amelyeket bátran akarunk elviselni. Az Úr jóságából és irgalmából számítunk az örök élet koszorújára. Rómában a rendőrfőnökök pedig mindennap kegyetlenül folytatják az üldözést; ha valakit feljelentenek náluk, azt azonnal kivégeztetik, javaikat pedig az államkincstár számára elkobozzák.

Kérlek, közöld ezeket az értesüléseket többi püspöktársunkkal is, hogy az ő buzdító szavuk megerősítse mindenütt a testvéri közösséget, és készítsenek fel mindenkit a lelki harcra. Mindegyikünk ne annyira a halálra gondoljon, hanem inkább a halhatatlanságra. Teljes hittel és egész bátran adják át magukat az Úrnak. Félelem helyett inkább öröm legyen a szívükben hitünk megvallásakor, hiszen tudják, hogy Isten és Krisztus katonáinak sorsa nem a pusztulás, hanem a koszorú elnyerése.

Az Úrban minden jót kívánok neked, szeretett testvérem!

Cipriántól való az első híradás is Sixtus vértanúságáról: *Azt is tudjátok, hogy Sixtust augusztus 6-án az egyik temetőben négy diakónusával együtt kivégezték.* A pápát az eucharisztia ünneplése közben fogták el a Callixtus-katakombában, és azonnal le is fejezték. Amikor a szent vértanú pápát elhurcolták, Szent Lőrinc diakónus utána futott: *Atyám, hová mégy a fiad nélkül?* Erre a pápa így válaszolt: *Fiam, nem hagylak magadra, de rád nagyobb küzdelem vár. Három nap múlva követni fogsz. Közben azonban fogd az Egyház kincseit, és oszd szét a szegények között!* Mint tudjuk, Lőrinc augusztus 10-én szenvedett vértanúhalált. A római prefektus elfogta őt, és követelte rajta az Egyház kincseit. Lőrinc azonban így válaszolt: *A szegények a mi gazdagságunk. Valóban gazdag az egyház, gazdagabb a császárnál.* Lőrincet vasrostélyon égették halálra.

Sixtus a pápasírok között kapott nyughelyet, amíg át nem vitték maradványait a Via Latina mellett lévő Crescentiata templomba, amelyet később, a 6. században szenteltek fel az ő tiszteletére.

Szent Sixtus és Szent Lőrinc a 3. század leginkább tisztelt vértanúi. Szent Sixtus ünnepét 1969-ig Urunk színeváltozása előtt, augusztus 5-én ünnepeltük, 1969-től az ünnep augusztus 7-re került.

Szent II. Sixtus legyen példa előttünk: hitéért kiállt, higgadt okfejtéssel, világos magyarázattal, s ha kellett, egyértelmű és szilárd igennel vagy nemmel, akár az életével is.

Koczka Tamásné

Kép: II. Sixtus ábrázolása a Szent Pál bazilika a falakon kívül templomban, Róma

Szent Ambrus:
Szent vértanúk ünnepére
(Aeterna Christi munera)

Krisztus örök kegyelmeit,
a mártírok győzelmeit,
a tartozó dicséretet
vidám lélekkel zengjük el.

Ők az Egyházak Elsei,
győzelmes harc vezérei,
mennyei udvar nagyjai,
világnak ők igaz világ.

Világ félelmén győztek ők,
a testi kínzást megvetők,
s a szent halál jutalmaúl
a boldog élet már övék.

Vadak foga elé vetik,
s máglyára a mártírokat,
őrjöngő hóhérok keze
fogókkal tépi húsukat.

Megmeztelenül belsejük,
patakban foly a drága vér,
de rendületlen állnak ők:
öröklét ád erőt nekik.

A szentek ájtatos hite,
rendíthetlen hívő remény
s Krisztus szerelme:
általok világ zsarnokát megtöri.

Bennük az Atya fénye él,
bennük triumfál a Fiú.
Bennük a Lélek ereje.
Az ég örömmel árad el.

Kérünk, Megváltó, tégedet,
emeld a vértanúk közé
könyörgő kis szolgáidat
mind az örök időkön át.

Sík Sándor fordítása

Urunk színeváltozása, augusztus 6.

Uram, jó nekünk itt lenni

***Reményik Sándor:* LEFELÉ MENET**

1.
„Elváltozék…” Köntöse, mint a hó.
Olyan szép, hogy már-már félelmetes,
Mégis: a hegyen lakni Vele jó.
Maradni: örök fészket rakni volna jó.
De nem lehet. Már sáppad a csoda,
Az út megint a völgybe lehalad.
Jézus a völgyben is Jézus marad.
De jaj nekünk!
Akik a völgybe Vele lemegyünk,
Megszabadított szemű hegy-lakók
Csak egy-egy csoda-percig lehetünk.
Elfelejtjük az elsápadt csodát.
És lenn, a gomolygó völgyi borúban,
Az emberben, a szürke-szomorúban
Nem látjuk többé az Isten fiát.

2.
Testvérem, társam, embernek fia.
Igaz: a hegyen nem maradhatunk.
Igaz: a völgyben más az alakunk,
Nekünk lényegünk, hogy szürkék vagyunk.
Botránkozásul vagyok neked én
És botránkozásul vagy te nekem,
Mégis: legyen nekünk vigasztalás,
Legyen nekünk elég a kegyelem:
Hogy láttuk egymás fényes arculatját,
Hogy láttuk egymást Vele – a Hegyen.

***Juhász Gyula:* A TÁBOR HEGYÉN**

Ez volt hegye az elragadtatásnak.
Nagy, napsütéses, tömjénes vasárnap,
Ünnepe az életnek, a csodának.

Aranyos arccal fölnézett a Mester,
Ruhája hónál tündöklőbb ezerszer,
Ó, ily fehér még nem volt eddig ember!

Jött Mózes, aki eltűnt, mint egy álom,
Illés, ki elszállt lángoló batáron
S három tanítvány, boldog halaványon.

És monda egy: Mi szép, mi szép az élet,
Mi mély, mi nagy, mi gyönyörű ma Véled,
Építsünk hármas hajlékot tinéktek!

Nem szólt a Mester. A fény és a mámor
Elrebbent mirhaillatként arcáról
S lenézett a hegy napos magosából...

És lenn, ahol a Golgota vet árnyat,
Látta a méla, néma olajfákat,
Hol nemsokára lelke holtrabágyad!

Augusztus 6-án vasárnap, Urunk színeváltozását ünnepeltük (latinul: transfiguratio). Ezt az ünnepet már az 5. század óta ünneplik a katolikus liturgiában. Eleinte csak keleten volt hagyománya. Később, III. Kalixtusz pápa augusztus 6-ára tette Krisztus megdicsőülésének ünnepét, hálaünnepül Hunyadi és Kapisztrán Szent János Nándorfehérvárnál aratott 1456-os győzelmének emlékére. (Ezt hirdeti egyébként a déli harangszó is.)

Arra emlékeztünk tehát, amikor Jézus Krisztus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost és egy hegyen, – a hagyomány szerint a Tábor hegyén –, megmutatta nekik isteni dicsőségét; azaz, egész alakjában elváltozott előttük és felragyogtatta a benne rejlő isteni erőt.

Nézzük meg ezt a titkot közelebbről. Máté evangéliumából tudjuk, hogy a színeváltozás 40 nappal Jézus keresztre feszítése előtt történt. Egyházunk éppen ezért adja elénk a Nagyböjtben is ezt az evangéliumot. Természetesen más hangsúllyal, hiszen akkor Jézus szenvedésének megjövendölésén van a nyomaték, azon, hogy a dicsőséges Krisztus egy és ugyanaz azzal a törékeny Báránnyal, aki értünk emberekért, a mi üdvösségünkért tudatosan vállalja a szenvedést, hogy megadja számunkra, – kereszthalálával –, a megváltást és bűneink bocsánatát.

Naptárunkban ez az ünnep, szép keretes helyet foglal el. 40 nappal a Szent kereszt felmagasztalása ünnepe (szept. 14.) előtt áll és 40 nappal ama apostol mártírhalálának ünnepe után, aki elsőként vallotta meg – mégpedig alig pár nappal a színeváltozás előtt –, hogy: „*Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.*” (Mt 16,16), vagyis Szent Péter ünnepe (jún. 29.) után 40 nappal.

a Tábor-hegy

A színeváltozás előképét, párhuzamát, az Ószövetségben is megfigyelhetjük. Mózes is három férfit vitt magával: Áront, Nádábot és Abihut, amikor a szövetségkötésre készült. Isten aztán hat nap múlva kinyilatkoztatta magát Mózesnek (vö. Kiv 24,15-18). A Szentíró a következő jelzőkkel írja le a jelenséget: „*… a felhő betakarta a hegyet*”, „*… az Úr dicsősége leereszkedett a Sínai-hegyre.*” „*…Isten dicsősége olyannak mutatkozott, mint az emésztő tűz a hegy csúcsán.*” Mózes által a választott nép így tapasztalta meg Isten dicsőségét. A fényes felhő mindig az isteni jelenlétet mutatja, melyben Isten „leszáll” a földre, találkozni lehet Vele és hallani lehet Őt. Az evangéliumban is hasonlóan találkoztak a választott tanítványok Krisztus dicsőségével, annyi különbséggel, hogy: „*… hirtelen fényes felhő borult rájuk, s a felhőből szózat hallatszott: »Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!«”*. Isten személyesen szólította meg az apostolokat a fényes felhőben, akik így

teljes mértékben, egészen közelről találkoztak Vele és tapasztalták meg végtelen hatalmát (közelebbről, mint Mózes).

Az Atya szavai elsőre Krisztus megkeresztelését juttatják eszünkbe, ahol szintén hallhattuk Őt: „*Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem*.” (Lk 3,22). Az Atya felhívása ószövetségi próféciákra is visszautal, többek között: „*Ő így szólt hozzám: »A Fiam vagy, ma adtam neked életet. «”* (Zsolt 2,7b) Illetve: „*Neked prófétát támaszt az Úr körödből, testvéreid közül, mint engem, őrá hallgassatok.*” (Mtörv 18,15). Máté evangélista ezt még egy utalással megerősíti: „*Nézzétek, a szolgám, akit támogatok, a választottam, akiben kedvem telik. Kiárasztom rá lelkemet, hogy igazságot vigyen a nemzeteknek. Nem kiált majd, s nem emeli föl a hangját, szava se hallatszik az utcákon. A megtört nádszálat nem töri össze, a pislákoló mécsbelet nem oltja ki. Hűségesen elviszi az igazságot, nem lankad el, sem kedvét el nem veszti, míg az igazságot meg nem szilárdítja a földön. Az ő tanítására várnak a szigetek.*” (vö. Iz 42 1,4)

A Mennyei Atya szózata előtt, a két legnagyobb ószövetségi próféta alakja is feltűnt a tanítványok előtt. Mózes és Illés, akik egészen eddig az Ószövetség törvényeit, a jövendöléseket és a prófétákat képviselték. Ezen felül, Jézus Krisztus messiási mivoltára mutattak rá a tanítványoknak, hogy megértsék, miről beszél Jézus Krisztus az Atyával, feladatáról, küldetéséről, annak fájdalmas útjáról és végső dicsőségéről.

A csodálatos titokba a három kiváltságos tanítvány betekintést nyerhetett, bepillanthattak Jézus Krisztus igazi életének és küldetésének mélyebb titkaiba. A három tanítvány személyébe mi is belehelyezkedhetünk, mi is lehetünk ők, a kiválasztottak, akik Krisztushoz közel állunk, akik leginkább szeretnénk hozzá ragaszkodni. Keresztényként feladatunk és célunk is, hogy minél inkább Krisztust kövessük, meglássuk, megtapasztaljuk az Ő isteni dicsőségét, és felfedezzük tervét az életünkben. Isten minden pillanatban arra hív minket, hogy jelenlétében legyünk, mert a jelenlétében lenni jó, bármennyire is félünk Tőle! A tanítványoktól is kéri: „*Keljetek fel, ne féljetek*.” (vö. Mt 17,7) Jézus mindig fel akar minket vinni a találkozás hegyére, hogy szeretetével és kegyelmével elárasszon minket. Emellett hétköznapjainkba is visszahoz a hegyről és velünk tart megpróbáltatásainkban.

A két vers jól tükrözi, hogy Istennel lenni jó és mindig elkísér a mindennapjainkban.

Horváth Péter

Felhasznált irodalom:
Magyar Kurír
Szent Jeromos Bibliakommentár vol. II. (szerk. Brown, R. E. – Fitzmyer, J. A. –Murphy, R.)
Biblia – Szent István Társulat

A IV. SZERETETLÁNG-FESZTIVÁL

2017. augusztus 26-án, 9-17 óráig lesz a Máriaremetei Kegytemplom parkjában, 1029 Budapest, Templomkert 1.

MOTTÓ: **„Tüzet tűzzel oltunk – a gyűlölet tüzét a szeretet tüzével!”**
(Szeretetláng Lelki Napló)

Vendég: **Dr. GLORIA POLO ORTIZ „Akit villámcsapás ért”** című könyv szerzője, akinek gyakorlatilag elszenesedett a teste, és ennek ellenére csodás módon felépült, de még a klinikai halál állapotában megtapasztalta a túlvilági életet: a kárhozat és az üdvösség lehetőségeit. A kolumbiai fogorvosnő, miután eszméletre tért, elhatározta, hogy tanúságot tesz minderről, és életét a lelkek megmentésének szenteli.

A Máriaremetei Kegytemplom tömegközlekedéssel megközelíthető a BKV hűvösvölgyi végállomásától a 157-es, 257-es és 57-es buszokkal, a „Máriaremetei Kegytemplom” megállóhelyig.

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPÉRE

Egyházunk történelme és mindennapi életünk a bizonyíték arra, hogy a mi népünk Szent István király óta a Máriát tisztelő népek közé tartozik. Az evangélium példabeszédében hallottunk az okos emberről, aki házát sziklára építette. Szent István sziklára építette házát és országát.

Míg Géza fejedelmet pusztán a politikai megfontolás vezette a kereszténység és annak is nyugati formájának felvételében, addig István – nevelőinek köszönhetően – már öntudatos keresztény, öntudatos katolikus volt. Fia nevelésében is, túl a példa személyes varázsán, a nevelő elkötelezettségét, hithűségét tartotta fontosnak. Mint öntudatos Krisztushívő, érthető, hogy népét is el akarta vezetni erre a megélt és boldogító hitre.

Testvérek! Már régen megbukott az az elmélet, miszerint egy ember elkötelezett hitét a társadalmi viszonyokban keresték. Tény, hogy a társadalom, amelyben élünk hatással van ránk, de a hit minden időben személyes döntés eredménye. Elkötelezett szolgálat, lebilincselő és követendő életpélda csakis és mindig a Szent Istvánéhoz hasonló megélt hitből árad! És mert minden kor gyermekének újra és újra döntenie kell, hogy sziklára vagy homokra kívánja-e felépíteni házát, lám… Szent István időszerűsége nem múlt el ezer év távlatából sem!!!

Hát akkor mi Szent István üzenete ma, itt és most, 2017-ben, Dunaharasztiban és Taksonyban?

Egyáltalán fogékonyak vagyunk-e Szent István üzenetére?

Megértjük-e azt, hogy most is történelmi időket élünk?

Szikla vagy homok? Kereszténység vagy pogányság? Élet vagy halál? Túlélés vagy beolvadás?

Ez a két lehetőség áll ma is előttünk!

Sütő András: *Rigó és apostol* c. könyvében írja:

„*Ha alapos munkát akar végezni, bármely hódító hatalom, a leigázottnak először a hadseregét, utána rögtön a történelmi múltját fegyverzi le, közösségi szimbólumait tünteti el. Ezzel magyarázható egy-egy magtárnak, tyúkketrecnek felszínre bukkanó márványtalapzata. Vespasianus, miután Jeruzsálemet feldúlta, ősi templomát épen hagyhatta volna. A templom azonban Júdea hitének szimbóluma volt. A jelkép a legkonokabb erők közül való.*”

Nem gondoljátok, testvéreim, hogy templomaink tornya még mindig üzenettel bír? Nem gondoljátok, hogy a megmaradás és a túlélés harcához sehol nem fogtok erőt kapni, csak innen?

Gyermekkorom szép emlékei közé tartozik a szülőfalum templomában hallott régi szép ének, ami bár nem került be a hivatalos énekeskönyvbe, mégis lelkesítően hangzik fel:

Régi magyaroknak királyné asszonya,
Tökéletes szépség, csodálatos anya.
Keresztény lovagok eszménye, szerelme,
Van-e ki nálamnál hívebben szeretne?

Még, mint kicsiny gyermek, szerettelek téged,
Azóta bármiként hányt-vetett az élet.
Mindenkor te voltál üdvöm, s boldogságom,
Szerelmednél többre én soha sem vágyom.

Magyar népünk különösen buzgó és Mária-tisztelő nép volt, és az ma is! Sajnos voltak és vannak ma is, akik meg akarnak rontani ebben is! És ez sem újkeletű!

- 1517. október 31-én Luther Márton olyan folyamatot indított el, amely szétszakította az addig egységes nyugati kereszténységet, és megkérdőjelezte a Mária-tisztelet jogosságát is.
- 1526. augusztus 29-én, nem egészen 9 évre rá, bekövetkezett magyar népünk tragédiája, a mohácsi vész, ahol az egyházi személyek színe-java is életét áldozta. Így az új hit térhódítása nem ütközött különösebb akadályba.
- 1567 tavaszán Erdélyben János Zsigmond buzgólkodott, hogy az új hitet, ha másként nem tudja, hát tűzzel-vassal terjessze. Ezzel a szándékkal indult hadseregével a székelység ellen, akik Csíksomlyón gyűltek össze. Amíg az asszonyok és gyermekek imádkoztak ahhoz, akit a hódítók elvetettek, Máriához, addig a férfiak kivonultak a Hargitára, hogy megállítsák és visszafordulásra kényszerítsek a rossz szándékú betolakodókat. És Mária népe győzött a jól megszervezett és felfegyverzett hadsereggel szemben! Ezt a győzelmet ünnepli azóta is, évről-évre a katolikus magyarság Csíksomlyón, Pünkösd előtti szombaton. Mária-tisztelők tíz- és százezrei gyűlnek össze minden évben, mert érzik és tudják, hogy Mariánál, égi Édesanyánknál van ma is a menekvés. Anyai oltalmában bíznak, mert neki ajánlotta Szent István nemcsak koronáját, hanem országát és népét!
- 1572-ben, V. Piusz pápa bevezette Egyházunkban a Rózsafüzér Királynője ünnepet, mert a Szűz Anya közbenjárására valami hasonló csoda történt, mint jó 4-5 évvel korábban Csíksomlyón!
- Ezrek gyűltek össze imádkozni, mert a mohamedán világ Észak-Afrikában elpusztította a keresztény közösségeket, most Európában akarja tenni ugyanezt. Bár emberileg nézve reménytelennek látszott, de mégis, az imádságnak tulajdonítva a keresztények Lepantónál tengeri csatában legyőzték a törököket.

Kép – Benczúr Gyula: Szent István felajánlja a koronát Máriának; Szent István bazilika, Bp.

Kedves Testvérek! Ma sem mondható rózsásnak a világ, Európa és kis hazánk helyzete! Most is zavaros, zord idők járnak. Magyar népünk, családjaink és az egyéni életek egén is ott tornyosulnak a viharfellegek! Kihez fordulhatnánk most is segítségért, ha nem Máriához? Szorongatott helyzetünkben az Ő közbenjárása által várhatjuk az Isten segítségét.

Mennyire átérezhette ezt István királyunk, amikor a magyarság kilátástalan helyzetében Mária anyai oltalmába ajánlott minket és az országunkat. A legjobb kezekbe helyezte a jövőnket! Ezért nem lehetünk reményvesztettek, mert „*Mária mindig segít, minden balsorsban*!"

A kereszt tövében igent mondott Isten akaratára, akárcsak Názáretben az angyal szavára. Így nem csak Jézus, hanem az egész emberiség Anyja is lett! Ő nem hagy el méltatlanságunk ellenére sem!

De mi viszont Édesanyánknak tekintjük Őt? És a ma édesanyái követendő példaképet látnak benne?

Pedig nagyon el van anyátlanodva a világ! Egyre kevesebb a gyermek, akinek ajkán felcsendül a megszólítás: Édesanyám! Egyre több azoknak a magzatoknak a száma, akik ha felkiálthatnának, ezt mondanák: gyilkos vagy anyám! És egyre több azon gyermekek száma is, akik nem kellenek a szüleiknek. Erről tanúskodnak az árvaházak és gyermekotthonok lakói! És nagyon sokan vannak olyan gyermekek is, akik bár szülők mellett nőnek fel, sosem tapasztalják meg a családi otthon szeretetét!

Szabolcska Mihály, erdélyi református lelkész, költő írja egyik versében:

Mikor egy-egy romlott,
Semmi embert láttok,
Aki magának is,
Másnak is csak átok,
Akinek soh' sincs egy
Tiszta indulatja:
– Sirassátok meg szegényt, mert
Nem volt édesanyja...

Mikor a sors egy-egy
Nagy úrral köt össze,
Akitől akár egy
Világ dőlhet össze,
De ja föl nem éri,
De könny meg nem hatja:
– Sirassátok meg szegényt, mert
Nem volt édesanyja...

És mennyi van ilyen! Pedig magyar jövőnk az édesanyák szívében gyökerezik! Lesz-e jövőnk és milyen lesz…? Nagyban múlik az édesanyákon.

S mert ragaszkodunk magyarságunkhoz és ragaszkodunk kereszténységünkhöz, a Talmud zsidóknak szánt figyelmeztetést idézem: „*Amint a fiatal szőlőtő odatámaszkodik a régi karóhoz, átöleli azt, és nem élhet nélküle, úgy Izraelnek is örökkön oda kell támaszkodnia múltjához. Csak úgy élhet, csak úgy fejlődhet, ha egyre átöleli múltját.*"

Testvérek! Magyarok vagyunk és keresztények, és mindkét vonatkozásban csak úgy élhetünk, ha átöleljük a közös múltunkat! Ennek a múlttal való ölelkezésnek szép példája a mai ünnep.

Aki itt van, „*szívében hordozza az a magyarságot, igaz magyarságot. Akinek magyarul muzsikál a vére, bús szerelemtől nincsen menekvése, sehol menekvése.*" – írja Reményik Sándor: *Köt a rög* című versében.

S ha majd egyszer nem csendülnek fel a gyönyörű magyar népdalaink, s nem fog senki magyarul muzsikálni, ha megszűnik szívünk magyarnak lenni és magyar nyelven imádkozni, akkor fog kiderülni, hogy mégsem sziklára, hanem homokra építettünk!

Kérjük az Istent, hogy ajándékozzon meg minket is Szent István hitével, bölcsességével és bátorságával. Hogy mi is sziklára építsük házunkat, hitünket és reményünket! Ámen.

Roland atya

Puszta Sándor:

A Szentlélek himnusza

A Lelket várom, a Nagyszerűt,
Mi Szépségekben szíven üt.
A Lelket, ki az Atyától lett
S a vizek felett lebegett.
A Lelket, akiben élet forr,
És rózsáival teleszór…
A Lelket, mely gyújt, csodát mível,
És betölt kegyelmeivel.
Mi föntről, egekből árad át,
Az örök élet áramát.
Mi telít, ürít és újra tölt,
És újjászületik a Föld!

A Lelket várom, az Ihletőt,
Ki megvigasztal szenvedőt,
Ki megihleti az alkotót,
Akartat velünk minden jót!
Ő áll mögötted, ha verset írsz,

Ha víg vagy és ha sírva sírsz.
És rádcsorog, mint hű, szende fény,
Mint piros szárnyú költemény.
A Lélekre várok, lesem én,
Mely örök ifjú, sose vén.
Ifjabb, akár e zengő tavasz
És szirmaival behavaz.

A Lelket várom, dús égi Szél,
Ott fú, hol akar és beszél.
Mond kimondhatatlan szavakat
És kormányoz világokat.
Mint Isten zord villáma repül,
Pápák szavára települ.
Zúgó Vihar, mi úgy rohan át,
Hogy elgörbülnek a koronák.
Mint irgalmas szellő lengedez,
Békéjével simít, legyez.
Megkérem, mondjon majd értem szót,
Védje az egyedülvalót.
Velem, veled és vele legyen,
Hogy minden ember szent legyen!
Legyen, aki víg s ki bús, az is,
S legyenek mind a holtak is…

A Lelket várom, Vigasztalót,
Hogy szóljon és mondja azt a Szót,
Mi tisztán a Lélekből való,
S egyedül örökkévaló!
Amely minden szóba beleszól,
Melyre a cédrus meghajol,
Amely száll a Libanon felett,
És Kérdés is, meg Felelet!
Amely zengve zúg és zúgva zeng,
Magasságban s a mélyben lent!
Ki az Infernókban s Poklokon,
Az egyedüli Hatalom!
És ki egyedüli Úr csupán,
Pecsét, az Isten trónusán!

Gondolatok a családról

A család kifejezés szókincsünk alapvető rétegéhez tartozik. Az idők folyamán sok szép és értékes szavunk tartalmát kiüresítették, tönkretették. Ezért szükséges tisztázni, mit is érünk mi, keresztények, a család szón?

A Magyar Katolikus Lexikon megfogalmazása szerint a család a szülők, gyermekeik és legközelebbi hozzátartozóik közösségét jelenti, a társadalom és az Egyház alapsejtjét, Isten terve szerint az élet és a szeretet bensőséges közösségét.

Morgan Weistling: Mária a kis Jézust csókolja

Így szól II. János Pál millenniumi üzenete a magyar néphez: „Kedves Magyarok! Szent királyotoknak nemcsak a II. Szilveszter pápától kapott koronáját örököltétek. Rátok hagyta szellemi végrendeletét is, az alapvető és megsemmisíthetetlen értékek örökségét, az igazi sziklára épített házat. Egy modern állam eszményét, az emberi személy méltóságát, az élet ajándékát. Karoljátok fel ezért a család stabilitása és egysége védelmében hozott bölcs kezdeményezéseket! Legyetek tudatában a család központi szerepének a rendezett és virágzó társadalom érdekében! Csak az egységes és szilárd családra épülő nemzet képes fennmaradni, és nagy történelmet írni – erről tanúskodik a ti múltatok is."

Államalapító Szent István királyunk tisztában volt a család társadalomban betöltött szerepének fontosságával, ezért megőrzéséről törvényekben rendelkezett, s a pogány magyar nagycsaládok rendjébe is keresztény elveket vezetett be. Szerető gondoskodásáról fia, Szent Imre herceg iránt, az „Intelmek" nevelő célzattal készített erkölcstanító könyve tanúskodik.

A kezdetekre emlékezve tehát látjuk az utat, melyen szent királyunk elindította nemzetünket, s amelyet ma nekünk kell járnunk, és másoknak is megmutatnunk, hiszen feladataink közé tartozik, hogy megőrizzük és továbbadjuk az értékeket az utánunk jövő nemzedéknek.

Az értékek továbbadása, a nevelés a családban, mint alapvető közösségben kezdődik, melynek feladata a személyes kibontakozás segítése az önzetlen szeretet által.

„A személyek közössége, mely a családi élet kezdetén, mint házastársi szeretet mutatkozik meg, a gyermekek felé mint nevelés teljesedik ki és válik tökéletessé. A lehetőségként megjelent gazdagságot, melyet minden, a családban született és felnövekvő ember jelent, felelősen elfogadják, oly módon, hogy el ne torzuljon, sem el ne vesszen, hanem ellenkezőleg, egyre érettebb emberségben valósuljon meg. E folyamatban jelen van a kölcsönösség ereje, melynek révén a szülő-nevelők bizonyos értelemben növendékek. Ők, akik gyermekeik számára az emberség tanítómesterei, ugyanezt az emberséget kapják tőlük. Ebben nyilvánvalóvá válik a család szerves struktúrája… Amennyiben az élet ajándékozásában a szülők Isten teremtő művének részesei, annyiban a nevelés révén az Ő atyai és egyben anyai pedagógiájának lesznek részeseivé" – írja II. János Pál pápa.

S miután a szülők gyermekeik első és legfőbb nevelői, küldetésükhöz, felelősségükhöz tartozik a hit átadása. A hit Isten ajándéka, amelyet a keresztségben kapunk, s a szülők a hit érlelődésében és kibontakozásában, igazságainak és szépségeinek befogadásában is Isten eszközeivé válnak.

Tény azonban, hogy napjainkban a családi egységet sokféle romboló erő igyekszik megosztani, s nem könnyű ebben a bonyolult világban a helyes nevelési módszer és gyakorlat kialakítása. Sok igazság van abban – sajnos –, hogy „a gyermek inkább fia korának, mint apjának". Azért, hogy ne kerüljön tévútra, fontos a szerető törődés, a beszélgetés, az odafigyelés, a következetesség a nevelésben, de legfontosabb a jó példa, hiszen a gyermekek nagyon éles megfigyelők.

Szent Pál írja: „Jézus Krisztus … önmagát adta értünk, hogy minden gonosztól megváltson, megtisztítson és jótettekben buzgólkodó választott népévé tegyen." (Tit 2,14) Az odaadás nélkülözhetetlen a családban is, mert a család erejének és egységének igazi forrása az önzetlen szeretet, s ennek a forrásnak sohasem szabad kiapadnia.

Milyen az Isten-akarta család?

A Szent Család példát állít mindenki elé: a szeretetteljes harmóniában, békés egyetértésben, alázatos egyszerűségben, tevékeny együttműködésben, kölcsönös tiszteletben, egymás önzetlen szolgálatában élő közösség példáját.

Legyen a családban helye fiatalnak és öregnek egyaránt! „Vannak olyan kultúrák, amelyekben nagy és különleges tisztelet övezi az öregeket: ismeretlen számukra, hogy az öregeket kiűzzék a családból, vagy hogy haszontalan teherként tűrjék meg. Ellenkezőleg: az öreg beletartozik a család életébe, tevékeny és tudatos részt vállal benne, s jóllehet tisztelnie kell az új család úgynevezett autonómiáját, elsősorban az a dolga, hogy tanúskodjék a múltról és bölcsességre nevelje az ifjakat és a következő nemzedéket." (Familiaris consortio 27)

Tudatosan, tervszerűen és kitartóan kell élnünk és építenünk a családi életet, védelmeznünk egységét, Isten kegyelmét kérve önmagunk és családunk, közösségünk számára. A Zsidókhoz írt levél (3,3-6) azt a hasonlatot használja, hogy Jézus Krisztus a ház építője, és „mi vagyunk az ő háza". „Minden jóakaratú ember szívében láthatatlanul munkálkodik a kegyelem." (GS 22) Mi a kegyelem? Istenből eredő élet, erő, öröm és szeretet.

Angelus Silesius, a barokk korszak nagy költője írja:

„Oly fényben él az Isten, amelyhez nincsen út;
ki maga úttá nem lesz, láttáig sose jut.
Hogyan lehet, ó ember, még valamire vágyad,
ha átölelted Istent, s a mindent megtaláltad."

(Sík Sándor fordítása)

Az ember családból indul, és itt kapja meg a szociális erények első iskoláját. Ezek az erények a társadalom életének és fejlődésének lelkét jelentik, ezért a társadalom nem mulaszthatja el a családok oltalmazását és tiszteletben tartását. A keresztény család arra hivatott, hogy mindenki előtt tanúskodjék az önzetlenségről és nagylelkűségről, sokfajta szolgálatot végezzen a szegények és sok más rászoruló javára. „A családok közös hiten és reményen épülő, s szere-

tettől éltetett lelki közössége olyan belső erőket hoz létre, amelyek megvalósítják, elterjesztik és tökéletesítik a társadalomban az igazságosságot, a testvériséget és a békét." (MKL)

A szocializációnak (a közösségbe való beilleszkedésnek) lényegi feltételei az önzetlenség és a nagylelkűség: a másik, a többiek elfogadása, segítése és szolgálata.

„Minél többet merik a kutat, annál tisztább s egészségesebb vizet tudnak húzni belőle, de ha nem merik ki, beposhad, ihatatlanná válik, majd elapad. Minél többet adunk magunkból, annál bőségesebben árad általunk az öröm, a kegyelem…..A jótett önmagában hordozza a jutalmat, boldoggá tesz és átalakít Istened, teremtőd képére és hasonlatosságára. A jó ember boldog ember is. És ez az öröm ingyen van, bárhol, bármikor adhatsz" – írja Böjte Csaba.

A keresztény család részesedik az Egyház prófétai feladatában is, amikor befogadja és hirdeti Isten igéjét, és napról napra egyre inkább hívő és evangelizáló közösséggé válik.

A pápa azt a célt tűzte elénk, hogy jobb évezredet alakítsunk, mint amilyen az előző volt. Ez az építés pedig a családokban kezdődik. S ehhez az kell, hogy újra és újra átgondoljuk hitünket, hogy ugyanazt az evangéliumot mélyebben, hitelesebben éljük és tanúsítsuk, mit eddig.
Nagyon időszerű Angelus Silesiusnak ez a figyelmeztetése:

„Megállj! Hova rohansz? Tebenned van a menny,
másutt meg nem leled az Istent sohasem…
Hogy árad a bolond, – tízszerte nemesebb
a bölcs munkája: csönd, figyelés, szeretet."

(Sík Sándor fordítása)

Dr. Veres András megyéspüspök a Magyar Katolikus Püspöki konferencia elnökeként képviselte Magyarországot a 2015 októberében, Ferenc pápa vezetésével, Rómában megrendezett családszinóduson. Az elkészült záródokumentum hangsúlyozza, hogy az egyház számára mindenki fontos, a katolikusok közössége senkit nem zár ki soraiból. Útmutatásként fogalmazza meg, hogy az egyházközségeknek családként kell működniük, ahol mindenkinek feladata van, gondja van másokra. II. János Pál pápa „a család egy kis egyház" gondolatát Ferenc pápa így folytatja: „az egyház a családok családja". A plébániáknak a családokkal összefogva a családi értékek védelmében segíteniük kell egymást.

Ez a mi feladatunk is itt, Dunaharasztin, hogy összefogjunk a családi értékek védelmében, alakítsuk ki és bővítsük családjainkból a családok családját.

Oláh János
a dunaharaszti Szent István
egyházközség elnöke

A Szent György-érmek

Az ún. György-érmek a lovagokat, katonákat óvják a sebesüléstől, több viselőjük számos csodás megmenekülésről számolt be (pl. az érem felfogta a golyót vagy vágást), ennek köszönhetően nagy népszerűségnek örvendtek főként a XVII-XVIII. századokban.

A XVII. sz. végétől a körmöcbányai pénzverőben készült emlékérmek sorozatában kitűnt egy sajátságos éremcsoport, melynek darabjai, ábrázolásaik révén, határozott célt szolgáló amulett-jelleggel rendelkeztek. Ezek előlapján az éremkép a sárkányölő Szent György lovagot ábrázolta *Sanctus Georgius equitum patronus* (máshol: *S. Georgius Aequitum patronus,* 'Szt. György a lovagok oltalmazója') körirattal, a hátlapon pedig tengeren hánykolódó vitorlás hajó látható a benne alvó Krisztussal, az *In tempestate securitas* 'Viharban biztonság' körirattal. Ez utóbbi ábrázolás analógiát mutat azokkal az 1500-as évekbeli pápai emlékérmekkel, amelyek hátlapján különböző formákban elég gyakori volt a hajóban helyet foglaló Krisztus ábrázolása. A korabeli darabok mind nemesfémből készültek. Réz próbaveretük elvétve fordul elő. Tágabb értelemben minden olyan pénz, emlékérem vagy zseton, amelyik a sárkányölő lovag képét mutatja, belefoglalható a György-érmék sorozatába, szűkebb értelemben véve, történelmileg viszont a Szent György-érmek alatt csak azokat értjük, melyek első veretei a XVII. sz. végén Körmöcbányán, azaz a mai szlovákiai Kremnicában készültek (ill. ennek a típusnak régebbi és újabb utánzatait).

A György-érmek népszerűsége már a XVIII. sz. elején utánzatokat eredményezett. Ezek a korai utánzatok néha csak az ötletet vették át, míg a kompozíció egyéni megoldásokat nyert. A lovagok nagy része kapcsolatba került Szent Györggyel, és mind többen választották őt védőszentül, ennek következtében a pénzeken is mind gyakoribb lett a sárkányölő lovag képe. Egy összeállítás szerint a közép- és újkor folyamán 37 pénzverető hatóság pénzein találhatjuk meg ezt az ábrázolást.

Huszár Lajos György-érmekről szóló részletes összeállításában (vö. HUSZÁR LAJOS: SZENT GYÖRGY ÉRMEK / Bibliotheca Humanitatis Historica – A Magyar Nemzeti Múzeum művelődéstörténeti kiadványai 4., Budapest, 1940) befejezésül még annyit ad hozzá az érmek amulett-jellegéhez, hogy a régi általános hiedelem szerint igazi ható erejük csak akkor érvényesült, ha viselőjük nem vásárolta, hanem ajándékba kapta, illetve – horribile dictu – lopta az érmet. A György-érem jelentősége ma már mindenesetre csökkenőben van: a lovas katona mind ritkább lesz… Ne felejtkezzünk azonban el Szent György védő szerepéről, nem véletlenül választották őt pártfogójuknak országok, megyék és települések is.

Tellis Kati

MAGYAR MISEKOMPOZÍCIÓKRÓL

Kodály Zoltán – Magyar mise

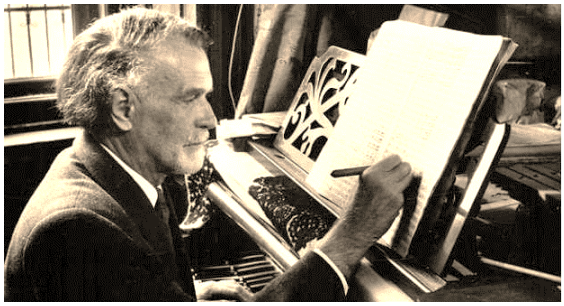

Katolikus egyházzenénk egy lényeges részét teszik ki az úgynevezett miseordináriumok, más néven a misekompozíciók.

Ezek a szentmise állandó imádságait jelentik, melyeket általában énekelni szoktunk. Konkrétan: Kyrie (Uram irgalmazz), Gloria (Dicsőség a magasságban), Credo (Hitvallás – ezt térségünkben mondani szoktuk), Sanctus - Benedictus (Szent vagy - Áldott), Agnus Dei (Isten Bárányа).

Ezen tételek a legutóbbi liturgikus reformig latinul hangzottak el gregorián, illetve többszólamú, akár zenekari kíséretes művekként. A II. Vatikáni zsinat hatására, sőt rendelkezésére hazánkban is szükségessé vált, hogy anyanyelvű misekompozíciók szülessenek, leginkább a nép számára, ezzel is segítve a zsinati reform szellemének megvalósítását: a nép minél hatékonyabban bekapcsolódhasson a liturgiába.

Az 1960-as évekre megindult Magyarországon is a népi ordináriumok komponálása, akkori jeles egyházzenészeinknek munkát adva. Ez a feladat nagyrészt illegalitásban kellett történjen, mert az akkori politikai berendezkedés erősen korlátozni igyekezett az ebbéli munkát, és végül „alkalmazhatóságukra" is nagyban befolyást gyakorolt az Állami Egyházügyi Hivatal. A legelterjedtebb Szigeti Kilián bencés rendi szerzetes-egyházzenész, organológus „*Missa Hungarica*"-ja lett, de Werner Alajos „*Mercedes miséje*" is országosan közismert és énekelt, ahogy térségünkben is. Ezek mellett még sok-sok misekompozíciót szereztek a XX. század második felében. Magam is igyekszem – a hétköznapi miséken is – változatosan összeállítani ezeket a misetételeket. Dunaharasztin összesen hét ilyen kompozíciót éneklünk:

- Szigeti Kilián OSB – Missa Hungarica (1966)
- Szigeti Kilián OSB – Missa Brevis Hungarorum 1966 (rövidmise Gloria és Credo tételek nélkül, csak hét közben énekeljük)
- Werner Alajos – Mercedes mise 1968 (elmondások szerint ezt Werner atya a koncepciós perét követő börtönbüntetésének lejárta után vetette papírra, a Fogolykiváltó Szűzanya tiszteletére)
- Horváth Cirill – Veszprémi mise (veszprémi egyházmegyés pap-zeneszerző műve, magam igyekszem betanítani pár éve Harasztin)
- Hergenröder Miklós – Pécsi mise 1968 (pécsi egyházmegyés pap, székesegyházi karnagy-zeneszerző műve)
- Gregorián Missa Mundi magyarul – Éneklő Egyházból, csak hét közben énekeljük
- Gregorián Szent Cecília mise magyarul – csak hét közben énekeljük, szintén az Éneklő Egyházból.

Kodály Zoltán, hazánk nagy tanítómestere és zeneszerzője is kivette részét ebből a munkából. 1966-ban komponálta a híres és igazán különleges „Magyar misét", amely mindenképpen egy különlegesen szép szerzeménye sok tekintetben.

Ami számomra az egyik legszembetűnőbb, hogy erre a művére is mekkora hatással volt népzenei világunk, melynek elkötelezett gyűjtője volt Bartók Bélával közösen. A Gloria tétel indítása például egy abszolút verbunkos stílusú zene, de vegyük sorra a mű tételeinek sajátosságait!

Már a Kyrie-tétel elején észrevesszük, hogy a szerző nem törekedett a támasztott feltételek teljesítésére, vagyis arra, hogy könnyen énekelhető, „kényelmes rendszerű" zenét adjon a népnek. Az ütemvégi és ütem eleji elindítások váltakozásával folyamatos koncentrációt vár el attól, aki énekli. Az énekszólam és az orgona „külön életet él". Tehát vagy nagyon jól kell ismerni a kompozíciót, vagy kottáról ajánlott olvasni éneklés közben, vagy leginkább vezénylésre.

A Gloria-tétel a már említett verbunkos népdalok stílusában íródott és három előjegyzést is „bejár", bár az ezek közti váltások a tökéletes átvezetéseknek köszönhetően maguktól érthetőek.

A Sanctus-Benedictus tételek a zsinati reform szellemének megfelelően már egybe lettek megzenésítve, melyek közt egy hosszabb orgonaátvezetés van, s ennek „kiszámolása" okozhat gondot az éneklőknek.

Az Agnus Dei egy gyönyörűen kidolgozott fokozás, amely a halk piano énektől egészen a fortissimoig, a lehető legerősebbre, leghangosabbra erősödik, miközben a tétel végére a népéneki hangmagasságot is meghaladja és egy igazi „magyaros-verbunkos" emelkedett orgonajáték zárja azt le.

Fontos összességében megállapítanunk eme nagyszerű zenének több jellemzőjét is! Mint már fentebb említettem Kodály érezhetően nem törekedett arra, hogy a nép számára vezénylés nélkül folyamatosan énekelhető „könnyű ordináriumot" szerkesszen. Az énekszólam szövegezéséhez legmesszebbmenőkig igyekezett illeszteni a ritmikát, ezzel is adva egy sajátos hangulatot. Ahogy az énekléshez szükséges egy karvezető, az orgonához is viszonylag jól képzett zenésznek kell ülnie. A szerző mindent alávetett a hangzásnak és ugyan nem virtuóz jellegű a kíséreti anyag, de abban olyan „kényelmetlen fogások" vannak, amiket például zongorán, orgonapedálzat nélkül nem is lehet „lefogni". A kíséret teljesen igényes minden zenei szempontot tekintve, de lejátszani már egyfajta kihívást jelent a kántornak.

Előadni tehát vezénylés és precíz orgonajáték mellett érdemes, amire már azért szerényebb képességű kis énekkarok is képesek. Énekelhető még például egyházi kórustalálkozók alkalmával, ha ennek keretében van szentmise: igazán méltóságteljes megszólalása tud lenni, ha egy nagyobb közösség énekli el a szükséges „odafigyeléssel".

Dunaharasztin a Szent Cecília Kórussal is többször „ízlelgettük" már ennek a különlegesen szép zenének sajátos világát. Annak ellenére, hogy „csak egyszólamú" a kórus éneke, tapasztaltam, hogy bizony legalább annyira – ha nem jobban – kell koncentrálni a megfelelő ritmusú éneklésre, belépésekre, mint egy többszólamú kórusmű esetében.

Kántorként úgy gondolom, hogy ezt a nagyszerű kompozíciót is „életben kell tartanunk", hisz ünnepeink alkalmával nagyban emelheti a liturgiát és népzenénk már-már lehanyatlóban lévő fényét is fel-fel tudjuk villantani általa.

***Nagy István,* kántor**

A NEMZETI IDENTITÁS ÉRTELMEZÉSE A KATOLIKUS GONDOLKODÁSBAN

Manapság igen divatos szavaink az önazonosság, önértelmezés, szüntelenül keressük helyünket az élet legkülönfélébb szintjein. Önmeghatározásunk gyermekkorunkban kezdődik, elsőként szüleinkkel való kapcsolatunkban, ami aztán fokozatosan terjed ki szűkebb lakókörnyezetünkre, barátainkra, az iskolára, majd munkahelyünkre és a társadalom nagyobb csoportjaira, mint egyházi közösségünk vagy nemzetünk.

Az évben nemzeti ünnepeink közül kiemelkedik az augusztus 20-i államalapítás ünnepe, Szent István királyunkra méltósággal emlékezve talán felmerülnek mélyebb gondolatok is lelkünkben: mit jelent magyarnak lenni, hogyan éljem helyesen saját nemzetem szeretetét. Különösen fontos kérdések ezek, mikor annyi szó esik a világszintű migrációról vagy hogy milyenek az európai demográfiai mutatók. Jövőre pedig valószínűleg még jobban felerősödnek olyan indulatok a magyar közvéleményben, melyeket érdemes tudatos, határozott, szélsőségektől mentes lélekkel fogadnunk, hiszen újból országgyűlési választások következnek.

Mi a nemzet? Maga a szó, nation, a latin nasci,születni igéből származik, a középkorban csak egyes társadalmi vezető rétegét vagy valamely tartomány lakóit jelölte, a szó mai értelmezése csak a modern kor szülöttje. A századok folyamán társadalmi nyomásra, elsősorban a felemelkedő polgárság követelésének engedve a modern állam fokozatosan tágította a politikai hatalomból részesülők körét, ehhez pedig ideológiára volt szükség, az 1800-as évek első felére így a nacionalizmus elve a hatalom újraelosztásának egyik meghatározójává vált, szorosan összefonódva a demokratizálódás folyamatával.

Ma nemzet alatt olyan történelmileg kialakult tartós emberi közösséget értünk, melyet összeköt a közös származás, nyelv, kultúra, történelmi emlékezet, esetleg gazdasági-, állam- és jogrendszer. Ernest Renan identitáskutató az 1800-as évek végén így fogalmazott: „A nemzet lélek, szellemi alapelv. Ezt a lelket, ezt a szellemi princípiumot két dolog alkotja, amely azonban voltaképpen egy. Az első a múltban gyökeredzik, a másik a jelenben. Az egyik: az emlékek gazdag örökségének közös birtoklása, a másik: a jelenlegi megegyezés, vágy arra, hogy közösen éljünk, annak a szándéka, hogy a továbbiakban is kamatoztassuk az osztatlanul kapott örökséget. (…) A nemzet, akárcsak az egyén, múltbeli erőfeszítések, odaadás, áldozatok hosszú folyamatának az eredője. Valamennyi kultusz közül az ősök tisztelete a legjogosabb: ők alakították bennünket olyanná, amilyenek vagyunk. Hősi múlt, nagy férfiak, dicsőség (az igazi dicsőség) – íme, ez az a társadalmi tőke, amelyre föl lehet építeni a nemzeti elvet. Közös dicsőséggel rendelkezni a múltban, közös akarattal a jelenben, nagy közös tetteket véghezvinni a múltban, azt akarni, hogy a jövőben is nagy cselekedeteket hajtsunk végre – íme egy nép létének alapfeltételei. (…) A nemzet tehát egyetlen roppant szolidaritás, melynek lényeges alkotóelemét jelentik azok az áldozatok, amelyeket őseik hoztak és azok, amelyeket mi vagyunk készek a jövőben meghozni. Feltételezi a múltat, de a jelen foglalata, ama kézzelfogható tény következtében, hogy valamennyien világosan kifejezzük szándékunkat: folytatni kívánjuk a közös életet. Egy nemzet léte (elnézést a metaforáért) mindennapos népszavazás, mint ahogy az egyén léte az élet folytonos igenlése."

A huszadik század első felében, a nacionalista szemléletet felerősítve többen szerették volna a nemzetet és az államot azonosítani, annak ellenére, hogy a nemzet élő lehet állam nélkül is, mint ahogy az államnak sem kell feltétlenül kizárólag a nemzeti lojalitásra alapoznia. Egyes modern elméletek szerint a nemzetek kifejezetten a modernizáció teremtményei. Ernest Gellner, filozófus szerint a modern környezetben, a nyelvi és kulturális homogenitásra törekedő fejlett kapitalista gazdaságokban a kultúra az ember „legértékesebb tulajdona, az ő igazi belépőjegye a teljes körű állampolgársághoz, a társadalom tevékenységében való részvételéhez". Az egyén kultúrájának a határai egyúttal az ő világának a határait is jelölik. Az idegen kultúra fenyegetőnek tűnik, ennek következménye a nacionalizmus ideológiájának megszületése.

Számos kutató különbséget tesz politikai és kulturális nemzetfogalom között, az előbbi a nemzet szuverenitására, független politikai közösségként való megjelenésére, míg utóbbi a kulturális identitásra helyezi a hangsúlyt. A politikai meghatározás inkább a nyugat-európai gondolkodáshoz, míg a kulturális a kelet-európaihoz áll közelebb. Az Európa Tanács parlamenti közgyűlése ezt így fogalmazta meg: „nehéz, csaknem lehetetlen a nemzet fogalmának általános definícióját kialakítani", mert az „mélyen a népek kultúrájában és történelmében gyökerezik, és magában foglalja identitásuk alapvető elemeit", továbbá politikai ideológiák is épültek rá, s ráadásul „egy olyan fogalom, mint a nemzet, egészen egyszerűen lefordíthatatlan számos országban". A két alapvető kategória ekként írható le: a politikai szerint „a nemzet fogalmát az állampolgárság jelölésére használják, amely egy jogi kapocs (kapcsolat) az állam és az egyén között, tekintet nélkül ez utóbbi etnikai-kulturális származására", a másik, a kulturális szerint viszont „egy olyan szerves közösséget jelöl, amely egy adott nyelvet beszél, és egy sor hasonló kulturális és történelmi hagyomány, múltjának hasonló értelmezése, illetve a jelenére vonatkozó hasonló törekvés és hasonló jövőkép jellemzi".

Az identitás meghatározást az egymást követő kronologikus egységek követik, hanyatlások és aranykorok folyamatos láncolata. Mi magyarok, csupán a huszadik századi történelmünk folyamán több olyan éles politikai fordulatot éltünk át, mikor teljesen vagy részlegesen átértelmezték múltunkat, identitásunkat. Ezek közül a három legmeghatározóbb az 1920-as trianoni országvesztés, a második világháború utáni kommunista hatalomátvétel, majd az 1989-es

rendszerváltás. A trianoni döntés valósággal sokkolta a közvéleményt, hiszen az 1800-as évek optimista, szentimentális gondolkodói a történelmi, többnemzetiségű Magyarország felbomlásának lehetőségét még csak kilátásba sem helyezte. A két háború közti magyar gondolkodást így, az egyébként igazságtalan döntés feldolgozása, és problémáinak megoldása határozta meg. Az 1947 és 1949 közötti kommunista hatalomátvétel azonban még ennél is radikálisabb identitáspolitikai fordulattal járt. A nemzeti szempontú történelemértelmezés helyébe a marxizmus-leninizmus tantételeit követő osztályszempontú történelemfelfogás lépett. Ennek alapján Szent István király állama, amelyet az addigi magyar történetírás kizárólag pozitív értékekkel írt körül, az új felfogás szerint olyan „osztályállammá" minősült, amely „az ország meghódított őslakosságának s a behurcolt rabszolgáknak a féken tartására jött létre", s amely a „magyar dolgozók osztályalávetésének az eszköze volt". A rendszerváltás ezt a szemléletet hagyta a háta mögött, a Nemzeti Kerek-asztal képviselői a nemzeti múlt demokratikus hagyományainak folytatóiként határozták meg magukat. Ezen belül számos árnyalatát láthattuk az elképzeléseknek, ahogy napjainkban is a legszélsőségesebb esetektől a konzervatívabb vagy liberális szemlélet egyaránt megtalálhatóak a közéletben.

A gyökerek persze
Nem látszanak
De tudod,
Azok tartják a fát,
Ha igazságos akarsz lenni,
Gondolj a gyökerekre.

(Jannisz Ritszosz)

A katolikus egyház számos iránymutatással segít minket helyes önértékelésünk kialakításában, így ebben is. A nemzet, mint valós szociológiai és politikai kategória nem közömbös számára, igaz, kevésbé hangsúlyos kérdés, mint pl. a keleti egyházaknál, ahol az ortodox egyházi vezetők egy-egy nemzetekhez kötődnek, míg a katolikus gondolkodás egyértelműen nemzetek feletti. A II. Vatikáni Zsinat így fogalmaz: „a Föld összes nemzetében jelen van Isten egyetlen népe, mivel valamennyi nemzetből valók a polgárai, akik nem egy földi, hanem egy mennyei országhoz tartoznak". Ugyanakkor kiemeli, hogy „úgy tetszett Istennek, hogy az embereket ne egyenként, minden társas kapcsolat kizárásával szentelje meg és üdvözítse, hanem néppé tegye őket". A Zsinat kifejezetten a hazaszeretetre buzdít, óva intve minket azonban a szélsőségektől, vagyis, hogy az emberiség egyetemes testvériségét ne vegyük figyelembe.

A kereszténység terjesztése Európában a legtöbb nemzet esetében a nép vezetőjének megkeresztelésével kezdődött, mint Szent István királyunk és népünk esetében is. Az egyházszervezet kialakítása az évszázadok során mindig kapcsolódott a világi közigazgatási szervezéssel. Napjainkban is láthatjuk, hogy az egyházmegyék határai egy-egy ország határain belül mozognak, a püspöki konferenciák pedig általában az adott ország püspökeiből állnak.

A katolikus tanítás a nemzetet inkább politikai közösségként értelmezi, már csak azért is, mert mint nemzetközi szereplő, az államokkal tart kapcsolatot, tehát a nyugati elvekhez közelít jobban. De a másik értelmezéssel is találkozunk, II. János Pál, aki pápaként egyébként is sokat foglalkozott ezzel a kérdéssel, kinevezése után nemsokkal kijelentette: „Szülőhazám történelme megtanított arra, hogy tiszteljem minden nemzet, minden nép sajátos értékeit, hagyományait és jogait a többi nép között". A pápa egyébként mindkét fogalmat, a politikai és a kulturális nemzetet használta különböző megnyilatkozásaiban.

A pápa definíciója szerint a nemzet „olyan közösség, amely egy bizonyos területen lakik, s amely más közösségektől saját kultúrája révén különbözik". A legszorosabb kapcsolatban a családdal áll, hiszen a kultúrát elsősorban az anyanyelv közvetíti. A család nemcsak a társadalom, hanem a nemzet alapja is, az ember szocializációja pedig a családjában, ezáltal saját nemzetében megy végbe, így meghatározó az ember öntudatának alakításában. A pápa szerint a nemzeteknek tudatosítaniuk kell, hogy mindnyájan az emberiség egyazon nagy családjának tagjai. Mivel a család pedig természeténél fogva kölcsönös segítésen, tiszteleten és bizalmon alapszik, „a nemzetek családjában is ezen érzéseknek kell áthatniuk a nemzetek közötti kapcsolatokat, még a jogot is megelőzve".

Szerinte a nemzet nem helyettesíthető állammal, még ha az általában törekszik is azzá alakulni. Az állam létének értelme ugyanakkor az, hogy testet adjon a nemzet szuverenitásának, és „ebben áll morális tekintélye" is. A nemzet szuverenitása azonban nem jogi kategória, akkor is létezik, ha megszűnik az államiság, hiszen, mint láttuk, annak hordozója alapvetően saját kultúrája, s itt „ugyanarról a szuverenitásról van szó, amelynek értelmében az ember is a legmagasabb fokon szuverén".

Teológiai értelemben minden nemzetnek megvan a maga értéke, mert „a Teremtő által az embernek s az egész emberiségnek adományozott sokszínű gazdagság bizonyságát" jelenítik meg. Az Egyháznak tehát küldetése van a nemzetekhez, ugyanis „az embereket kívánja szolgálni életük és létezésük evilági dimenziójában", s mivel ennek a dimenziónak a nemzeti hovatartozás és a haza is fontos tényezője, azok az egyház számára sem lehetnek közömbösek. Ezért van, hogy „az Egyház mindig is részt kívánt venni a népek és nemzetek életében, s hozzá kívánt járulni fejlődésükhöz", sőt sok esetben sajátos módon hozzá is járult az egyes nemzetek s kultúrájuk kialakulásához. Az európai nemzetek hagyományai nemzedékeken át közvetítik a keresztény kultúrát, ezért történelmük értelmezhetetlen a kereszténység nélkül.

A pápa szerint „A hazafiság mindannak szeretete, ami a hazának részét képezi: történelmének, hagyományainak, nyelvének, magának a földrajzának. E szeretet kiterjed a honfitársakra is, valamint szellemi gyümölcseikre." A hazaszeretet erkölcsi érvényét így magyarázza: „ha feltesszük a kérdést, milyen helyet foglal el a hazafiság a Tízparancsolatban, a válasz nem hagy helyet a kétségnek: a negyedik parancsolathoz kapcsolódik, amelyik az atya és az anya tiszteletét írja elő".

A helyesen megélt hazaszeretet nem azonos a nacionalizmussal, az éppen annak ellenszere, hiszen tiszteletben tartjuk más nemzetek jogait. Hiszen, ha az emberi méltóság alapvető érték, akkor azt a kultúrát is tiszteletben tartjuk, ami ennek a kifejeződése. A beszűkült látásmód, mikor az identitástudat önmaga felmagasztalásával jár (nacionalizmus), ennek mond ellent, hiszen elvész az egész emberiséghez tartozás érzése, a nemzetek közötti szolidaritás háttérbe szorul.

A Szentatya nemzetek, nemzetiségek védelmében azt a megállapítást tette, hogy minden népnek egyaránt jogai, de kötelességei is vannak. Jogai vannak a „létezéshez, a szabadsághoz, a társadalmi-politikai alanyisághoz és a saját

kultúra és civilizáció alakításához". Rámutatott, hogy „amint a személyek közötti kapcsolatokban sem megengedett, hogy egyik ember a másikat tárgyként kezelje, úgy a nemzetközi kapcsolatokban sem megengedett más népek szabadságának korlátozása". Következésképpen „az érdekszférák fennállását semmi sem igazolja, különösen, ha az korlátozza a népek szabadságát sorsuk szabad meghatározásában". A nemzetek közötti egyenlőségre pedig, mint az emberi lelkiismeretbe írt s a nemzetközi jog által elismert tényre hivatkozik. A nemzetek szabadsága abban rejlik, hogy „a világ közvéleményében napról napra erősödik a meggyőződés, hogy a népeknek maguknak kell szabadon megválaszthatniuk a társadalmi berendezkedést, amelyet országuknak szánnak". Az egyház pedig, noha nem feladata konkrét politikákat javasolni, illetve beavatkozni a világi hatalom jogos autonómiájába, mégis „az emberek és a népek jólétéért aggódó anyaként nem maradhat közömbös az ilyen helyzetekben".

A nemzetek jogai valójában „a közösségi élet sajátos szintjén előmozdított emberi jogoknak" tekintendők, így azoknak „antropológiai alapjai" vannak, továbbá „eredendőek és elidegeníthetetlenek". A létezéshez való jog: „senkinek – sem államnak, sem más nemzetnek vagy nemzetközi szervezetnek – nincs joga azt állítani, hogy egy adott nemzet ne volna méltó a létezésre". A nemzetek kulturális identitáshoz való jogának kifejtése kapcsán említi meg a migrációhoz fűződő gondolatait; a bevándorlók méltósága és kultúrája tiszteletben tartásának kötelezettségét párhuzamba állítja a befogadó közösség identitáshoz való jogával. Minthogy egy adott terület lakosságának kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából nagy fontossággal bír annak „jellemző kultúrája", a pápa „kívánatos iránynak" nevezi az adott területre jellemző „kulturális egyensúly" megőrzését. Ami nem más, mint „a nyelv, a hagyományok és értékek alapvető öröksége" által meghatározott „kulturális arculat" fennmaradásának és fejlődésének biztosítása. A kisebbségek tagjainak kötelességük másokat tisztelettel és méltóságuk szerint kezelni; a különbözőséget az egység megerősítésének szolgálatába kell állítani, nem pedig a megosztottságot erősíteni általuk. A nemzetek alapvető kötelessége „a más nemzetekkel való békés, tiszteletteljes és szolidáris együttélés". A saját maguknak követelt jogokból fakad, hogy kötelességük ugyanazokat a jogokat a többi nemzet számára elismerni és tiszteletben tartani.

Az erkölcstanban a hazaszeretet a jámborság része, az igazságosság társerénye, a nemzetünk szolgálata a hála kötelességéből következik. A keresztény ember számára a közjó a lelki élet központi kérdése, mivel az ember közösségi lény az igazság érvényesüléséért végzett tevékenység nem csak az egyén, hanem annak környezete számára is meghatározó. Különösen fontos kérdés ez napjaink globalizálódó világában, mikor sokszor olyan érzésünk támad, hogy talajt vesztett a lábunk, tömegek vándorolnak szerte a világban, hagyományos európai nagyvárosok demográfiai mutatói néhány évtized alatt teljesen megváltoznak. Egyes kortárs társadalomtudománnyal foglalkozó gondolkodók azonban egyáltalán nem pesszimisták. Ugyan a globalizáció számos jelensége, mint a multikulturalizmus, közvetlen hatást gyakorol a nemzetek fennmaradására, mégis ez az identitás alapjául szolgáló kultúra megerősödésével jár együtt. Manuel Castells szociológus így fogalmaz ezzel kapcsolatban: „a globalizációval szemben a legerősebb ellenállás (…) a kollektív identitás széles körű és erőteljes kifejeződése a kulturális egyediség jegyében". Roger Scruton, konzervatív társadalomtudós szerint pedig: a jogállamiság és a demokrácia is a nemzeti hűségnek köszönheti születését és fennmaradását, mert ahol a nemzettudat hiányzik vagy gyönge, a politikai nézeteltérések kezelhetetlen konfliktusokká válnak. Ebben rejlik egyéni felelősségünk, miszerint a hazaszeretet nem csak egy szentimentális kifejezése mindannak, amit az iskolában tanultunk, vagy nagy nemzeti ünnepeinken évről-évre meghallgatunk, hanem meg kell éljük azt mindennapjaink során a gyakorlatban is, vagyis hogy tevékeny részesei legyünk szűkebb közösségeinknek, családunknak, lakóközösségünknek, bátran előrébb lendítve ezáltal a nemzetünk ügyét is.

Goia Marianna

Felhasznált irodalom: Egedy Gergely: Gondolatok a nemzetről. A politikai és a kulturális megközelítés; Romsics Ignác: Nép, nemzetiség és állam és Identitáspolitika és történelem; Érszegi Márk Aurél: Nemzet, haza, kisebbségek II. János Pál tanításában

TÁMOGASSA ÖN IS A LIGETI TEMPLOM ÉPÍTÉSÉT

Dunaharaszti Szent Imre Római Katolikus Templomért Alapítvány számlaszáma

11600006-00000000-09873755

Jeremiás próféta, a szenvedő Megváltó előképe II. rész

Bevezetésképpen: Az ószövetségi idő nagy prófétái közül Izajást már ismertettem, életét és tanítását. Az elmúlt alkalommal Jeremiás próféta életét és korát mutattam be. Most a második részben Jeremiás próféta könyvéből veszek ki részeket, hogy megismerjük tanítását, és megtudjuk, hogy miért nevezik őt is a Megváltó előképének.

Könyvének üzenetét öt csoportra osztottam:

1. A próféta meghívása
2. Júdea története Jeremiás korában
3. Jeremiás szenvedései népétől és vezetőiktől
4. Hamis és igaz pásztorok
5. Isten helyes tisztelete

1. Jeremiás próféta meghívása

Júda királyának, Jozijának 13.évében kapta prófétai küldetését: *„Így szólt hozzám az Úr: Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek, mielőtt megszülettél volna, felszenteltelek, és prófétául rendeltelek a nemzetek javára.* (Jer 1,4-5) Ezeken a jeremiási szavakon én is elgondolkozom, talán ti is. A papi hivatás nem a magam kezdeményezése, hanem Isten meghívása, talán már létem első pillanatától. Ezt éreztem meg kis diákkoromban. Nem félek a hivatás útjára lépni, mert ha Isten meghív, velem lesz. Ezért választottam újmisés jelmondatomnak: *„Az Úr velem van, nincs bennem félelem, ember mit árthat énnekem.”* (117. zsoltár) Isten irányítja mindannyiunk sorsát. Csak bízzunk benne. Így folytatja Jeremiás: *„Erre azt mondtam: Jaj, Uram Isten! Nézd, nem tudok beszélni, hiszen még ifjú vagyok. De az Úr így válaszolt: Ne mondd azt, hogy ifjú vagyok, hanem menj el azokhoz, akihez küldelek, és mondd meg nekik mind, amit parancsolok. Ne félj tőlük, mert én veled vagyok és megoltalmazlak.* (Jer 1,4-8)

Később így folytatódik Isten szava a prófétához: *„Ne ijedj meg tőlük, különben én ijesztelek meg a szemük előtt. Én a mai napon erős várossá teszlek, vasoszloppá és ércfallá az egész ország ellenében, Júda királyai és főemberei ellen, papjai és egész népe ellen. Harcolni fognak ellened, de le nem győznek, mert veled vagyok és megszabadítalak. Mondja az Úr.”* (Jer 1,17-19) Ha az Úr Jézus küldetését és életét figyeljük, hasonlóan szembe került népe főpapjaival és vezetőivel. De mindig a Mennyei Atyára bízta magát.

Később fohászkodik a próféta: *„Uram, nézz le rám, állj bosszút üldözőimen! Késleltesd haragodat, ne engedd, hogy elsodorjon, vedd tekintetbe, hogy érted szenvedek gyalázatot… Erre így válaszolt az Úr: Nekik kell hozzád térniük, te ne térj hozzájuk. Erős ércfallá teszlek ez előtt a nép előtt. Kiszabadítalak a gonosztevők kezéből és kimentelek a hatalmasok markából.”* (Jer 15,15-21) Az Úr újra megerősíti a prófétát, ha ő nem hagyja el az Urat, akkor Ő sem hagyja őt cserben. Az ószövetségi prófétáknak sem volt könnyebb a sorsa, mint Jézus tanítványainak, régen és ma.

2. Jeremiás szerepe Júdea történetében, a babiloni fogság körüli időkben

A választott nép hűtlenségéről szól az Úr: *„Menj és kiáltsd Jeruzsálem fülébe, még emlékszem ifjúkorod hűségére, hogy követtél akkor a pusztában, Izrael akkor az Úr szent tulajdona volt. Én vezettelek el benneteket a termékeny földre. De ti, ahogyan bevonultaktok, megfertőztétek földemet. A pásztorok ellenem lázadtak, a próféták meg Baál nevében prófétáltak és azokhoz szegődtek… Elhagytak engem, az élő vizek forrását, azért, hogy ciszternákat ássanak maguknak.”* (Jer 2,1-13) Fáj a prófétának, hogy a nép hűtlen lett Istenhez. Hányszor ismétlődött meg és ismétlődik meg a történelem folyamán, a keresztény népek történetében. Van miért imádkozni, van miért fáradozni az Egyház papjainak és híveinek egyaránt ma is.

A próféta sír Jeruzsálem pusztulásán és imádkozik az Úrhoz: *„Szememből patakzik a könny, éjjel, nappal folytonfolyvást, mert nagy baj érte népem, végzetes csapás. Ha kimegyek a mezőre, ott hevernek, akik a kard élén hulltak el, ha visszatérek a városba, azokat látom, akik az éhségtől epedtek el. Hát teljesen elvetetted Júdát, és a lelked teljesen megutálta Siont? Miért vertél meg úgy minket, hogy számunkra már nincsen gyógyulás? Uram, elismerjük gonoszságainkat, és atyáink vétkeit is. De a nevedért ne vess el minket, ne hagyd, hogy gyalázat érje dicsőséged trónját. Emlékezz meg rólunk és ne bontsd fel velünk kötött szövetségedet.”* (Jer 14,17-22) Talán a mai emberekre, vagy tán ránk is jellemző, hogy amikor minden rendben van, jól megy a sorsunk, elfeledkezünk Istenről, de ha baj ér, azonnal fohászkodunk Istenhez, hogy segítsen, újra megtaláljuk a templomot. Miért nem lehet folyamatosan az Isten tanítása szerint élni? Miért kell valami csapás, hogy észhez térjünk?

Jeremiás többször is vigasztalja népét, hogy egyszer majd az Úr hazavezeti őket a fogságból, és ezt összekapcsolja messiási jövendöléssel is: *„Jönnek napok,– mondja az Úr –, amikor igaz sarjat támasztok Dávidnak. Királyként uralkodik majd, bölcsen kormányoz, gondja lesz a jogra és igazságra az országban. Az ő napjaiban megszabadul Júda, és biztonságban él Izrael. Jönnek napok,– mondja az Úr –, amikor ezt mondják majd: Amint igaz, hogy él az Úr, aki visszavezette és hazahozta Izrael házának ivadékát észak földjéről, azokból az országokból, ahová szétszórta őket.”* (Jer 23,5-8) .

A vigasztalás szavai sokszor elhangoznak a próféta írásaiban. Például: *„Ezt mondja az Úr: Helyreállítom Jákob sát-*

rait, és megkönyörülök hajlékain. Újjáépítem romjaiból a várost, hálaadás hallatszik onnan és örömnek szava. Megsokasítom őket és nem szégyenülnek meg." (Jer 30,18-22)

„Jönnek majd napok–- mondja az Úr –, amikor új szövetséget kötök Izrael házával és Júda házával. … Belsejükbe adom törvényemet, és szívükbe írom. Én Istenük leszek, ők meg az én népem lesznek. Megbocsájtom gonoszságaikat és vétkeikre többé nem emlékezem." (Jer 31,31-34) Szent Pál apostol írja: Isten törvényei, a szívünk hús-tábláiba vannak írva. Az ember érzi, mi az, amit tennie kell, és mi az, amit el kell kerülnie. Csak hallgasson a lelkiismerete szavára! De sajnos, az ember az önzés és egyéb vágyak miatt nem hallgat a belülről jövő hangra.

3. Jeremiás szenvedései, amiért Isten szavát hirdeti a népnek és vezetőiknek

Nagyböjtben, amikor emlékezünk Urunk szenvedéseire, gyakran halljuk Jeremiás szavait: *„Rászedtél Uram! S én hagytam, hogy rászedj. Erősebb voltál nálam és legyőztél. Nevetségessé váltam napról napra. Aki csak lát, mind kicsúfol. Ahányszor csak beszélek, azt kell kiáltanom: Erőszak, romlás! Az Úr szava így mindennap gyalázatomra vált és csúfságomra. Már azt gondoltam: nem törődöm vele, nem beszélek többé a nevében. De ilyenkor mintha tűz gyúlt volna szívemben, és átjárta minden csontomat. S ha megfeszítettem erőmet, hogy ellenálljak, belefáradtam és nem tudtam elviselni."* (Jer 20,7-10) Sokszor nehéz az Úr szolgálata, többen fel is adják a küzdelmet az Ő ügyéért és elhagyják hivatásukat. De még többen vannak, akik minden körülmények között kitartanak Isten szolgálatában, akár az életük elvesztéseséig. Az igazi pap, aki nem az emberek, hanem Isten tetszését keresi, sokat szenved hivatása gyakorlásában. De bízhat Isten segítségében, a Szentlélek Isten vezetésében.

Így folytatja Jeremiás: *„Hallom sokak gyalázkodását. Rettegés mindenütt. Jelentsük fel. Följelentjük. Még azok is, akik barátaim voltak, bukásomra lesnek: Hátha valamiképp tőrbe csalhatnánk, legyőzhetnénk, s bosszút állhatnánk rajta. De az Úr, mint hős harcos, mellettem áll. Ellenfeleim meginognak, s nem bírnak velem, szégyent vallanak és elbuknak. … Énekeljetek az Úrnak! Dicsőítsétek az Urat, mert kiszabadította a szegényt a gonoszok kezéből."* (Jer 20,10-13). Hány üldözést szenvedő pap és világi hívő mondta már el, hogy amikor ki volt szolgáltatva az erőszaknak, az Úr nem hagyta el, és megmentette kezükből őket.

A 38. fejezet arról tudósít, hogy Jeremiás próféta megjövendöli Jeruzsálem pusztulását, ha nem adják meg magukat a babiloni királynak. Ezért a prófétát egy ciszternába dobják, amely tele van sárral, de egy udvari tiszt eléri a királytól, hogy kihúzhassa Jeremiást a sáros ciszternából. Jeruzsálemet elfoglalja az ellenség, de Jeremiást nem bántják.

4. Az igazi és a hamis pásztorokról

Így szól a Próféta: *„Térjetek vissza hozzám elpártolt fiaim. Magamhoz veszlek titeket, és visszaviszlek titeket Sionba. És szívem szerinti pásztorokat adok, akik tudással és bölcsességgel legeltetnek titeket."* (Jer 3,14-15)

Akik az embereket tanítják Isten nevében, Isten meghívására vállalják ezt a feladatot. Teljes elkötelezettséggel, hittel, hivatástudattal kell ezt végezniük. Isten ilyen pásztorokat ígér a népnek, akik szeretettel gondozzák őket és a hit útján megtartják őket.

De voltak Jeremiás korában hamis pásztorok is: *„Jaj a pásztoroknak, akik elvesztik és szétszélesztik legelőm juhait – mondja az Úr. Ezért ezt mondja Izrael Istene a pásztoroknak, akik népemet vezetik: Szétszélesztettétek nyájamat, szétkergettétek és nem törődtetek velük. Nos, nekem lesz gondom rátok gonosz tetteitek szerint. De nyájam maradékát magam gyűjtöm össze. Igaz pásztorokat rendelek fölé jük, hogy gondjukat viseljék és legeltessék őket.* (Jer 23,1-6)

5. A helyes Isten-tiszteletről

„Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz: Állj ki az Úr házának kapujába és hirdesd ott ezt az üzenetet: Halljátok az Úr szavát, Júda népe, akik beléptek e kapukon, hogy az Urat imádjátok. Javítsátok meg útjaitokat és tetteiteket, akkor majd veletek lakom ezen a helyen. Mert ha jobbak lesztek életmódotokban és tetteitekben, ha jog szerint bántok egymással, ha nem nyomjátok el az idegent, az árvát, az özvegyet, ha nem szegődtök idegen istenek nyomába, akkor majd veletek lakom ezen a földön, amelyet régtől fogva atyáitoknak adtam mindörökre." (Jer 7,1-7) Nem mindegy, hogy milyen lelkülettel imádkozunk Istenhez a templomban vagy otthon. A tiszta szívből jövő ima kedvesebb az Úrnak.

Végül. A prófétákra jellemző, hogy jelképes cselekedetekkel akarják felhívni a nép figyelmét valami fontos tanításra.

Az egyik: *„Így szólt hozzám a Úr: Menj és vásárolj magadnak egy lenövet és kösd a derekadra! De vízbe ne mártsd. Rejtsd el az Eufrátesz közelében. Hosszú idő elteltével visszamentem érte. Teljesen tönkrement, hasznavehetetlen volt. Ezt mondja az Úr: Így fogom letörni Júda és Jeruzsálem mérhetetlen kevélységét."* (Jer 13,1-11)

A másik jelkép: *„Így szólt az Úr Jeremiáshoz: Kelj föl és menj el a fazekas házához. Lementek ház a fazekas házához, az éppen edényt formált a korongon. És ha nem sikerült az edény, melyet éppen formált, akkor újra nekilátott és egy másik edényt csinált belőle, a fazekasok szokása szerint. Akkor az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: Izrael háza, vajon nem tehetek én is így veletek? Igen, amilyen az agyag a fazekas kezében, épp olyanok vagytok ti is az én kezemben. Egykor azt határozom, hogy egy nemzetet gyökerestől kitépek, de ha az a nemzet elhagyja gonoszságát, akkor én is megbánom azt a rosszat, amellyel sújtani akartam."* (Jer 18,1-6)

Kedves Olvasók!

Úgy gondolom, hogy a leírtak által elég átfogó képet tudtunk kialakítani az Ószövetség nagy alakjáról.

Jeremiás próféta meghívásából született egy modern gitáros ének szövege, amelyhez Flach Ferenc írt dallamot. Így hangzik: *Anyád méhétől fogva kiválasztottalak, az enyém vagy. A hajnalból szültelek téged, körülvettelek és dédelgettelek. Kezemben hordom életed, angyalaimmal őrzöm tetteidet. …*

A magunk életére is gondolhatunk. Isten kiválasztott, gyermekévé fogadott a keresztségben. Vigyáz ránk, törődik velünk. Mi pedig bízzunk benne! Ahogy Jézus mondta: *Ne nyugtalankodjék szívetek. Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek.* Nem csak az örök életben, hanem már itt, földi vándorlásunk idején is.

Szeretettel: András atya

Illusztráció: Marc Chagall a prófétáról festett képe

A KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

„Hiszem az örök életet”

A keresztény, aki halálát Jézusával egyesíti, úgy nézi a halált, mint a hozzá érkezést és belépést az örök életre. Amikor az Egyház Krisztus feloldozásának bűnbocsátó szavait utoljára elmondta a haldokló keresztény felett, utoljára megjelölte, szent kenettel megerősítette és megadta neki a viatikumban Krisztust, mint táplálékot a nagy útra, így szól hozzá szelíd bizonyossággal:
Költözzél el, keresztény lélek ebből a világból a mindenható Atyaisten nevében, aki téged megteremtett, az élő Isten Fia, Jézus Krisztus nevében, aki érted kínhalált szenvedett, a Szentlélek Úristen nevében, aki kiárad reád! Még ma legyen részed az Úr békéjében, és legyen lakásod Istennél, az Ő szent városában, Nagyasszonyunkkal, Szűz Máriával, Istennek Szent Anyjával, Szent Józseffel és Isten összes angyalaival és szentjeivel együtt (…) Térj vissza Teremtődhöz, aki a föld porából alkotott téged. Amikor ebből az életből kilépsz, örvendezve siessen eléd Nagyasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária, az angyalok serege és Isten minden szentje (…) Lásd meg szemtől szembe Megváltódat. (Ordo unct. infirm. Lélekajánlás)

I. A különítélet

A halál véget vet az ember életének, ami eddig nyitott volt a Krisztusban megjelent isteni kegyelem befogadására vagy elutasítására. (vö. 2Tim 1,9-10) Az Újszövetség főképpen a Krisztussal való végső találkozás szempontjából beszél az ítéletről az Ő második eljöveteléhez kapcsolódva, de több alkalommal is állítja minden egyes ember halála után a közvetlen jutalmat cselekedetei és hite szerint. A szegény Lázár példabeszéde (vö. Lk 16,22), Krisztus szava a kereszten a jobb latorhoz (vö. Lk 23,43), valamint az Újszövetség más szövegei (vö. 2Kor 5,8) szintén beszélnek a lélek végső sorsáról (vö. Mt 16,26), ami különböző lehet egyiknek és másiknak.
Halhatatlan lelkében minden ember megkapja saját örök jutalmát mindjárt halála után, egy különítéletben. Ez a különítélet életét Krisztushoz méri: akár tisztuláson keresztül (vö. II. Lyoni Zsinat DS 856; Firenzei Zsinat DS 1304), akár hogy közvetlenül belépjen az ég boldogságába, akár hogy önmagát örökre kárhozatra vesse (vö. XII. Benedek DS 1000-1002).
„Életünk estéjén a szeretetünk alapján leszünk megítélve.” (Keresztes Szent János Dichos 64)

II. A mennyország

Akik Isten kegyelmében és barátságában halnak meg, és akik már teljesen megtisztultak, örökre Krisztussal élnek, örökre hasonlók Istenhez, mert Őt úgy látják, „amint van” (1Jn 3,2), szemtől szembe. (vö. 1Kor 12,12)
Apostoli tekintélyünkkel definiáljuk, hogy Isten általános rendelkezése szerint minden szent (…) és az összes többi hívő lelket, akik meghaltak, miután részesültek Krisztus szent keresztségében, akikben nincs semmi, amitől meg kellene tisztulni (…), vagy ha volt vagy van valami, amitől meg kell tisztulniuk, mikor haláluk után azt a tisztulást már elvégezték (…) még testben való feltámadásuk és az utolsó ítélet előtt, kezdve a mi Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus mennybemenetelétől, az égben voltak, vannak és lesznek a mennyek országában, a mennyei paradicsomban, Krisztussal, a zsent angyalok társaságában. A mi Urunk, Jézus Krisztus szenvedésétől és halálától kezdve látták és látják az isteni lényeget életteli látomásban, éspedig szemtől szembe, bármiféle teremtmény közvetítése nélkül. (XII. Benedek DS 1000; vö. LG 49)
A mennyország tehát nem más, mint ez a tökéletes élet a Szentháromsággal, ez az élet és szeretetközösség Vele, a Boldogságos Szűz Máriával, az angyalokkal és minden szenttel. A mennyország végső célja és megvalósulása az ember legmélyebb törekvéseinek a legteljesebb és végső állapota.
A mennyországban élni annyi, mint Krisztussal lenni. (vö. Jn 14,3; Fil 1,23; 1Tesz 4,17) A választottak „benne” élnek, de megőrzik, sőt itt találják meg valódi önazonosságukat és saját nevüket. (vö. Jel 2,17) „Mert az élet ez. Krisztussal lenni, ahol Krisztus van, ott az élet, ott az Isten országa.” (vö. Szent Ambrus Exp. ev. Luc 10,21) Halála és feltámadása által Jézus Krisztus „kinyitotta” nekünk a mennyországot. Az üdvözültek élete a Krisztus által bevégzett megváltás gyümölcseinek teljes birtoklása. Krisztus mennyei megdicsőüléséhez hozzákapcsolja azokat, akik hittek benne és hűségesek maradtak akaratához. A mennyország azok boldog közössége, akik tökéletesen beépültek Krisztusba.
A boldog közösségnek ez a misztériuma – Istennel és mindazokkal, akik Krisztusban vannak – túlhalad minden megértést és minden elképzelést. A Szentírás képekben beszél nekünk róla: élet, világosság, béke, menyegzői lakoma, az ország bora, az Atya háza, a mennyei Jeruzsálem, paradicsomkert, de „szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor 2,9).
Istent, transzcendenciája miatt, nem lehet úgy látni, amint van, csak amikor Ő maga nyitja meg misztériumát az ember közvetlen kontemplációja előtt, és ha Ő maga megadja neki ehhez a képességet. Istennek ezt a kontemplációját mennyei dicsőségében az Egyház „visio beatifica”-nak, boldogító látásnak nevezi.
„Milyen nagy lesz dicsőséged és boldogságod, láthatod Istent, szerencsés leszel, hogy részesedhetsz az üdvösség és az örök világosság örömeiben. Krisztusnak, az Úrnak, Istenednek társaságában (…) birtokolhatod a mennyek Országát, az igazak és Isten barátai társaságának és a elnyert halhatatlanságnak örömeit.” (Szent Ciprián Ep 56 10)
A mennyország dicsőségében a boldogok örömmel teljesítik tovább Isten akaratát, ami a többi ember és az egész teremtés felé megnyilvánul. Már Krisztussal uralkodnak: vele „uralkodni fognak örökkön örökké” (Jel 22,5). (vö. Mt 25,21.23)

III. A végső tisztulás vagy tisztítóhely

Akik Isten kegyelmében és barátságában halnak meg, de mégsem teljesen tisztán, jóllehet biztosak örök üdvösségükről, haláluk után elszenvednek egy tisztulást, hogy elnyerjék a mennyország örömébe való belépéshez szükséges szentséget.

Az Egyház tisztítóhelynek nevezi a választottaknak ezt a végső tisztulását, ami teljesen különbözik a kárhozottak büntetésétől. Az Egyház a hitnek a tisztítóhelyre vonatkozó tanítását főleg a Firenzei (DS 1304) és a Trienti Zsinaton (DS 1820) fogalmazta meg. Az Egyház hagyománya, utalva a Szentírás néhány szövegére, beszél a tisztítótűzről.

„Ami a bizonyos kisebb hibákat illeti, hinni kell, hogy létezik az ítélet előtt egy tisztítótűz, amit megerősít az, aki az Igazság, mondván, hogy ha valaki káromkodott a Szentlélek ellen, az nem nyer bocsánatot sem evilágon, sem a jövendőben (vö. Mt 12,31). Ebből a kijelentésből érthetjük, hogy bizonyos vétkek megbocsáthatók ezen a világon, míg mások az eljövendőben." (Nagy Szent Gergely: Dial 4,41,3)

Ez a tanítás a halottakért való imádság gyakorlatára is támaszkodik, amelyről már a Szentírás beszél: „Azért mutatott be (Makkabeus Judás) engesztelő áldozatot, hogy megszabaduljanak bűneiktől" (2Mak 12,46). Az Egyház az első időktől kezdve tisztelte a halottak emlékét, könyörgéseket ajánlott fel értük, különösen pedig az eucharisztikus áldozatot, hogy megtisztulva eljussanak Isten boldogító színelátására. Az Egyház ajánlja az alamizsnát, a búcsúkat és a bűnbánat cselekedeteit is az elhunytakért.

„Segítsük őket és emlékezzünk meg róluk. Ne habozzunk tehát segíteni azoknak, akik eltávoztak és felajánlani imádságainkat értük." (Aranyszájú Szent János In ep. I ad Cor 41,5)

IV. A kárhozat

Istennel nem egyesülhetünk, ha nem döntünk szabadon amellett, hogy őt szeretjük. De nem szerethetjük Istent, ha súlyosan vétkezünk akár ellene, akár felebarátunk vagy önmagunk ellen. „Aki nem szeret, az a halálban marad. Mindaz, aki gyűlöli testvérét, gyilkos. Azt pedig tudjátok, hogy a gyilkosnak nincs örök élete." (1Jn 3,14-15). Urunk figyelmeztet bennünket, hogy el leszünk választva tőle, ha elmulasztunk segíteni a szegények és kicsinyek súlyos szükségében, akik az Ő testvérei. (vö. Mt 25,31-46) Ha halálos bűnben halunk meg anélkül, hogy megbántuk, vagy Isten irgalmas szeretetét befogadtuk volna, akkor örökre elválasztva maradunk, saját szabad választásunk révén. Isten és az üdvözültek közösségéből történő kirekesztődés, önmagunk kizárása az, amit a „kárhozat" és a „pokol" szavak jelölnek.

Jézus gyakran beszél a „gyehennáról", a „tűzről, ami nem alszik ki", ami azoknak van fönntartva, akik életük végéig elutasítják a hitet és a megtérést.

Az Egyház tanítása állítja a kárhozat létét és örök voltát. Azok a lelkek, akik halálos bűn állapotában halnak meg, a halál után azonnal a kárhozatra jutnak, ahol a kárhozat büntetéseit szenvedik, „az örök tüzet". A kárhozat lényegi büntetése az Istentől való örök elszakadásban áll, pedig az ember egyedül Őbenne képes megtalálni az életet és a boldogságot, amiért teremtetett, és amire vágyakozik.

A Szentírás állításai és az Egyház tanításai a kárhozatot illetően megannyi felszólítás a felelősségre, amellyel az embernek használnia kell a szabadságát az örök sorsa érdekében. Ugyanakkor ezek sürgető felszólítások a megtérésre. „A szűk kapun lépjetek be! Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz, bizony sokan mennek be rajta. De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, bizony kevesen találják meg azt". (Mt 7,13-14)

„Mivel pedig nem tudjuk sem a napot, sem az órát, az Úr intelme szerint állandóan virrasztanunk kell, hogy amikor befejezzük földi életünk egyetlen futamát, érdemesek legyünkővele együtt belépni a menyegzőre, s az áldottak közé kerülni, és ne kelljen, mint haszontalan és lusta szolgáknak az örök tűzre távoznunk, a külső sötétségre, ahol sírás és fogcsikorgatás lesz." (LG 48)

Isten nem rendel eleve senkit sem a kárhozatra (vö. DS 397; 1567), ahhoz az Istentől való tudatos elfordulás kell és az abban végsőkig megmaradás. Az Egyház az eucharisztikus liturgiában és hívei mindennapi imáiban kéri Isten irgalmát, aki „nem kívánja senkinek a vesztét, hanem hogy mindenki bűnbánatra térjen". (2Pt 3,9)

V. Az utolsó ítélet

Az összes halottak, „az igazak és a gonoszok" (ApCsel 24,15) föltámadása megelőzi az utolsó ítéletet. Ez lesz az „az óra, mikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámadására." (Jn 5,28-29) Akkor eljön dicsőségében az Emberfia s vele mind az angyalok.

A pásztor elválasztja a juhokat a kosoktól. A juhokat a jobbjára állítja, a kosokat baljára (…) Ezek örök büntetésre jutnak, az igazak pedig az örök életre. (vö. Mt 25,31-33. 46)

Az utolsó ítélet üzenete megtérésre szólít fel addig, amíg az Isten az embereknek a kellő időt, az üdvösség napját (vö. 2Kor 6,2) megadja.

Az utolsó ítélet üzenete Isten szent félelmére ösztönöz. Elkötelez Isten országának igazsága mellett. Hirdeti a „boldog reményt" (Tit 2,13), az Úr visszatérését, aki „eljön, hogy szentjeiben megdicsőüljön és híveiben megcsodálják" (2Tesz 1,10).

VI. Az új ég és az új föld reménysége

Az idők végén Isten országa elérkezik a maga teljességében. Az utolsó ítélet után az igazak örökké uralkodni fognak Krisztussal, megdicsőítve testben és lélekben, és maga a világmindenség is megújul.

Az Egyház „a mennyei dicsőségben válik majd tökéletessé, amikor megérkezik a mindenség megújulásának ideje, amikor az emberiséggel együtt tökéletesen helyreáll majd Krisztusban a teremtett világ, minthogy dicsőségesen össze van kapcsolva az emberel és az ember által éri el célját." (LG 48)

Ezt a titokzatos megújulást, ami átalakítja az emberiséget és a világot, a Szentírás „új égnek és új földnek" nevezi. (vö. 2Pt 3,13) Ez lesz Isten végleges tervének megvalósulása,

hogy Krisztusban, mint Főben foglaljon össze mindent, ami a mennyben és a földön van. (vö. Ef 1,10)

Ebben az „új világban” (vö. Jel 21,5), a mennyei Jeruzsálemben Isten az emberek között fog lakni. „Letöröl szemünkről minden könnyet. Halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom. Ami eddig volt, elmúlt.” (Jel 21,4)

Az ember számára ez a beteljesedés lesz az emberi nem egységének végső megnyilvánulása, amit Isten a teremtéstől akart, s aminek a zarándok Egyház mintegy szakramentuma volt. Akik majd egyesülnek Krisztussal, ők alkotják a megváltottak közösségét, az Isten szent Városát (Jel 21,2). Ők lesznek „a Bárány Jegyese” (Jel 21,9). Ezt többé nem sebzi meg a bűn, a tisztátalanság, az önszeretet, amelyek lerontják vagy megsebzik az emberek földi közösségét. A boldog istenlátás, amelyben Isten kimeríthetetlen módon feltárul a választottaknak, kifogyhatatlan forrása lesz a boldogságnak, békének és a teljes közösségnek.

Ami a kozmoszt illeti, a kinyilatkoztatás mélységes sorsközösséget állít az anyagi világ és az ember között. A látható világegyetem is arra van tehát rendelve, hogy átalakuljon azért, hogy maga a világ is visszaállítva eredeti állapotába, ezentúl az igazak szolgálatára legyen minden akadály nélkül (vö. Szent Iréneusz Adv. haers 5,32,1), részesedve az ő megdicsőülésükben, ami a föltámadt Jézus Krisztusban történt.

„Nem tudjuk, mikor teljesedik be a föld és az emberiség ideje és nem ismerjük a módot, ahogyan a mindenség átalakul. Elmúlik ugyan ez a bűn miatt eltorzult világ, de tanítást kaptunk, hogy Isten új lakóhelyet és új földet készít, az igazságosság hazáját, amely a maga boldogságával betölti, sőt felülmúlja mindazt a vágyat, ami feltör a békét szomjazó szívekből.” (GS 39)

„Ha tehát egykor az Úr Lelkének erejével és az Úr parancsa szerint közkinccsé tettük világszerte az olyan értékeket, mint az emberi méltóság, a testvéri közösség és a szabadság, megtaláljuk majd természetünknek és emberi iparkodásunknak a jó gyümölcseit – megtisztítva minden szennytől, tündöklően és megdicsőülve, amikor Krisztus visszaadja Atyjának az örök és egyetemes Országot. Akkor Isten lesz minden mindenben (1Kor 15,28), az örök életben.” (GS 39)

Dán Károlyné

Kép: Bartolomé Esteban Murillo: Szent család

A HIT MEGSZÉPÍTI AZ ÉLETET

Hiszem és vallom, a hívő keresztény ember könnyebben viseli el az élet nehézségeit, és meglátja szépségeit, apró örömeit is. Megelégszik a becsületes munkával szerzett földi javakkal és segíti embertársait, amivel és ahogyan tudja. Mindent megelőzve, Isten tetszése szerint éli életét. Az Ő útján jár és erről az útról nem tér le soha. Az én élete erről szól, ő számára a kezdet és lesz a vég. A család és a hazaszeretet szorosan a nyomában jár.

Szent István és Szent László királyaink sokat tettek azért, hogy Magyarország a magyar népnek szeretett hazája és otthona legyen. Hűségesen szolgálták Istent és a hazát. Mai, gondokkal tetézett életünkben sem szabad megfeledkeznünk erről. Véssük eszünkbe Loyolai Szent Ignác, a jezsuita rend alapítójának szavait: „Minél reménytelenebbnek látszik a helyzet, annál jobban kell bízni Istenben. Ahol kifogyott az emberi segítség, ott kezdődik az isteni.”

Rám nagy hatással van egyik kedvenc pápám, Szent X. Piusz, aki a mennyország szépségére hívja fel a figyelmünket: „Ha annyira szeretjük az életet, mely tele van nyomorúsággal, mennyire kell szeretnünk a mennyországot, mely tele van tündöklő reményekkel és szépségekkel.” Sajnos, vannak olyan embertársaink, akiket nem érintett meg a hit és ezek önkezükkel vetnek véget életüknek, ha az gondokkal teli. Imádkozzunk értük mindig, és a hit nélkül élőkért, hogy elérje őket is a hit kegyelme. Imával tarthatjuk az Úrral a kapcsolatot, és ezáltal eljuthatunk a mennyei hazába. Szent Pálnak a rómaiakhoz írt levelében is azt imádságra szólít fel bennünket.

Az ima legyen olyan természetes, mint a lélegzetvétel. Bármivel is foglalkozzunk, bárkivel beszéljünk, Isten mindig ott legyen gondolatainkban. Ezt Isten kegyemének naponta kell megköszönnünk, és kérjük, hogy minél kevesebb legyen a konkoly a vetésben. A jó mag, ha jó földbe hull, bőséges lesz az aratás.

Kedves testvéreim, Isten adott nekünk szabad akaratot, használjuk fel a jóra. Legyünk egymáshoz emberségesek és igazságosak. Az igazságot nem szabad elferdíteni. A hit pajzsával felvértezve lássuk meg életünkben a szépet, és ha adódnak is nehézségek, tartsuk szem előtt a zsoltár válaszát: „Akik könnyek között vetnek, majd ujjongva aratnak.” Úgy legyen.

Imádságos szeretettel: Gömöriné Fajta Anna

VAGYONOM A HIT

Életem olyan volt, mint a gyermek kifestőkönyve, színpompás,
Háború, halál, földrengés, forradalom, mégis mesevilág.
Ezt fűszerezte házkutatás, besúgók tömege köröttem,
De az én Uram mégis megszépítette, mert hittem benne.

Hitem, a földi és az égi kincsem, nem vehető el tőlem,
Ha eddig nem, életem alkonyán már biztos, hogy sohasem.
Ifjan is többet jelentett számomra az Úr az életemnél,
Ezt mindenkinek tudomásul kellett vennie és vették.

Aki hűséges Urához, az tudja, hogy ez áldozattal jár,
S nem hajszolja a földi javakat, az ma sajnos gyengén áll.
A becsülettel szerzett vagyonom viszont embertársaim élvezik,
Ezt örömmel konstatálom, de az én vagyonom volt és lesz: a hit.

A Szentlélek csodái

22. rész

Sokan szinte mentegetőznek: „…én nem vagyok szent!..” De miért mentegetőznek? Bátorság, keresztények, mert lehetséges szentnek lenni! - A huszonegyedik században keresztény aszkézis? Ehhez nagy bátorság kell. Igen! Bátorság kell.

Ez a kérdés fogalmazódott meg bennem akkor, amikor nyári szabadságom alatt önmegtagadást gyakorlókkal találkoztam.

– Ki bátor? –

A karitásztáborban csodálatos emberekkel találkoztam. A legjobban egy 12 éves kislány viselkedése tetszett. A következő a történet: a táborba érkezéskor reggel több szülő fölajánlott sütit, csokit, édességet, amelyet csak ebéd után osztottunk ki, hogy a gyerekek étvágyát ne vegye el a „nasi”, (a gyümölcs kivétel volt). Az egyik lányka, aki reggel chips-et adott be a közösbe, jött kérni a kedvencét még ebéd előtt. Sajnos, el kellett hárítani a kérését, a fenti okok miatt. A gyerek sértődés nélkül tudomásul vette a döntésünket. Uzsonnára persze „föltálaltuk” az ő csemegéjét is a többiekével együtt, amelyet aztán ez a kislány továbbkínált a gyerekeknek. Biztatni kellett, hogy „te is egyél belőle!” – mert az egész zacskóval a közösségnek akarta adni. Önzetlen tudott lenni, pedig még csak 12 éves! Nem volt mohó, irigy, hanem éppen az ellenkezője. Bátran agapét, szeretetet gyakorolt, hogy társainak örömet szerezzen. De nemcsak ő volt az egyetlen gyermek, aki ilyen kedves módon mutatta meg mindnyájunknak, milyen a jézusi szeretet.

Alkalmam volt Katona István atya lelkigyakorlatán részt venni. Engem leginkább a többi „lelkigyakorlatozóval” történt találkozások fogtak meg és töltöttek el ámulattal. Mert szentekkel találkoztam. Különösen egy középkorú testvér tanúságtétele nyűgözött le: az illető nehéz házasságban élt, és ezért saját magán kívül még a gyermekeit is féltette a megsebzettségtől. Munkahelyén találkozott az „igazival” és ez az érzés kölcsönösnek bizonyult. De hiszen ő szentségi házasságban élt! Az ördög a kísértéskor elveszi a szégyenérzésünket, de a gyónáskor visszaadja! Ezért, keserves lelki küzdelem árán, lelkiismeretére hallgatva – mert hát nem volt kétsége afelől, hogy így kell tennie – szakított ezzel az érzéssel és imádkozva, fölajánlva szenvedéseit, megmaradt a házasságában. Nagy árat fizetett ezért, mert a boldogságát áldozta fel. Feláldozta az örök életért. Ebből is látszik, nem árt tudatosítani magunkban, hogy az örök élet már most elkezdődött, itt, a földi életünk már az örök élet része. Nagyon bátor volt! Amúgy egy derűs embert ismerhettem meg ebben a testvérben.

Fiatal férfi halad az úton. Ordítva nekiront egy oroszlán. Ráveti magát és széttépi! Nem az oroszlán az ifjút, hanem az ifjú az oroszlánt. Hát ehhez aztán kellett ám a bátorság! Így olvassuk Sámson történetében: „Sámson puszta kézzel széttépte az oroszlánt, mintha egy kecskét tépett volna szét.” (Bír 14,6) E meglepő híradás előtt a következő magyarázat áll: Sámsonra „rászállt az Úr Lelke.” Miért volt bátor és erős Sámson? Mert rászállt az Isten Lelke.

A Lélek tehát hatalmasan cselekvő erő a hívek szívében, abban a mélységben, ahol a szellemi törvények vannak és ahol az ember a szeretetre születik. Itt belül a Lélek ellentmond a testnek, mert *a Szentírásban a test nem ezt a húst jelenti, hanem az önző életet, az egoizmust, amelyet a Léleknek elkötelezett ember halálra ad.*

A Lélek gyümölcsei az igazi szentség ismertető jelei. Pál apostol írja a Galatáknak, az 5. fejezetben: Intelek titeket: a Lélek szerint éljetek, és a test kívánságát ne teljesítsétek. Mert a test kívánsága a Lélek ellen tör, a Léleké pedig a test ellen, ezek viaskodnak egymással, hogy ne azt tegyétek, amit szeretnétek. Ha pedig a Lélek vezet titeket, nem vagytok a törvény uralma alatt. A test cselekedetei azonban nyilvánvalók, mégpedig ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, pártoskodás; irigység, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Ezekről előre megmondom nektek, amint már korábban is mondtam, akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklik Isten országát. A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Az ilyenek ellen nincs törvény. Akik pedig Krisztus Jézuséi, a testet megfeszítették szenvedélyeivel és kívánságaival együtt. Ha a Lélek által élünk, akkor éljünk is a Lélek szerint. Ne legyünk becsvágyók, egymást ingerlők, egymásra irigykedők.” (16-26)

Barsi Balázs OFM szerint azt mondja itt Pál apostol, hogy a keresztény ember életében van egy kegyetlen *halál*: nem maradhat meg belőlünk semmi! Abból az emberből, akinek testi gyümölcsei a paráznaság, a tisztátalanság, szemérmetlenség, fajtalanság, bálványimádás, babonaság, ellenségeskedés, viszálykodás, vetélkedés, harag, veszekedés, szakadás, pártoskodás, irigykedés, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Nem maradhat meg semmi! Ehhez bátorság kell, mert ez az önmegtagadás! S abban a pillanatban, ahogy ez a halál végbemegy, abban a pillanatban a Szentlélek meghozza a gyümölcsöt.

Vak Didimusz ókeresztény biblikus (a IV. századi alexandriai iskola leghíresebb tanítója volt) továbbszövi Pál apostol gondolatait. „A Lélek szerint élő az evangélium parancsaiban leli örömét, a szellemi törvények rendjét követi, a mennyei és a Lélek örökkévaló dolgairól gondolkodik. A testiek gondolatai nem tudnak felemelkedni a szellemi világba. Következésképpen az örök halál jelei: a szenvedélyek és a bűnös élet, amely ellenkezik Isten akaratával. Az élvezeteknek való szolgálat szükségképpen bűnökhöz vezet és képtelenné tesz Isten parancsainak megtartására. Akik tetteikkel káromolják a Szentlelket, azok Isten ellenségeivé lettek és elkeserítik a Szentlelket.” Ugyanakkor így folytatja, hogy a „Szentlélek a hívőknek azért adatik, hogy szentekké legyenek.” A Szentlélek meg fogja világosítani szívünket és elménket Isten dolgaival kapcsolatban, ha szakítunk rá időt, megteremtjük a lehetőséget és szeretnénk, hogy munkálkodjon bennünk.

Isten jelenlétébe lépve – ehhez kell ám a bátorság! – valójában a szellem térségébe lépünk be. Amikor tudatosítjuk magunkban a Szentlélek jelenlétét bensőnkben, és teljes szívből kérni kezdjük az Ő segítségét, hogy Istent szívünk trónjára ültethessük (az első helyre a fontossági sorrendben), hogy elfogadhassuk Jézust, mint megváltónkat és üdvözítőnket, a Szentlélek teljes valóságában mutatkozik meg. A Szentlélek megvilágosítja lelkünket, és segít neki megváltozni. Korunk szentjeinek tanúsága, az Egyház kétezer éven át tartó hűsége az igazsághoz, a Szentlélek működése – mind megerősítés számunkra. A kereszténység nem a félénkeknek való. Maga Jézus figyelmeztet bennünket, hogy ha a Szentírás igazságának eltántoríthatatlan tanúi leszünk, ezzel nem mindig leszünk népszerűek. Mégis ez az egyetlen módja annak, hogy valóban szeressük magunkat és másokat, mert az „igazság szabaddá tesz." (Jn 8,32)

Igaz, hogy a Szentlélek szívünkben lakozó mesterként vezet bennünket Isten akaratának keresésében, de ennek az akaratnak konkrét megtalálása mégsem egyszerű.

„Gyöngeségünkben segítségünkre van a Lélek is, mert nem tudjuk, hogyan imádkozzunk helyesen. A Lélek azonban maga könyörög helyettünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal." (Róm 8,26) Az ima állandóan bennünk történik. Nem mi hozzuk létre, a Szentlélek imádkozik lelkünkben. Ha valami a Szentlélektől van, akkor azok, akik a Szentlélekben élnek, fel fogják azt ismerni. Amikor imádkozni kezdünk, akkor csupán ráhangolódunk a Lélek hullámhosszára. Az ima valójában rezonancia a bennünk imádkozó Lélekre, a hangvilla megpendítése. Az imádságom ráhangolódás a mindig jelen lévő üzenetre.

Ha egyszer ráhangolódunk, be is fogjuk fogadni. „Kérjetek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak. Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtó nyílik." (Mt 7,7-8) Az ima lehetőség arra, hogy a Szeretet találkozhasson a szeretettel, azzal a szellemi térrel, amelyet Vak Didimusz említ, vagy amelyet Nagy Szent Teréz a belső várkastélynak hív. „Ugyanaz az érzés legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban volt." (Fil 2,5) Figyelemre méltó, hogy az Újszövetségben két sorral lejjebb a végső megerősítés verse következik: „Hiszen Isten maga műveli bennetek jóakarata szerint a szándékot meg a végrehajtást is." (Fil 2,13) Nemcsak meghív erre, nemcsak felébreszti bennünk a vágyat, hanem véghez is viszi, ha átengedjük magunkat a számára. Mindig az erősebb asszimilál, teszi magához hasonlóvá a másikat!

Az új kaposvári püspököt, Varga László atyát – aki sokszor volt Dunaharaszti vendége – idézem tisztelettel. Azt mondja a püspök: „Mindenekelőtt adjunk hálát az istengyermekségünkért, az Igaz Énünkért, amely állandóan Istenben van, amelyben keresztségünk óta Krisztus él: „én őbennük, te énbennem" (Jn 17,23). „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem." (Gal 2,20) Szent Pált nagyon foglalkoztatta a krisztusi lelkület és így írt erről a Filippiben élő híveknek, és ez alapján tudunk elgondolkodni Jézus jellemvonásairól: „Ugyanaz az érzés legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban volt. Ő isteni mivoltában nem tartotta Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amihez föltétlenül ragaszkodjék, hanem szolgai alakot fölvéve kiüresítette önmagát, és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan volt, mint egy ember; megalázta magát, és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten felmagasztalta, és minden mást fölülmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr." (Fil 2,5-11)

„Kiüresítette önmagát" – Jézus elénk élt példája azt kéri tőlünk, hogy üresítsük ki magunkat, igent mondva minden lehetséges testi, lelki önmegtagadásra! Az önkiüresítéshez hozzátartozik minden hízelgő név, cím, címke elutasítása, akár magunk kísérletezzünk ilyennel, akár mások próbálnak felcímkézni bennünket ezekkel. Nyugodtan rábízhatjuk Istenre, hogy ő adjon nevet nekünk is, és másoknak is.

„Szolgai alakot fölvéve" – Jézus így maradt közöttünk a mai napig. „Én mégis úgy vagyok köztetek, mint a szolga." (Lk 22,27) Meg kell értenünk, hogy mit tett velünk a lábmosó szeretetben. Követve példáját, igent kell mondanunk a szolgai állapotra, amely Krisztusban való létünk lényege. Mivel a szolgának nincsenek jogai, mi sem ragaszkodhatunk az önérvényesítésnek vagy a saját magunk fontosságának semmilyen formájához. Ha komolyan vesszük a nyolc boldogság kijelentéseit, amelyek Jézus személyiségjegyei is lehetnek, akkor azok segítenek nagy egónk megnyesésében, azok segítenek megmaradni ebben a szolgai állapotban.

„Külsejét tekintve olyan volt, mint egy ember" – Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egyszerre. Példáját követve éljük meg teljesen embervoltunkat. Elfogadva határainkat tanulunk meg szeretni, növekedve az általa felállított mértékig: „Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is." (Jn 13,34) Szeressünk, és engedjük, hogy mások szeressenek bennünket, úgy ahogy ők képesek rá, tisztelve korlátaikat! Embernek lenni ezt jelenti: szeretni és szeretve lenni.

„Megalázta magát" – lépjünk be az alázat állapotába! Ez nem lehet egy alázatoskodó pincérszerep gyakorlása, amikor azért vagyok kedves és szolgálatkész, hogy jutalmat kapjak. Alázathoz csak megaláztatások árán juthatunk. Az alázat állapotába való belépés azt jelenti, hogy el kell fogadnunk a megaláztatásokat, a kudarcainkat, a sebzettségünket, a meg nem értettségünket, a mellőzöttségünket, a bűnösségünket és a gyengeségünket. Ezek bőségesen elegendőek ahhoz, hogy megtartsanak bennünket az alázatban, nem kell semmiféle rendkívüli alázatgyakorlat, csak a valóság szeretete és a hála Isten jelenlétéért ezekben a helyzetekben is.

„Engedelmes lett mindhalálig" – tartsunk ki az engedelmességben! Ez az engedelmesség nem katonai fogalom, „parancs, értettem" alapállás, nem infantilizmus és nem a felelősség átruházása másokra. Jézus életében az engedelmesség önként, szabadon vállalt függés volt az Atyától és így az emberektől. Milyen bátor Jézus, hogy elfogadta a „függést tőlünk". Tartsunk ki az engedelmességben, vagyis tegyük függővé magunkat itt és most Istentől és a Jelenléttől! Minden Jézusról tett kijelentés és hittétel a lélek spirituális útjáról szóló kijelentés is egyben. Pontosan így válik

számunkra Jézus az önmegtagadásunk által az átalakulás ikonjává, és ezért mondja: *„Kövess engem!”*

Azt mondja a továbbiakban még Varga László püspök, hogy: „az Egyházról alkotott képünk helytelen. Úgy gondolkodunk róla, mint egy gúláról, amelynek a tetején a pápa van, majd a bíborosok, aztán a papok, alul pedig a világi hívek. Úgy véljük, hogy a Szentlélek felülről jön. Kit ér el legjobban? A pápát. Ő kapja a legtöbb Szentlelket. Aztán árad a bíborosokra, a püspökökre. A papokra is jut valami, de alulra, ahol a hívek vannak, a Szentlélek már csak szivárog. A Lumen gentium zsinati dokumentum egyházképe más! Legfölül vannak a világi hívek, azaz az egyetemes papság, aztán a szolgálati papság (a klérus), majd a püspökök, a bíborosok, és legalul a Szentatya, Isten szolgáinak a szolgája. Ebben az egyházképben kik kapják a Szentlelket? A legfölül lévő hívek. Ha Krisztus titokzatos Testében gondolkodunk, akkor tudnunk kell, hogy ennek a Testnek a Feje mind a mai napig úgy van jelen közöttünk, mint Aki szolgál. Aki utána akar menni, attól azt kéri, hogy legyen az utolsó, mindenkinek a szolgája. (Mk 10,44)”

Ehhez kell ám a bátorság! Ebben az egyre sötétedő világban Krisztus-követőkre, hiteles – világító – hívőkre van szükség. Ebben hadd erősítsen meg minket Isten Szentlelke. Mert a tizenkét éves kislány a karitásztáborban, a nehéz házasságában megmaradó asszony és Sámson, a saját emberi természetén diadalmaskodott. Győzelmet arattak az egón, a Szentlélek alkalmassá tette őket arra, hogy saját indulataikat, ösztöneiket, fájdalmaikat legyőzzék. Gyönyörűszép jelenetek ezek, mert ők hitelesek! Csak az tud így dönteni és így viselkedni minden erőfeszítés és képmutatás nélkül, akiben Isten Lelke munkálkodik. Ez a döntő különbség azok között, akik a Lélek gyümölcseit termik, ők a világosság fiai, és akik a „test gyümölcseit”, ők a „sötétség fiai”. A világosság fiainál az értékrend a következő: mindenek felett Isten dicsősége és utána annak a közösségnek (1. család, 2. munkahely, 3. egyházközösség) a java, amiért felelőssé tett minket Isten, majd a testvér iránti szeretet. A sötétség fiait a saját dicsőségük, anyagi előrejutásuk érdekli, és észre sem veszik, hogy milyen irigyek, féltékenyek, egoisták, önmaguknak a legfontosabbak. Istent nem tisztelnek, embert nem becsülnek, a közösség nem érdekli őket. A maguk isteneivé válnak.

A Szentlélek belülről akar egészen újjáteremteni: új szívet akar adni. Tudatosítanunk kell magunkban: Isten nem béklyóba akar kötni bennünket, elvéve a szabadságunkat: hanem az egész szellemi világunk központját akarja kivenni – hogy ne az ösztönök, a szenvedélyek szeretete irányítson –, és egy egészen újat, az Övét ajándékozni. Ez az újjászületés. Bátorság kell ehhez az elhatározáshoz, de nem egyedül kell küszködni, mert Isten Lelke velünk munkálkodik, ha megkérjük erre. Jó gyümölcsöket vagy rossz gyümölcsöket termünk? Mind a két dolgon érdemes elgondolkozni. Rajtunk áll, hogy Isten dicsőségéért élünk, vagy az ördög szekerét toljuk. A családunk boldogságát szolgáljuk, vagy a boldogtalanságát. A közösség javát, vagy az ellenkezőjét. Mi döntünk: a jót, Isten Országát gyarapítjuk itt a földön, vagy pedig mérhetetlen pusztulást okozva, az ellenkezőjét, mert a rossz, a bűn mérhetetlen sok kárt okozhat. Sajnos szenvedést okozhatunk, akár a hozzánk legközelebb állóknak is, azoknak, akiket legjobban szeretünk a világon.

Az anyamadár nap nap után a fészek szélére ül, s türelmesen verdes a szárnyaival. A fiatal sas ezt figyeli, és lassan utánozni kezdi tanítóját. Ő is lebegteti kis szárnyait és azt mondja: „Ó, de remek, de miért csináljuk?”

Hosszú szárnyai lassan megizmosodnak. Amikor aztán elérkezik az ideje, a hatalmas anyamadár gyengéden megböki és kitolja félénk kis ivadékát a világba. Az anyamadár most is ugyanúgy lebegteti a szárnyait, mint oly sokszor azelőtt, és kicsinye követi példáját. De most már együtt repülnek fel a magasba. ***Ki a bátor?***

Tóth Marianna

Forrás:
Barsi Balázs OFM: A teremtő Lélek, Budapest, Elfo, 1999
Merlin Carothers: Mi jár az eszedben? Budapest, Marana Tha, 2005
Kovács Gábor: A lángoló Isten, Budapest, Marana Tha, 1993
P. Hans Buob SAC: A Szentlélek adományai, Budapest, Marana Tha, 1994
Vak Didimusz: A Szentlélekről, Budapest, Jel, 2012
Varga László: Szemlélődés „A Lélek józan mámora”, Kaposvár, Szent Imre Öröksége, 2015

50 éve világszerte a Lélek tüzében…

A MAGYAR KATOLIKUS KARIZMATIKUS MEGÚJULÁS XXVI. ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA 2017. november 11., szombat, 9.30-tól kb. 18 óráig lesz az Újpesti Jégpalotában, Budapest IV., Homoktövis u. 1.

Téma: Maranatha! Jöjj el, Urunk, Jézus! (Jel 22,20) *A karizmatikus Megújulás az üdvösség tervében*. Előadóink a Megújulás nemzetközileg ismert vezetői: Sam Jacobs püspök az amerikai Nemzeti Szolgáló Bizottság volt elnöke és Peter Herbeck a Renewal Ministries nemzetközi missziós szolgálat igazgatója.

UTAZÁS AZ APOSTOLOKKAL 3.

Antiochia

„Meghallgatták Pált meg Barnabást, hogy milyen csodákat tett általuk az Isten a pogányok között." (ApCsel 15,12)

A Törökország és Szíria határán található Antakya város több apostol lábnyomát is őrzi. A korai kereszténység történetében kiemelt szerepet játszó Antiochia (vagy Antiokheia) a hellenisztikus világ egyik jelentős települése volt, a többi hasonló nevű helytől úgy szokták megkülönböztetni, hogy szíriai Antiochiának hívják. A várost, Kr. e. 300 körül, Szeleukosz Nikátor alapította és atyjáról, Antiokhoszról nevezte el. Őslakosai szírek, betelepült görögök és zsidók voltak.

Jézus fellépése után a közeli Palesztinából gyorsan terjedni kezdett az új vallás, s hirdetői *„Antióchiába eljutva a görögökkel is szóba álltak: hirdették nekik az Úr Jézust. Velük volt az Úr segítsége: sokan hívők lettek, és megtértek az Úrhoz. Ennek a híre a jeruzsálemi egyházba is eljutott, ezért elküldték Barnabást Antióchiába."* (ApCsel 11, 20-23). Az új vallást a környéken lakó zsidók ellenezték, a pogány istenekben csalódott hellenisztikus népeknek azonban vigaszt nyújtott. Az apostolok közül elsőként Barnabás és Szent Pál apostolok érkeztek ide 40 körül. Ekkoriban robbant ki a vita arról, hogy a pogányságból megtérteknek meg kell-e tartaniuk a mózesi törvényeket illetve, hogy kit szabad megkeresztelni (a pogányokat is?). A következő döntés született: az Úr igéje mindenkinek szól és előtte mindenki egyenlő, ezért bárkit meg lehet keresztelni. Innentől Krisztus követőit, *„A tanítványokat először Antióchiában nevezték keresztényeknek"* (ApCsel 11,26).

A képen az egyik legismertebb antiochiai mozaik, a Pávák (VI. sz.). A ma ismert római mozaikok egyik legnagyobb és legszebb lelőhelye az ősi Antiochia. A korai keresztény művészetben gyakran látható a bor, mint Jézus egyik szimbóluma, a gazdagon díszített minta pedig az Úr teremtményeinek sokaságát jelzi.

Szent Péter barlangtemplom

Szent Péter körülbelül Kr. u. 44-ben utazott a városba (öt évvel korábban, mint Caesar), mert úgy gondolta, hogy a város termékeny talaja lesz Jézus követőinek. Igaza is lett, mivel Antiochia kivételesnek számított akkoriban, autonóm vezetése és függetlensége miatt a városban nem üldözték a keresztényeket, s ennek köszönhetően az I. század végére minden téren a keresztény vallás és kultúra fellegvárává változott. Az egész birodalomban itt élt a legnépesebb keresztény közösség és a teológusok, filozófusok fontos vitákat tartottak itt az új vallásról. Ezeket zsinatokon beszélték meg, amelyből öt fontos – nem egyetemes – zsinatot Antiochiában hívtak össze. Hamarosan átépítették a pogány templomokat a keresztény rítus szerint, így a Caesar által emelt Jupiter-templom is egy nyolcszögletű katedrálissá változott. A III. sz. végén létrejött ókeresztény teológiai irányzatot antiochiai iskolának nevezték el, ennek hívei úgy vélték, hogy a Szentírást szó szerint kell magyarázni és hirdetni. A város több nagyhatású gondolkodót és teológust is adott, így például Lukács evangélistát, Aranyszájú Szent Jánost és (Antiochiai) Szent Ignácot.

A Római Birodalom 395-ös kettészakadása után Antiochia a négy apostoli patriarchátus egyik központjává vált Róma, Jeruzsálem és Alexandria mellett.

A bizánci korba lépő Antiochiát a 6. században elérte végzete. A virágzó, gazdag és erős várost 528-ban nagyerejű földrengés rázta meg, amely a források szerint legalább 300 ezer ember életét követelte. A természeti csapást a város nehezen tudta kiheverni. A védőerődökben esett károkat és a város ideiglenes gyengeségét kihasználva a perzsák 540-ben megtámadták, és amit a földrengés nem pusztított el, azt a seregük megtette. Később pestis és újabb földrengések sújtották a várost, majd pusztulásához az is hozzájárult, hogy a kereskedelmi utak már elkerülték. Keresztes háborúk, bizánci, örmény és török uralom – ez kulcsszavakban a város későbbi története. Az I. világháború után Szíriához csatolták, de Törökországnak 1938-ban sikerült elérnie, hogy a Szíriát uraló franciák török kézre adják.

Antiochiából nekünk, magyaroknak is van örökségünk, III. Béla király első felesége, Imre és II. András királyok édesanyja, Antiókhiai Anna a városban született (valószínűleg Ágnes néven), majd Magyarország királynéja volt 1172 és 1184 között.

A valamikor hatalmas város ma Antakya néven lelhető fel a térképeken, a török Hatay tartomány székhelyeként egyre jelentősebb központtá válik. A 2000 évi népszámlálás alapján 144 910-en lakják. Az Orontész folyó bal partján emelkedő város környéke gazdag mezőgazdasági terület, ahol az olíva és egyes mediterrán növények termesztése ad megélhetést lakóinak. A vallási felekezetek képviselői között kisebb keresztény közösségek is aktívan jelen vannak a városban.

Antiochia környékén található az egykor itt megforduló apostolnak, Szent Péternek szentelt barlangtemplom, amely a kereszténység legrégebbi szentélyei közé tartozik; úgy tartják, hogy már az első keresztények is használták – mindenesetre a legrégebbi fennmaradt részei a IV. és V. századból származnak. Ma múzeumként működik, de engedéllyel lehet benne miséket is tartani.

Tellis Kati

A korai egyház

A keresztény egyház, a mi nagy családunk kialakulásának történelmét két korszakra szoktuk bontani: az egyik az, amikor még éltek és munkálkodtak az apostolok és Jézus Krisztus más tanítványai, akik személyesen látták, hallották a mi Urunkat, és akiket Jézus maga tanított emberi életében. A másik korszak az apostolok utáni időszak, amikor a történtek, a tanítás hagyományozódtak tovább a későbbi nemzedékeknek, mindannyiunk számára. A jézusi tanítást a Biblia könyvei őrzik számunkra, amelyeket újszövetségi jelzővel foglalunk egybe, s az apostoli és apostolok utáni, közeli időszakban keletkeztek.

A Jézus mennybemenetele után magukra maradt tanítványok félelmet, talán tanácstalanságot érezhettek, s árvaságot is, hiszen elment a Mester, aki csodákkal teli életével, soha nem hallott tanításával vonzotta őket magához, s lettek ezáltal egy életre hű társai, bár lehet, fel sem tudták fogni mindazt, ami történt. A szeretet és a megváltás hirdetése azonban, és a mennyek országába engedett bepillantás olyan nyomot hagyott e férfiak és nők szívében, ami örökre bevésődött, kitörölhetetlenül ott maradt, kitéphetetlenül vert gyökeret.

Ezen egyszerű emberek számára az egy személyben Isten és ember Jézust ismerni, látni csodáit, hallgatni példabeszédeit, engedelmeskedni és szolgálni neki olyan élmény volt, mely megváltoztatta őket, bátor hőssé, ékes szavú szónokká, fáradhatatlan, türelmes és bölcs érvelővé váltak. Ezt látjuk abban a közösségben, amely Jézus körül élt, és amely kicsiny közösségből, az eltelt évszázadok alatt, a teremtett világ legnagyobb, legerősebb és legrendíthetetlenebb közössége alakult ki, a Katolikus Egyház.

Az első keresztények zsidók voltak. Honfitársaiktól az a hit különböztette meg őket, hogy a názáreti Jézus személyében eljött a zsidó nemzet által várt Messiás. Ebben az alapvető kérdésben a mai napig nem született megegyezés a zsidóság és a keresztények között. Az első keresztény közösség tehát Jeruzsálemben született meg, a Szentlélek kitöltését követően, s Jeruzsálemből indultak el az első keresztény missziók, hogy közvetítsék Isten örömüzenetét, ahogy Isten egyszülött Fia, Jézus Krisztus ezt meghagyta apostolainak: *Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Keresztelje meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.* (Mt 28,19-20)

Az eszmei folytonosság következtében a judaizmus eszméiből és fölfogásából sok minden beépült a keresztény gondolkodásba. Az Ószövetség és az Újszövetség együtt alkotja hitünk talapzatát. Jézus úgy tanított, hogy a megváltás kapuit kitárta minden ember számára, így az ősi messiási ígéret nem csak a választott népnek szól. Isten a törvényt megtartja és kiteljesíti: *Mert bizony mondom nektek, hogy amíg az ég és a föld el nem múlik, egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből, míg az egész be nem teljesedik.* (Mt 5,18) A zsidók viszont nehezen tudták elfogadni, hogy a kinyilatkoztatás a pogányoknak is szól, hiszen ők hisznek az isteni kiválasztottságban. Ám az nem a választott nép valamely érdemén alapul, hanem Isten szuverén és kifürkészhetetlen akaratán, hogy Izraelnek az egész emberiségre kiterjedő papi szerepet kell betöltenie. E felfogásbeli különbség miatt, keresztény környezetben, a zsidók mai napig társadalmilag elkülönülten élnek.

Az első közösségek egyszerű emberekből álltak: szegényekből és rabszolgákból, hiszen a keresztények függetlenül az ember társadalmi helyzetétől, testvérként szerették egymást. Eleinte házaknál jöttek össze, és a kenyértörést Krisztus kérése szerint ünnepelték: *És vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, és e szavakkal adta nekik: Ez az én testem, amely tiérettetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!* (Lk 22,19)

Az idegen elnyomás és Palesztina előnytelen gazdasági körülményei miatt a zsidók tömegesen vándoroltak ki a Földközi-tenger térségébe, így Gádeztől a Krím-félszigetig és a görög és észak-afrikai partvidéken mindenhol lehetett zsidó településeket találni. Ezeket nevezzük diaszpóráknak. A Kr. utáni 1. századra a zsidóknak már 11 zsinagógájuk volt Rómában, és Alexandriában, Észak-Afrika legnagyobb városában is a lakosság nagyobb hányadát alkották. Egyiptomban, ebben az időben több mint egymillióan éltek, így

jelen voltak a városi politikában és a gazdaságban is. Sehol sem olvadtak azonban össze a helyi lakossággal, ragaszkodtak a hitükhöz és szokásaikhoz, megtartották a szombatot, amikor zsoltárokat mondtak, felolvastak a Szentírásból, szövegmagyarázó prédikációt hallgattak, és együtt imádkoztak. A latin breviárium több szempontból ennek az istentiszteleti formának az őrzője.

Ez az elkülönülés sokakat távol tartott a zsidó közösségektől, ugyanakkor a pogányok közül sokakat vonzott a monoteizmus (egyistenhit), a szent könyvek ősisége és a tízparancsolaton nyugvó zsidó erkölcsiség, hiszen a zsidók a maguk köreiben óvták a családot, látogatták a betegeiket, gondoskodtak a halottaikról, vendégszeretőek voltak az idegenekkel és alamizsnát adtak a szegényeknek. Ilyen módon, a diaszpóra zsinagógái körül hívő pogány csoportok alakultak ki, akikben aztán a keresztény misszionáriusok első megtérőikre találtak.

Az Egyház kezdettől fogva tudatában van annak, hogy összetartozik Izraellel, és hogy a názáreti Jézus fellépésében, majd követőiben Isten korábbi cselekedetei folytatódnak. Jézus Krisztus a tanításában olyan erkölcsi elveket fektet le, melyek a legnagyobb összhangban vannak a judaizmus kiváló és magasrendű hagyományaival. Jézus nem pusztítani jött, hanem beteljesíteni, a keresztények küldetése pedig az, hogy elismertessék, a Pilátus alatt tudatlanságból és igazságtalanul kivégzett (vö. Iz 53, 3-12) Jézus Isten felkentje, Úr és Krisztus, a várt Messiás, akinek halála új szövetség kezdete Isten és népe között. (vö. Jer 31,31-34)

Az első századokban tündöklő gyorsasággal terjedt az örömhír a Mediterrániumban, Európa belső vidékein és Afrika északi partvidékén annak ellenére, hogy a Római Birodalom hevesen ellenállt a merőben új vallásnak, mely a hatalom és az alattvalók elgondolása szerint veszélyeztette a birodalom fennállását. Aki nem volt hajlandó megtagadni hitét, és nem volt hajlandó a római isteneknek áldozni, válogatott halálnemekkel bűnhődött. A kereszténygyűldözés miatt áldozatok ezreinek vére hullott az antik világ földjére, ám ez a vér magvetés volt a jövő számára.

Ugyanakkor a növekvő időbeli távolság miatt eszmei viták sorában is meg kellett védeni a tanítást. A judaizmus és a hellenizmus, vagyis a görög filozófia és kultúra adta eszmei világ volt az, amely sokféle nézőpontból, elgondolással, ellenkezéssel és töprengéssel, ellenségesen vagy fölényes logikával, de támadta a még nem teljesen kiforrt keresztény tanokat, és az egyházatyák, az időközben kialakult egyházi szolgálat képviselői, püspökök, papok századokat átívelő munkásságára, vitakészségére, tisztánlátására és sokszor bátorságára volt szükség ahhoz, hogy a tanítás hiteles formában ránk maradjon. (A mai ezoterikus elképzelésekben is legtöbbször a Krisztus előtti pogány filozófia képletei jelennek meg.) Vita tárgya volt maga Isten személye, az Ő hármassága, Jézus emberi és isteni volta, menny és föld, test és lélek értelmezése, a megigazulás és megbocsátás lehetőségei. A keresztény tanítás az isteni törvény megtartásával szerzett érdemekkel szemben, melyek egyedüli kulcsai lennének az üdvözülésnek, a feltétel nélküli isteni szeretet, a kegyelem és megbocsátás fogalmát állította, hiszen Krisztus az egyetemes békéről és jóakaratról szóló evangéliumot ajándékozta az embernek.

Az apostoli korszak történéseiről az Újszövetség Apostolok Cselekedetei című fejezete tudósít bennünket, mely Kr. u. 61-64 között íródott, és szerzője Lukács evangélista, Pál apostol közeli munkatársa. Ugyancsak közvetlen beszámolókat olvashatunk ezen időszakról, a térítő utakról, a közösségek életéről Pál apostol leveleiből.

Egy vagy több nemzedéken át a vándor misszionáriusok, az apostolok és próféták együttműködtek a helyi szolgálattevőkkel, a püspökökkel és diakónusokkal. Ezt az időszakot tükrözi a Didakhé vagy Az apostolok tanítása néven fennmaradt kézirat, amely a legutóbbi megállapítások szerint Alexandriában keletkezhetett 70 és 110 között. A Didakhé a megtérteknek szóló erkölcsi tanítást foglalja magába, utal a szerdai és pénteki böjtre, tartalmazza a Miatyánk helyes formáját (a hívek naponta háromszor mondták), és érzékenyen szól a sarlatánok veszélyéről. Szabályokat ír elő az apostolok, a próféták és egyéb látogatók fogadására, a közösség nagylelkűségére számítva, és felhív a nem vándorló papság létrehozására: *Válasszatok magatoknak az Úrhoz méltó püspököket és diakónusokat, szelíd, nem pénzsóvár, igaz és kipróbált férfiakat, akik a próféták és a tanítók szolgálatát látják el nektek. Meg ne vessétek őket, a prófétákkal és a tanítókkal együtt tiszteletben álljanak nálatok.*

Az apostoli misszionáriusok elérték Szíriát és Kilikiát, a kisázsiai és görög, hispán, helvét és illír tartományokat, makedón, gall és pannon vidéket, a brit szigeteket, az örmény és grúz területeket, Észak-Afrikát, Indiát, de legfőképpen Rómát, olyannyira, hogy a 4. századi íróknál a „római” és a „keresztény” szavak már rokonértelmű fogalomként szerepelnek. Mindemellett, a pogány, ellenséges környezetben törvény szintre emelt üldözés közepette az apostolok többsége és hittérítők százai szenvedtek vértanúhalált, ahogy a két szellemi óriás is, Péter és Pál, akik mindketten Rómában haltak meg, Néró uralkodása alatt, a kereszténygyűldözések idején. A nagy fordulatot Konstantin császár uralma hozta, aki vallási türelmi rendeletet vezetett be, majd Theodosius császár 394-ben már államvallássá tette a kereszténységet.

Az ókori elszórt keresztény közösségek egysége két dologtól függött: a közös hittől és vallásuk gyakorlásának közös rendjétől. Testvérnek szólították egymást, és bármilyen különbségek is voltak közöttük, nemzetiség, osztály vagy műveltség tekintetében, összetartozónak mondták magukat, mert mindannyian Jézus személyéhez voltak hűek, az Ő tanítását követték. A vallásgyakorlat Jézus személyére történt utalásból eredt, a keresztség rítusa arra a pillanatra emlékeztetett, amikor Jézus a Jordán folyónál a vízbe merült. A keresztények a vasárnapot ünnepelték, Jézus feltámadásá-

nak napját. A megkeresztelkedtek vasárnapokon „hálaadáson” (görögül eucharisztia) találkoztak, és szent étkezésként kenyeret és bort fogyasztottak, amiről így beszéltek: Krisztus „testét esszük és vérét isszuk”. A szent étkezés olyannyira kifejezője volt a csoporthoz tartozásnak, hogy a megtört kenyér darabjait elvitték azoknak, akik betegség vagy bebörtönzés miatt nem tudtak a hálaadáson megjelenni. Súlyos vétségért a bűnöst véglegesen vagy átmenetileg eltiltották eme étkezéstől, de az eltiltottak is résztvehettek a szertartás első felén, amely zsoltárokból, felolvasásokból és imákból állt. Itt azok is jelen lehettek, akik még nem voltak megkeresztelve (húsvétkor, egyszer az évben kereszteltek), de már oktatásban részesültek (őket nevezzük görögül katekumeneknek).

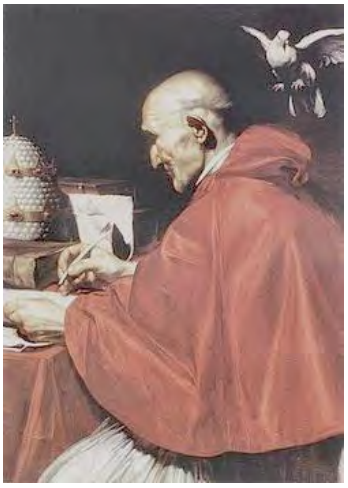

Hamar kialakultak az Egyház működési keretei: a vagyonközösség és a hierarchia, vagyis a közösségek választott elöljáróinak: a püspököknek, presbitereknek és diakónusoknak rendje. A közös vagyon kezelését a püspök (görög episzkoposz – őrző szóból) felügyelte, ebből támogatták a közösség szegényeit, árváit, özvegyeit, és a püspök lelki, tanításbeli és kormányzati feladatot látott el. A presbiterek (görög preszbüterosz – idősebb) az ókeresztény egyházak elöljárói voltak, míg a diakónusok (görög diákonosz – szolgálattevő) feladata az istentiszteleten való közreműködés és a szegények szolgálata volt. Egy városban egy püspök szolgált, presbiterekkel és diakónusokkal. További természetes képződmény volt a provinciarendszer, amely által a 3. században a császári provincia metropoliszának püspöke különleges méltóságot kapott, és még ennél is nagyobb tiszteletet övezte Róma, Alexandria és Antiochia püspökeit.

Az ókor és korai középkor ajándékozott meg bennünket olyan fényes tanítókkal, akiket egyházatyaként (pater ecclesiae) tisztel a kereszténység. A maguk korában és a maguk helyén a hitnek és a közösségnek megbízható tanítói, szentéletű tagjai voltak ők.

Az egyházi doktrínákat, kánonokat az egyházon belül és kívül lefolytatott párbeszédek (a párbeszéd irodalmi műfaj volt abban az időben) során, kiterjedt és bőséges levelezésben fogalmazták meg. A hitelvi kérdések megvitatásának kereteit a korai századoktól kezdve a zsinatok adták. A bibliai héber és görög szövegek rendezését és első hiteles latin fordítását is két egyházatya, Szent Jeromos és Órigenész munkásságának köszönhetjük.

A közös hit és letisztult tanítás összefogott, összetartó társadalmi csoporttá kovácsolta a keresztényeket. Számuk, az üldöztetések ellenére, töretlenül növekedett. A megtérők indítékai igen változatosak lehettek: az erkölcstelenséggel gyanúsított titokzatos szekta iránti kíváncsiság (a keresztényeket azzal vádolták, hogy vért isznak), egy vértanú hősi halálának látványa, esetleg a kegyetlen kivégzés keltette szánalom, egy egyszerű baráti kapcsolat, hiszen keresztények voltak már nemcsak az egyszerű emberek, hanem az arisztokrácia tagjai között is. Az evangélium a Krisztusban megnyilvánuló isteni kegyelemről beszélt, a bűnök megbocsátását és a gonosz erők legyőzését hirdette a beteg léleknek, amely belefáradt a kilátástalan életbe, és félt a haláltól, így a halhatatlanság biztosítását, az örök élet lehetőségét kereste egy olyan világban, amelyben az egyénnek nem volt más választása, mint alávetni magát a saját sorsának.

A keresztségi fogadalomban vállalt feltételek: a bűnnel és minden démoni hatalommal, bálvánnyal, asztrológiával, mágiával kapcsolatos dolog elutasítása; az Istenbe: az Atyába, Krisztus életének, halálának és feltámadásának megváltó cselekedeteibe és az Egyházban tevékeny Szentlélekbe vetett hit kinyilvánítása. Ha nem is mindenki a vétkek felismerése és könnyek által jutott el az Egyházba, a keresztség és a szent étkezéshez való járulás lehetősége szakítást jelentett a múlttal és olyan kegyelmi ajándék volt, amelynek köszönhetően az ember eleget tudott tenni a lelkiismerete által felismert ideáloknak és erkölcsi parancsolatoknak. A kereszténység egyenes választ tudott adni az igaz boldogság kérdésére, amit többnek értelmezünk, mint az egyszerű boldogságérzést. Ugyanakkor a szabadság elve sarokköve a keresztény tanításnak, a szabadság lehetőség a változásra, az erkölcsi átalakulásra, a spontaneitásra, a kreativitásra és a kritikai tárgyilagosságra a bevett szokásokkal és hagyományokkal szemben.

A kereszténység legnagyobb vonzerejét azonban a közösségekben megélt cselekvő szeretet adta. Tertullianus jegyezte fel, hogy a pogányok így beszéltek róluk: *Nézzétek, hogy szeretik egymást a keresztények!* A keresztény szeretet a szegények, özvegyek, árvák, fogva tartottak, bányában dolgoztatott testvérek látogatásában, és a szerencsétlenség–éhínség, járványok, földrengés, tűzvész – idején nyújtott támogatásban nyilvánult meg. A közösség segítőkészsége még egy dologban kitűnt (követve a zsinagógai hagyományt), gondoskodott temetésükről. A szeretet másik megnyilvánulása az utazók, különösen a vándormisszionáriusok vendégül látása volt, elég volt megvallani a hitüket, akár három napra is kaptak szállást.

Ezt a vázlatos történeti összefoglalót olvassuk mintegy emlékeztetőül. Sivatagos és zöldellő lelki időszakokban élt eleink öröksége és szándéka világos útmutató a jelennek, a mi közösségeinknek. Hogy biztosakat és nagyokat tudjunk előre lépni, a kicsiny dolgokban kell hűen helyt állnunk. Az isteni kinyilatkoztatás kvinteszenciája a Credo, a benne lefektetett hitigazságok birtokában a leggazdagabbak vagyunk. Jézus értünk és hozzánk jött el, megtanított arra, hogy Isten a szeretet. A szeretet legfőbb parancsát ajándékozta nekünk, de nem féltve őrizgetett kincsként, hanem olyan forrásként, melyből minden testvérünknek inni adnunk – szent kötelesség.

Koczka Tamásné

Jeruzsálem és Róma látképével;
Órigenész, Alexandriai Szent Kelemen, Tertulliánus, valamint
Szent Jeromos, Antiochiai Szent Ignác és Nagy Szent Gergely egyházatyák arcképével

KÖNYVAJÁNLÓ

A kiválasztott mű **Archibald Joseph Cronin** skót regényíró **A mennyország kulcsa** (Budapest, Esély Kiadó, 1993) című könyve. „Chrisholm páter a Szent Kolumbián templomból jövet a kertkapuban megállt, hogy lélegzethez jusson és végigtekintett a tájon, melynek szépségével halála napjáig sem fog betelni….” Ilyen sokat sejtetően kezdődik a regény. Lehet, hogy a mennyország ajtajának a kulcsa pont ebbe az ajtózárba illik? Ha elolvassuk Cronin klasszikusát, akkor megtudjuk erre és sok más kérdésünkre is a választ, például: a vér szava számít-e az élet legfontosabb döntésekor? A barátok szeretete el tud-e engedni, vagy inkább visszahúzza az embert? Mi módon tehetünk szert lelki békére, amely talán a legfontosabb a világon? Mi a hűség? Az író erőssége az elbűvölő mesélőkészség, a pontos megfigyelés és szemléletes leírás, világos társadalombírálattal vegyítve.
Nehogy azt gondoljuk, hogy a kritika csak a múlt század emberéről szól! Nagyon is aktuális ez a vélemény: korunk embere is talál tanácsot és életvezetést az egyik – ma is – legnépszerűbb brit szerző írásában. Nem véletlen az, hogy mesteri és finom vágásokkal vezeti az olvasót a történet eseményein keresztül, hiszen Cronin orvos is volt, amelyről „A réztábla a kapu alatt” című regényében tanúságot is tesz.

FILMAJÁNLÓ

A szeretet gyógyít – Giuseppe Moscati, a szegények orvosa I-II. rész
Sugárzó életek XXX. (103+99 perces, színes, szinkronizált, olasz DVD)

Ha Nápoly szóba kerül, biztos, hogy a Vezúv, a híres dal és a San Gennaro vércsoda is eszünkbe jut. Azonban az olaszoknak éppen olyan kedves a Nápolyban élt híres orvostudós, Giuseppe Moscati (1880-1927) legendája is. Nemcsak kiváló diagnoszta és kutató volt ő, hanem emberségből is ragyogó példát mutatott kortársainak. Olyan kiemelkedő és hivatását önfeláldozóan gyakorló orvos volt, akit II. János Pál pápa 1987-ben, a Szent Péter téren, százezer ember előtt avatott szentté – így kívánta megőrizni és példaképül adni a fáradhatatlanul gyógyító orvos hivatástudatát és emlékezetét.
A film a fiatal kutató, Moscati pályakezdő nehézségeitől kezdve, a már elismert és megbecsült tudós életén keresztül bemutatja a kor ellentmondásait, a gazdagok gátlástalan, fényűző, lelkiismeretlen életvitelét, a szabályozott társasági élet fonákságait, a szegény nápolyiak kilátástalan nyomorát, amelybe a jóságos orvos visz – nem egyszer életmentő – segítséget, reménységet. Moscati doktornak rengeteg az ellensége, mert arra a tapasztalatára tette fel az életét, hogy a betegek fájdalma nem csupán fizikai fájdalom, hanem egy testvér, egy felebarát segélykiáltása, melyen az orvosnak enyhíteni alapvető kötelessége!
Hitvallása az volt, hogy: „Nem a tudomány, hanem a Szeretet változtatta meg a világot!”
A rendező Giacomo Campiotti, a zeneszerző Glanco Isidori, az operatőr Gino Sgreva, a főszereplők Giuseppe Fiorello, Ettore Bassi, Kasia Smutniak méltón adóznak Boldog Moscati emlékének, aki személyes példát adott lelkiismeretes munkájával, ahogyan a szenvedők felé teljes szívvel-lélekkel fordult. Az itáliai mérték, amely a szépséget olyan túlcsordulóan méri, átszövi a film minden egyes pillanatát: gyönyörűszépen megkomponált a képi, a zenei világ; ezt látva még a nápolyi nyomor sem lenne annyira elkeserítő, hacsak a színészi játék, a fikciók nem hitelesítenék. Giuseppe Moscati cselekvő szeretete valóban nagy gyógyító – még a róla szóló filmen keresztül is megérezzük a rendkívüli hatás, az isteni kegyelem működését. Tekintsék meg, nagy élményt szereznek ezzel maguknak és családjuknak!

Tóth Marianna

Az ajánlott művek kikölcsönözhetők a Dunaharaszti Városi Könyvtárból

Tisztelettel hívjuk mindazokat, akik ismerik Dési Éva testvérünket, hogy jöjjenek el a **Dunaharaszti Városi Könyvtárba október 19-én 18.00-ra.** Dési Éva ’56-os diákélményeiről fog előadást tartani a szabadságharc és forradalom emlékére! Dési Éva ’56-os naplója meg is jelent a Frivalszky János: Ötvenhat műegyetemistái című kötetben.

LEVELEK EURÓPÁBÓL

Máriasándor

Pillanatfelvételek
Párizs, szeptember

Az utóbbi időben gyakran és szívesen jelennek meg az európai sajtóban rettenthetetlen utazók tollából „párizsi levelek”. Én, a magam részéről, mindig nagy élvezettel olvasom itt, Párizsban őket. Egyrészt sok mindent megtudok belőlük, amikről fogalmam sem volt; így például azt, hogy milyen vendéglőbe menjek el ebédelni, mindig egy bécsi újságból szoktam kiböngészni. Ott írta a minap az egyik párizsjáró, hogy az egyik vendéglőben a pincér barátságos mosollyal tette elébe a hors d’oeuvret, ami – senki sem hinné el – számtalan apró, ízes tálkából állott. Ugyanebben a cikkben olvastam, hogy a Metro Párizsban gyorsan és pontosan közlekedik, ami igaz, s hogy a párizsi nők szeretik az idegeneket, ami nem igaz. Viszont találó és éles megfigyelőképességre vallott a cikkírónak az a megjegyzése, hogy az autóbusz-megállónál jegyet kell szakítani a várakozó utasoknak. Ezt olvastam nemrég egy párizsi levélben. Becsületszavamra.

Ezen felbátorodva, most már én sem vonom meg magamtól az örömet, hogy több mint egy esztendős itt tartózkodás után felírjak „Párizsi levél” címen három apró dolgot, amikről azt hiszem, hogy legalább annyira bennük van Párizs lelke, mint …?

I.

Maradjunk az evésnél …, ami napos időben igazán olyan, mint egyetlen gazdag, kedves kert, minden legapróbb dolognak megvan a maga ezeréves ceremóniája, amiben a lakosság vallásosan hisz – így az evésnek is. A francia, ez a legnyárspolgáribb embere Európának, akihez képest a német polgár a maga jámborságában egy életvidor gavallér, alapjában a legigénytelenebb evő, s az a sokféle, amit tizenöt étkezésnél maga elé hordat, mifelénk sértés lenne egy kanárinak is. Sokfélét eszik, s mégis nagyon keveset. Az evés körülményei könnyű öröm, amit a terített asztal ceremóniái adnak, majdnem olyan fontosak neki, mint maga az étel. Az a dühös, elkeseredett evés, amit Angliában művelnek a bennszülöttek, a franciáknak kínlódás lenne. A hors d’oeuvre, hogy a témánál maradjunk, nem francia étel; itt nem is csinálják jól: aki igazi hors d’oeuvret akar enni, az még a Brasseire Universelle-ben se keresse azt, Párizs legjobb hors d’oeuvre-vendéglőjében, hanem menjen el nyugodtan a legelső svéd hajóra, s kóstolja meg ott. A lyoni kacsa a mi ízlésünknek egy bágyadt, íztelen állat, ami mindenre emlékeztet, csak nem arra, amiben a világ népei a sült kacsa fogalma alatt megállapodtak. S a tészták terén a Napkirály óta nem találtak fel sok újat. A húsokat vérükben, mosatlanul sütik meg, zsír és vaj nélkül, nyitott tűz fölött.

Reggel nyolckor mindenki megiszik az országban egy csésze csokoládét és eszik hozzá egy briochet. Féltizenkettőkor jön a petit dejeuner. Ez kötelező, mint a házasság előtt a gyónás, vagy az érdemrend-szalagocska a gomblyukban. Féltizenkettő után minden francia leül valami terített asztal elé, és megeszik egy sovány heringet és egy kis tányér krumplit. Utána egy almát. Kivétel nélkül, mindenki: nem annyira éhségből, mint inkább tradícióból. Hogy mennyire mindenki, azt akarom elmondani.

A Place de la Concorde-on egy esztendeje barátaim közé számítok egy koldust, aki a tengerészeti minisztérium árkádjai alatt ül, és minden hónapban kevesebb lesz. Nem merem részletezni, hogy mije és hol hiányzik, most már körülbelül csak egy kolduló kinyújtott kar szegényke, és egy nyílás van az arcán, a száj helyén. Délben, ha hazamegyek, gyakran látom őt, amint egy szatyrot óvatosan kinyit, és különböző dolgokat kitereget maga elé az asztalra. Ez a dejeuner ideje, és egy emelettel feljebb, a szárnyas ablakok mögött, a tengerészeti miniszter ugyanezt teszi, ha még olyan sok is a dolga, mint a háza előtt a koldus: féltizenkettőkor elkezd dejeunerezni. A koldus ilyenkor kirak egy rövid rúd hófehér kenyeret, egy bögre tejet, egy almát, egy kis kolbászt és egy piszkos edényt valami főtt étellel. Mindezt félkörben rendezi el az aszfalton sok csinérzékkel, s elégedetten szemlét tart a menü felett, mielőtt enni kezd. Aztán megmaradt karjával a fején megmaradt nyílásba lassan és körülményesen berakja az ételt. Ebédel. Ilyenkor egy negyed óráig nem koldul, most magánéletet él, mint ebben a nagy városban mindenki. Különben kiszámítottam, hogy a dejeunere 1 frank 15 centimes-ba kerül és elég jó. Annyit játszva, sőt koldulva megkeres. Ül a napon, és eszik az aszfalton: körülményességgel és kultúrával, amiből olyan sok van itt, hogy morzsái ezer év alatt a koldusok asztalaira is leperegtek.

II.

Esik az eső, s reggel kilenckor két férfi és egy asszony állnak az udvaron, és szakadó esőben szívszaggató hangon énekelnek. A férfiakon esőköpeny van, s a kezükben egy-egy mandolin; az asszony strucctollas kalapban és kosztümben áll, s ernyőt tart a feje fölött. A ház ablakai lassan megtelnek publikummal. A nagy divatszalon összes midinettjei az ablakban könyökölnek, a háziúr reggeli köpenyben áll elégedetten, az összes lakó, beleértve a cselédséget és a rendőrt, aki beállt a kapuba az eső elől, a legszentebb áhítattal hallgatják az esőben a szörnyű zenét és éneket. A művésznő egészen öreg már, félő, hogy ki fog derülni, ha az eső lemossa arcáról a vastag rizsport és a rouge-t. Egészen öreg és kövér, s fáj a szívem, ahogy hallgatom. Az esőköpenyes zenészek nem törődnek a szakadó záporral, nagy gesztusokkal tépik a húrokat, és az eső lassan csurog le a kalapjuk karimájáról. Egy nyávogó párizsi dalt énekel a nő, s a zene is ilyen édeskés és nyávogó. Mikor végeznek, egyhangúan csendül fel a taps. A férfiak hajlonganak, a nő két kézzel emeli szoknyáját és bókol. Az ablakokból papírosba csomagolt vastag soudarabok repülnek feléjük, s a tapsnak és esőnek nem szakad vége. Aztán elmennek, és mindenki az ablakban marad még egy kicsit, és megbeszélik az ese-

ményt. Mindez Párizs szívében történik, a Cityben. Mikor felmegyek a lépcsőn, egy asszony jön szembe velem, s megszólít: Hallotta, uram, a szép zenét? Nagyon szép zene volt és kedves meglepetés ebben az esős reggelben. Nekem különösen a dallam szövege tetszett, amit a hölgy énekelt, egyszerű szöveg volt, de emlékeztette az embert az ifjúságra.

Mosónő volt, aki jött lefelé a lépcsőkön.

III.

A boulevardon, a legnagyobb forgalomban, egy teherautót húz egy másik teherautó. A húzó teherautó fiatal és életvidor, a másik kötélen vonszolja magát, egészen gebedt és öreg, egy elhasznált állat, egy kiuzsorázott lény. Egész életében nehéz terheket cipelt, most sérvet kapott valahol a hasában, ahol az autók zsigerei vannak. Tehetetlenül és betegen mászott a fiatal autó után, egy nagy, megsebzett öreg állat. Valami olyan feltűnően szomorú volt benne, olyan őszintén sebesült, annyi emberi sors volt benne, az egész lényében, ami megosztotta az emberek munkáját és sorsát, hogy az autóbusz-megállónál (ahol számot kell az utasoknak tépni) a várakozók figyelme reáfordult. Egy alacsony, őszes úr a becsületrenddel a szíve felett s egy esernyővel a kezében, izgatottan hadonászni kezdett és ezt mondta egy fiatal nőnek: „Ez rendkívül szomorú látvány, Madame, ha szíveskedne ezt megfigyelni. Az én időmben az öreg konflislovakat húzta így haza a pecér."

S hadonászott az ernyővel, és a fiatal hölgy bólintott. Mind nagyon meg voltunk ott hatva, kevés híja volt, hogy gyűjtést nem rendeztünk a beteg teherautónak. Párizsban már nincsen ló, de az embereknek jó szívük van, és valamit mindig kell sajnálni. Az ember kezdi szeretni a gépeit, amikkel él.

S ebben, mielőtt a „11"-autóbusz még megérkezett volna, hallgatólag mind megállapodtunk.

A 10. Német Dalosünnep

Bécs, július vége

Fő előadások a Sängerhalle-ban

Az első koncert pénteken 13 órakor kezdődött; Franz Schubertnek hódoltak. 40 000 kottalap fehéren lobog a láztól égő arcok előtt. A csarnokban még nagyobb létszámú hallgatóság, mint a nyitóesten … Nappal – ha lehet még sokkal borzasztóbb ennek a tömegnek a látványa, mint a reflektorok fényében. Elképesztő és alig hihető, hogy 40 000 ember valóban énekelni fog fényes nappal …

Az énekesek előtt a bécsi Staatsoper fúvósai, a szimfonikus zenekar, és erősítésként az Osztrák Zenészszövetség tagjai, akik már nem találnak ülőhelyet.

Megjelenik a kancellár. Az osztrák nemzeti himnusz köszönti. Prof. Siegler vezényli Richard Strauß a 10. Dalosünnepnek szentelt Fanfárját. A kezdet ünnepélyes, a záróakkord viharos. Hirtelen templomharangok szólalnak meg a díszteremben. Három harang zúg. A harangok nem láthatóak, nem a közelben vannak. Franz Schubertnek hódolnak.

Belép a kórus. A „Hymne", Schubert utolsó férfikórusának introdukciója. 40 000 ember kantilénát énekel. Erős fúvószenekar támogatja az énekeseket. Mégis lehet hallani a záró pianossimo leheletét …

Dr. Friedrich List, a Német Dalszövetség elnöke felmászik a karmesteri pultra, és megtartja Schubertről szóló beszédét. A német ember elveszítené identitását, a németség lényege szűnne meg, ha Schubert dalai nem lelnének többé visszhangra a német szívekben. Schubert városának dicséretével zárja beszédét.

Aztán 40 000 férfi álmodik a „Lindenbaum"-ról Keldorfer professzor vezényletével. A következő szám, „Deutschland, mein Vaterland", fortissimot szült. A hatalmas csarnok kamarateremmé zsugorodott e hangzás hatására.

Az Ostmarki Dalárda ezt követően önálló kórusként lépett fel. Führich „Reiters Abschied"-je, Hans Wagner-Schönkirsch „Scheiden"-je, Josef Reiter „Daheim"-ja hallható. A karmesterek: Karl Führich, Karl Luze, professzor Keldorfer. Az ostmarkiakat Wilhelm Nagel karnagy vezényletével a Sváb Dalárda váltja fel. Aztán Adolf Kirchl arat nagy sikert „Abschied"-jével.

Végül újból mind a negyvenezren énekelnek. Keldorfer professzor vezénylete meglepő precizitással tartja kézben az éneklő tömeget. Rudolf Buch „Vaterland" című kórusműve. Három versszak. A harmadikra esik a három templomharang. De hol marad a három templomharang a negyvenezer toroktól? Erőtlen csilingelés. Ötvenezer vendég ült, állt a díszteremben.

Este 9 óra – a második nagy koncert. Ugyanaz a program. Annyiban más, hogy az Ostmarki Dalárda helyett a Porosz Dalárda énekelte Hugo Hartung vezényletével az önálló kórusműveket.

A harmadik koncert, a díszterem utolsó koncertje, kivétel nélkül népi ihletésű programot kínál. A karmesterek: Wohlgemuth és Keldorfer urak.

Az egyes kórusok előadásai – a harmadik koncerten új egyletek lépnek fel, a berlini, a badeni és még mások – azonos színvonalúak voltak. A közönség ugyanolyan lelkes volt, mint az első koncerten.

Mindkét ünnepnapon 25-30 kisebb koncert volt. Különösen dicsérték a Frankfurti Tanárok Énekkarát, akik Gambkes professzor vezetésével érdekes programmal szerepeltek, a Stuttgarti Daloskört, a karmester Kammerfaenger Rieß, a Kasseli Tanár Dalárdát, melyet dr. Robert Laugs vezet, a Nürnbergi Tanárokat Bider karnagyukkal, a Saarbrückeni

Dalárdát Philipp Stilz-cel, a Hesseni Dalárdát Richard Trunk professzor vezetésével.
A produkciók bőségében, amely órákig tartó koncertekként a két ünnepnapot egy nagy dalnokversennyé varázsolta, csak néhány csúcsteljesítményt lehet kiemelni.
Az egyik legszebb, vagy talán a legszebb koncert az Augustinerkirche-ben volt. Az Esseni Férfidalárda emlékünnepséget rendezett röviddel ezelőtt elhunyt karnagyuk, Mathieu Neumann zeneszerző tiszteletére, és előadta utolsó, kórusra írt művét, a „Lateinische Messe”-t. Anton Hardörfer vezetésével egy jól sikerült mű és egy finom hangzású férfikórus jutott szóhoz és hanghoz nagyszerű tenorjaival és basszusaival. Tiszta művészi teljesítmény egy dalnokverseny keretében. Az Augustinerkirche-ben – amennyiben szabad ilyet mondani egy templom kapcsán – telt ház volt.

Szép szál legényeket keresnek
London, júliusban

A Buckingham-palota közelében, a Pall Mall egyik mellékutcájában egy ponyvasátor előtt két skót medvesapkás testőr áll parádéban. Fejükön a félméteres medvebőr kucsma, aminek mélyebb rendeltetését rögtön meg lehet érteni, ha menetelni látja viselőjüket az ember: a kucsmát a méltóság okából hordják a testőrök. Aki ilyen kucsmát hord, az nem beszélgethet, nem bólogathat a fejével, nem állhat le társalogni civil emberekkel, mert az első illetlen mozdulatnál feltétlenül leesik a fejéről a kucsma. Ezért nagy a méltóság. Állnak, mereven szétvetett lábakkal, mint a babák, s egy toborzósátrat őriznek. Ebben a sátorban szedik az angol katonákat.
Angliában a véderőtörvényt a háború befejeztével megint sürgősen hatályon kívül helyezték, s azóta ún. zsoldos hadsereget tartanak. Ez a véderőtörvény akkor sem volt különösebben veszélyes. Akinek nagyon nem tetszett a háború, az bejelenthette pacifista álláspontját a sorozóbizottságnak. s ezt az álláspontot a sorozóbizottság tiszteletben tartotta, s az illető elmehetett sétálni. Ezt mifelénk egy árnyalattal másképp csinálták, felejtsük el. Igaz, hogy Angliában viszont nem sokan jelentették be ebbéli szándékukat. S végül egy néma terror ott is egyformán bepofozott mindenkit a hadseregbe.
De abban a pillanatban, mikor vége szakadt a háborúnak, az angolok külön véleményt jelentettek be a véderőtörvénnyel szemben, mire természetesen mindenki hazament. S most megint kucsmás katonák toboroznak Londonban. Ez így megy.
A sátor mellett plakátok lógnak deszkafalon – plakátok, a katonaéletből vett csábító jelenetekkel: a mulató katona, a daliás katona. (Az igazság kedvéért ide kell írnom, hogy a megdöglött katona, a hasba szúrt katona, nemkülönben a hadirokkant katona hiányzik az ábrázolások közül – holott ezek a képek is határozottan hozzátartoznak a katonaélethez.) Szóval daliás katonaplakátokat láthat a járókelő, amolyan Józan János és Részeges Jóska tendenciával, a jó és rossz katonákat, a zsoldfizetést s más szép és oktató dolgokat. Ezek a plakátok színesek és vonzóak, s a járókelőnek igazán kedve szottyanhat befordulni a sátorba és beállani három esztendőre zsoldosnak. Tartottam magam, de aztán mégis kibírtam és legyőztem ezt a vágyat magamban.
Olvasható tovább a plakátokon, hogy egy kezdő zsoldos két és fél shillinget kap egy napra és teljes ellátást; egy káplár fölviheti már napi 14 shillingre; s három esztendő kötelező szolgálati idő, s kilenc esztendő a tartalék. Akinek ez mind nem imponál eléggé, az szívlelje meg a következőket:
Az angol hadsereg nem valami szedett-vedett gyülevész népség, ahova minden angol tetszés szerint bejuthat. „Szép szál legényeket keresünk”, hirdeti a plakát, „jó magaviseletű és büntetlen előéletű embereket tizennyolctól harminc évig”. Tehát, ha valaki 31 éves, vagy nem viselkedik illedelmesen, vagy egyszer megvert egy sofőrt, s ezért lecsukták három napra, az ilyen alakokat az angol hadsereg gőgösen kirúgja kötelékeiből. Nem lehet valaki csak úgy mirnix-dirnix katona; ha valaki például egy göthös fráter, ott repkedhet a vágyakozástól és a bánattól, ott epedhet el a toborzósátor vagy a kaszárnya előtt, szóba se állnak vele. Menjen el, barátom, mondják neki, keressen máshol vigasztalást, ugye belátja, hogy nem vehetünk be mindenkit magunk közé – mi csak illedelmes, két méter magas fiatalemberekkel dolgozunk –, hja, már megbocsát …
Ez az exkluzivitása a hadseregnek a legrokonszenvesebb militarista vonás, amit valaha is láttam. Mifelénk engedékenyebb a hadsereg; ha nagyon kérte az ember őket, hát megkönyörültek azért rajta, ha egy kis tüdőbaja is volt, egy csipetnyi sérve, mindenütt kegyelmesebbek voltak az emberekhez, a La Manche csatornán innen. Nem így Angliában, ahol a katonamesterség rendes, jó modorú emberek csendes időtöltése, olyan anglikán ifjak emberbaráti társulata: egyik kezükben a bibliával, a másik kezükben szuronnyal.
Amíg néztem a toborzást, be kell vallanom, nem láttam anglikán ifjakat, akik tolongtak volna a toborzósátor felé; de lehet, hogy ez csak a rossz, esős időnek tudható be, s napfényes délelőttökön jobban tolakodnak Angliában katonának az emberek.
Bizonyos megkönnyebbüléssel tudtam csak nézni ezt a sátrat: az első helyet Európában, ahol engem, aki se szép szál legény, se jó magaviseletű, se illedelmes nem vagyok, ha meggebedek, se vennének be a hadseregbe. Leültem egy padra, szemközt a skótokkal, és pipáztam. Közben csöpögött rólam a bánat.

A kitépett noteszlapok című kötetből. – Az írások megjelentek német ill. magyar nyelven a Frankfurter Zeitung und Handelsblattban, a Kassai Naplóban, Az Újságban, 1924-ben ill. 1928-ban.)

Homília, 2017. július 30.

TAKSONY, SZENT ANNA BÚCSÚ

Szent Anna és Szent Joachim Szűz Mária édesanyja és édesapja, kikről nem írnak az Újszövetségben, csupán egy második századi apokrif könyvből tudunk létezésükről.

Szent Anna alakja rendkívül fontos mindennapjainkban a tanítás tekintetében, hiszen életünk minden pillanatában tanulunk valamit. Az iskolában a gyermekek amellett, hogy a különböző ismereteket elsajátítják az órákon, a tanáraik személyiségéből is okulnak. A családokon belül ugyancsak igaz ez a minta. A fiatalok átveszik a szülők, nagyszülők által közvetített viselkedésformákat, szokásokat, ennek következtében sokszor saját hibáikat láthatják visszaköszönni a gyermekeik mondataiban, cselekedeteiben. A jó példa ugyanolyan könnyen átadható a gyermekek részére, s akkor a tiszta szív és lélek lesz az, ami meghatározza a mindennapokat. Szent Anna úgy nevelte lányát, Szűz Máriát, hogy a szeretete és jelleme továbbszállt Jézus nevelésére is. Krisztus úgy formálódott, hogy az említett jó példa ott állt előtte. Most, 2017-ben is fontos tisztában lenni azzal, mit is jelent szülőnek, nagyszülőnek lenni.

Miért is fontos egy kisgyerek számára a nagyszüleihez fűződő pozitív érzelmi viszony?

Ha kicsi korodban részese lehettél egy melegséggel áthatott, nagymamához vagy nagypapához fűződő kapcsolatnak, akkor ezen nem is fogsz elgondolkodni, hiszen egyértelmű. Tudod, érzed, emlékszel rá... Szerintem egy nagyszülő valahogy „másképpen” szeret, mint egy szülő. Nem jobban vagy rosszabbul, hanem valami megfoghatatlan módon máshogyan. Önfeledtebben, rajongóbban, talán feltétel nélkül, esetleg még bölcsebben is. A szülők azért persze sokszor úgy látják: felelőtlenebbül, meggondolatlanabbul. Ez ugye mindig attól függ, honnan nézzük... Mindenesetre be kell látnunk: a nagyszülők valami olyasmit tudnak nyújtani az unokáiknak, amit a szülők, nem!

Egy nagyszülő már felnevelte a saját gyermekeit, megjárta az élete iskoláját, végigjárta a gyermeknevelés gidres-gödrös, buktatókkal teli útját is, és egészen biztosan tanult a saját hibáiból. Ha még egyszer újrakezdhetné, valószínűleg lenne néhány dolog, amit másképp tenne, s ezek a tapasztalatok mind ott lapulnak a nagyszülő-unoka közötti, sokszor szinte mágikus kapcsolatok mélyén. Amikor egy embernek megszületik az első unokája, önfeledt boldogság tölti el a szívét (ez nemcsak a nagymamákon, hanem a komolyabb természetű nagypapákon is látszik!), és bizonyára megint átéli azt az örömet, amit egy kicsi gyermek közelsége jelent, s ez bearanyozza életét. Ugyanakkor egy nagyszülőt már nem nyomaszt a mindennapos neveléssel járó felelősség, az állandó „24 órás ügyelet” miatti fáradtság, esetleg fásultság, ezért szeretetének legjavát tudja adni a kicsinek, amit a csöppség meg is érez. Egy kisgyerek nagyon sok pozitív élményt elraktároz, elvisz magával felnőttkorába a nagyszülői házból, amire mindig örömmel emlékszik majd vissza.

És miért fontos egy nagyszülő számára a kisunokájával való szoros érzelmi kapcsolat?

Azért, mert egy nyugdíjkorba érő, testi bajokkal egyre többet szembesülő ember életének új értelmet adhat egy kicsi unoka, akiért ismét érdemes reggel felkelni, tenni, dolgozni, létezni, és nem utolsó sorban: egészségesnek maradni. Egy unokát végre ismét lehet felhőtlenül szeretni (nem úgy, mint bennünket, fiatal felnőtteket, akik valószínűleg már jó ideje nem tudtuk a szüleink szeretetigényét kielégíteni). Azt pedig mindannyian tudjátok, hogy a szeretet a legnagyobb gyógyír minden testi-lelki bajra. Aki önfeledten szerethet, és akit viszontszeretnek, ellenállóbb lesz, nem betegszik meg olyan könnyen, de legalábbis sokkal kevesebbet törődik saját bajával. Ezért van hát a nagyszülőknek óriási szükségük az unokáikra, s a közöttük kialakuló, feltétel nélküli szeretetkapcsolatra. Mert az gyógyít, fiatalít, erőt ad nekik!

Az ember minden akadályt könnyebben leküzd, ha van életcélja. Nagyon sok idős vagy magányos embernél éppen ez hiányzik! Egy idősödő ember a világmegváltás helyett már sokkal kisebb célokkal is beéri, ezek megtalálásában segíthetünk szüleinknek azzal, ha éreztetjük velük: szükségünk van rájuk. Cél lehet egy finom almatorta megsütése az unokának, vagy az, hogy büszkén tologatja a babakocsit, lökdösi a kicsit a hintában a játszótéren, vagy, hogy elmegy érte időnként az óvodába, könnyek közt végig nézi az anyák napi műsort az óvodában vagy az iskolában... Ezek az apróságoknak tűnő dolgok is mind-mind életcélok, és higgyétek el, valódi gyógyító erejük van!

Nagy dolgok ezek, s ezzel jó, ha mi, fiatal felnőttek tisztában vagyunk. Bárhogyan is alakult életünk, hálával tartozunk szüleinknek, s e hála kinyilvánításának egyik formája az, ha teret engedünk nekik az életünkben. Miközben pedig az unoka révén érzelmileg ismét közelebb kerülünk hozzájuk, figyeljünk oda rájuk, legfőképpen testi egészségükre. Egy 50-60 év feletti ember számára az élet két legnagyobb ajándéka az egészség és az unoka.

Vannak szülők, akik legyőzve önmagukat, mindig igyekeztek nem rátelepedni a gyerekeikre, próbálták megvalósítani azt a borzasztó nehéz dolgot, amit elengedve szeretésnek hívunk. De vannak

Dsida Jenő:
VERS A GALAMBOKRÓL

Imádságos lélekkel
jaj, kevés ember van ma!
Az én szivem most biztató,
hegyi, sugárzó, tiszta tó,
tenger-szemű Szent Anna.

Jaj, kevés ember van ma,
aki szépeket gondol:
nagy lármás napok estelén,
hadd írjak bongó verset én
a fehér galambokról!

Olyan fehér a szárnyuk
olyan fehér a csókjuk,
milyenre csak ég könnye mos
és nem fehér a papíros
ha írni vágyom róluk.

Liliom-kelyhű álom,
Szűz Szent-Lélek varázsa!
Igézetes-szép mindahány,
mint vasárnapi kisleány,
ha megy az áldozásra.

Tán mindegyikök sóhaj,
messze valaki álma...
Kis galambházból jöttek el,
hogy legyen itt egy röpke jel
fehér valóra válva.

A szembelevő házon
tipegnek, búgnak halkan -
Jaj, vigyázzatok emberek,
még sóhajtani sem merek,
hogy nehogy megzavarjam!...

Imádságos lélekkel
ember alig is van ma!
Az én szívem most biztató,
sugárzó, hegyi, tiszta tó,
szép, tükröző Szent Anna...

Most zengnek muzsikámon
halkan hárfázó hangok:
kiüldözik a dúc-falak
Szent Anna tóba hulljanak
a hófehér galambok!...

olyan szülők is, akiknek ez nem sikerült. Sokan még a nagyszülői korba lépve sem tudnak azzal a gondolattal megbarátkozni, hogy gyerekeik felnőttek, életük önálló, és sok tekintetben más, mint az övéké volt, ráadásul ez így teljesen természetes.

Ha ilyen szülőket juttatott Neked a Sors, akkor is adj értük hálát, de kezdj el még idejekorán lépéseket tenni annak érdekében, hogy a későbbi, komolyabb konfliktusokat megelőzd! Lehetőleg ne fuss bele abba a hibába, hogy „unokamegvonással" büntesd saját szüleidet, ami végül is az érzelmi zsarolás egyik formája. Ez a módszer nem is olyan ritka, mint gondolnátok elsőre. Elég gyakran találkozni azzal, hogyha szülő és nagyszülő között nézeteltérés van, akkor ilyen-olyan indokokra hivatkozva egyszeriben elkezd csökkenni a nagyszülők látogatásának gyakorisága.

A nagyszülők általában sok mindent másként csinálnak, mint mi, és mást is tartanak helyesnek. Ebből adódik a legtöbb konfliktus. Nektek pedig, tudatos anyukáknak, apukáknak akik különösen sokat törődtök majd gyerekeitekkel, lélekben elég sok súrlódásra kell felkészülnötök. Ne várjuk el tőlük, hogy azonnal elfogadják és helyesnek is tartsák az általunk vallott nézeteket! Időt kell nekik adni, így fokozatosan változni fognak ők is! Vagy ha a szavaink nem is, de saját példamutatásunk célba talál a legtöbb esetben.

Figyeljetek arra, hogy a nagyszülőket ne kezeljétek egyfajta bármikor elővehető jolly jokerként! Ők már nem 20-30 évesek, fizikailag sem bírnak akkora megterhelést, mint mi. Nem várhatjuk el tőlük, hogy bármikor ugorjanak, ha csettintünk, és azt sem, hogy erejükön felül, heti öt napban dajkálják kicsinyünket, hacsak ezt ők kifejezetten, örömmel nem vállalták.

Arra lélekben készüljetek fel, hogy a nagyszülőknél sok tekintetben jóval nagyobb lesz a lazaság, mint odahaza, és ezt a gyerekek természetesen imádni fogják! Sőt, számunkra nem túl szimpatikus módon ez azzal is jár, hogy a szülők időnként a szigorú szülő szerepében fognak feltűnni a gyerekek előtt. Mégis érdemes ezt természetes dologként felfogva, belül mosolyogva viselni, mert valójában ez is a játék része... Fontos, hogy a gyerekek szeressenek a nagyszüleiknél lenni, élvezzék az ott eltöltött időt, ehhez pedig az is hozzátartozik, hogy a nagyszülők megengednek olyasmiket is, amit mi nem. Ha a gyerkőcök jól érzi magukat a nagyszülőknél, az mindenkinek jó, hiszen így teljesen nyugodt szívvel tudjátok majd rájuk bízni őket akár hosszabb időre is, ha annak eljött az ideje. Az a legfontosabb, hogy érzelmi biztonságban tudjuk a gyerekeinket, miközben mi egyéb dolgainkkal vagyunk elfoglalva, s ha ennek az az ára, hogy a nagyi ötször annyi ideig mesél lefekvés után, vagy, hogy mindig ki lehet pancsolni a vizet a fürdőkádból, akkor ám legyen! Lényeg, hogy jól érezze magát a gyerek is, és a nagyszülő is.

Szent Anna, egyházközségünk és templomunk védőszentje segítse a szülőket, nagyszőlőket hivatásuk keresztény módon való betöltésében. Erre kérjük most a Teremtő Isten áldását és kegyelmét! Ámen.

Fekete Roland
káplán

SZENT JOACHIM ÉS SZENT ANNA

Szerencsés az a gyermek, aki sütkérezhet nagyszülei szeretetében, és szerencsés az az szülő, aki megéri, hogy gyermeke gyermekét megszületni és felcseperedni látja. Félszáz esztendeje még természetes volt, hogy a gyermek nagy családban nő fel, hogy azok is vigyázzák lépéseit, akik a szüleit is felnevelték. A szülők, az idősek tisztelete magától értetődő volt, a gyermek pedig kijelölte a szülők helyét is a társadalomban. A hagyomány, amely több ezer éves, hiszen a könyvek könyve, a Biblia is rögzíti az ősök tiszteletének kötelezettségét, örökérvényű igazság.

Az Úr születése előtti században egy idősödő, gyermektelen házaspár fohászkodott gyermekáldásért. Az asszony, betlehemi papleány, a férfi gazdag polgár, és mindketten az Úrnak tetsző életet követtek. Vagyonuk harmadából éltek, a többit a templomnak adományozták, szegények megsegítésére ajánlották. A hőn áhított gyermekért a férfi áldozatot szeretett volna bemutatni, de a papok visszautasították: gyermektelenségét bűn jelének tartották. A megalázó méltatlanságra a férfi elzárkózott a világtól, pásztorok közé, magányba vonult imádkozni.

Imája hamarosan meghallgatásra talált, angyal tudatta vele: gyermeke születik. Az örömhír hallatán a férfi nyomban hazaindult továbbadni az örömöt a feleségének, de nem kellett sokáig magában tartania boldogságát: a jeruzsálemi Aranykapunál találkozott asszonyával. Az Úr kegyelméből az asszonynak is angyal jelent meg a hírrel, a házaspár egyszerre értesült: gyermekük születik, akit Máriának kell nevezniük, és akit egész életében eltölt majd a Szentlélek.

Joachim és Anna Isten akarata szerint részesültek a gyermekáldásban, a lányt az angyal szavára Máriának nevezték, három éves korában a jeruzsálemi templomban Istennek szentelték. Mária pedig Isten akarata szerint a Szentlélekkel eltelve megszülte és felnevelte az Úr gyermekét, Jézust. Apokrif források szerint Szent Joachim nem élte meg unokája születését, de Szent Anna láthatta a kisded Jézust, és részesülhetett abban az egyedi kiváltságban, hogy halálos ágyánál az Úr és az Úr anyja is jelen lehetett.

A szent házaspár tisztelete az évszázadok során tovább-hagyományozódott, Szent Joachim az asztalosok, vászonkereskedők védőszentje, Szent Anna pedig az asszonyi munkát végzőket védi: a szövőnőket, csipkeverőket, de hozzá fohászkodtak évszázadokon át gyermekáldásért, könnyű szülésért a nők. Szent Joachim és Szent Anna együtt a nagyszülők patrónusai, közös ünnepük július 26.

Szentgyörgyi Georgina

Kép –- Joseph Paelinck: A Szent Család a nagyszülőkkel

Taksonyi Szent Anna napi Búcsú
2017. július 29-30-31.

Július 26-án a keresztények megemlékeznek Szent Annáról, Szűz Mária anyjáról. A néphagyományban ezt a napot az asszonyoknak szentelték, a nőknek nem volt szabad nehéz fizikai munkát végezni. A templombúcsúnak régre visszanyúló hagyománya van már, hiszen a vattacukor és céllövölde mellett szakrális szerepe is igen kiemelt. A katolikus egyházban ezen az ünnepen megtisztulhatnak a hívek és bűnbocsánatot nyerhetnek.

A Katolikus Egyház Katekizmusa szerint:

„A Búcsú az Isten színe előtt a már megbocsátott bűnökért járó, ideig tartó büntetések elengedése, melyet a keresztény hívő, aki megfelelően felkészült és teljesítette a kiszabott föltételeket, elnyer az Egyház segítségével.”

Ezen az ünnepen egy bibliai édesanyát ünnepelünk, aki Szűz Mária édesanyja és Jézus Krisztus Urunk nagyanyja. Az újszövetségi könyvek semmit nem mondanak Szűz Mária szüleiről, nevüket sem említik. Egy II. századi apokrif könyv szerint Mária édesanyját Annának, édesapját Joachimnak hívták. Az Anna név annyit jelent: kegyelemmel áldott, a Joachim pedig: Isten megvigasztal. Az apokrif könyv arról is tudósít, hogy hosszú böjt és imádság után idős korában két leánygyermeket szült, mindkettőnek a Mária nevet adta. A Mária név jelentése ismeretlen, a Mirjam névből származik.

Szent Anna és Szent Joachim minden prédikációban, beszélgetésben együtt szerepel. Ők elválaszthatatlanok egymástól. Azt olvashatjuk Isten igéjében, hogy a házasság egy férfi és egy nő egész életre kötött szövetsége, amit az önzetlen szeretetnek kell áthatnia. „Amit Isten egybekötött, ember el ne válassza.” (Mk 10.9)

Isten azt mondta: „Szaporodjatok, sokasodjatok, és töltsétek be a földet!” (1Móz 1,28). Ezt a szöveget általában a szaporodni szóval fordították, holott a héber szó inkább azt jelenti, hogy legyetek gyümölcsözőek. Isten arra hív, hogy gazdagodjunk, legyünk gyümölcsözőek, és töltsük be a földet, azt a helyet, ahol élünk.

A Szent Anna napi búcsú közösségi napján, szombaton a program a Fő térről induló felvonulással kezdődött. Településünk polgármestere a képviselőkkel, Rain város delegációjával, a ‚Csepel-szigeti szomszédolás’ jegyében idén a tököli vendégek Hoffman Pál polgármester úr vezetésével, civil szervezetek, közösségek, népviseletbe öltözött csoportok színesítették a menetet, a Búcsú térig, ami a Szent Anna tér ideiglenes neve három napig.

A polgármesteri köszöntők (Kreisz László, Taksony, Martin Gerhard, Rain, Hoffman Pál, Tököl) és Láng András atya áldását követően kezdetét vette a kulturális program.

A taksonyi táncosok és a tököli délszláv táncegyüttes a Kolo zenekar kíséretével fergeteges bemutatókban gyönyörködtettek. Zárásként az OSI Mandeln tánccsoport fellépésének tapsolhatott a nagyérdemű közönség.

Az esti ünnepi szentmise hét órakor kezdődött. Taksony vendége volt Torma Zsolt Joel diakónus. A szentbeszédet ő mondta.

Este nyolc órakor közösségi napunkon, immár 14. alkalommal, a gyönyörű templomkertben a kommunizmus áldozatainak emlékművénél emlékeztünk meg az 1945. januárban „málenkij robotra” elhurcolt, és 1946 Pünkösdjén hazájából elűzött, kitelepített honfitársainkra.

Néma főhajtással és harangszóval róttuk le kegyeletünket a már e földi hazából eltávozott honfitársainkra, és a még közöttünk emlékezőkre. Ők azok, akik még mindig tudnak újat mesélni nekünk.

Kreisz László, Taksony polgármesterének köszöntője után, testvérvárosunk polgármestere, Gerhard Martin mondta el ünnepi gondolatait. Fontosnak tartotta, hogy méltó módon emlékezzünk és emlékeztessünk. Ismeri a Taksonyból elűzött honfitársainkat és azok leszármazottjait. Örömét fejezte ki, hogy Taksony és Rain együtt emlékezhet azokra a sötét időkre.

Hoffman Pál, Tököl város polgármestere érintettsége okán mondta el szívszorító emlékeit. Édesapja a taksonyiakkal együtt szenvedett a málenkij roboton.

Mészáros Márta, a pozsonyi Taksony polgármester asszonya, mint már oly sok alkalommal, együtt emlékezett velünk.

A Szent Anna kórus két nagyon szép dallal kedveskedett ünnepünkön. Énekükben hallhattuk:

„Nagy csodára, fénylő jelre vársz,
mennyből jövő lángnyelvet kívánsz,
de Isten lelke csendben működik,
nem látod, mégis őrködik, vigyáz Reád.
Nem kellenek látványos csodák.

Meghívásunkat elfogadva, ünnepségünket megtisztelte jelenlétével Dr. prof. Szakály Sándor, a történelemtudomány habitált doktora, a VERITAS Történetkutató Intézet vezetője. Az emlékezés virágait elhelyezve, majd mécsest gyújtva megemlékezésünk befejeződött.

A Búcsú téren a Heimatklang zenekar dallamaira mulathattak a kedves vendégek.
A vasárnapi szentbeszédet is Joel atya mondta, majd a hétfői szentmisén Roland atya homíliáját hallgathattuk.
A három napon gyönyörű gondolatok hangzottak el a nagyszülők és a gyermekek (szülők és unokák) szoros kötődéséről. Ha a gyermekek szeretetteljes környezetben nőnek fel, ahol a szülők és a barátok mellett a nagyszülőknek is megmarad a helye, ha ilyen légkörben fejlődnek, mint a házasság gyümölcsei, egészséges emberekké érnek. Pozitív mintát látnak egy életen át, és ez felkészíti őket a jövőre.
Az anyaszerepnek változnia, fejlődnie kell, de az anyák, nagymamák által nyújtott szeretetnek, gondviselésnek, bátorításnak soha nem szabad megszűnnie. Soha ilyen fontos nem volt még az Isten-keresés. Gyermekeink legnagyobb gondja az, hol találnak free wifit. Az okos telefont gondolják legnagyobb segítőjüknek. Példaképnek tekintik sokszor az arra méltatlan „celebet". És ma mi a helyzet sajnos már érezhető közelségben is? Kereszténynek ismert országokban államilag elismerik az azonos neműek házasságát. Családnak tekintik őket. Nem engedheti meg egyetlen nagymama sem, hogy unokájának természetes legyen az, ha két azonos nemű ember kapcsolatát is házasságnak nevezik. Isten férfit és nőt teremtett.
A szentbeszédekből a fiatal és – Roland atya szavaival élve – régebb óta fiatal férfiak és nők sok megszívlelendő, gyönyörű gondolattal lettek gazdagabbak. A nagyszülők iránti tiszteletük és Istenbe vetetett bizodalmuk reménységgel töltött el mindnyájunkat.
A búcsú szerves része a világi szórakozás is. Gazdag program várta a taksonyiakat és vendégeiket vasárnap és hétfőn is. Szólt a zene, forogtak a hinták, finom ételek és italok is várták a szórakozni vágyókat. Búcsúfia vásárlására is volt kínálat.
Ismét jó volt taksonyinak lenni.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Györke Erzsébet
KÉSZ-tag

RÓZSALIGET, TAKSONYBAN

Interjú Tömösvári Györggyel és Tömösváriné Stark Ildikóval

A Tömösvári házaspárral ültünk le beszélgetni. Ők a tulajdonosai annak a nyomdának, amely 18. éve, az alapítás óta nyomtatja újságunkat. Tizennyolc esztendei szolgálat megérdemel egy nagy köszönetet mindannyiunk részéről, akik olvassuk, készítjük ezt a kiadványt, amely, bátran kijelenthetjük, hozzátartozik egyházközségeink életéhez. Kedves Ildi és Gyurka, köszönjük nektek a kitartó és lelkiismeretes munkát, amellyel kiveszitek részeteket Taksony és Dunaharaszti katolikus közösségeinek életéből.

2000-ben, a millenniumkor jelent meg Krisztus fénye első száma, novemberben, Szent András havában, ahogy a fejléc tanúskodik erről. Hat oldalon mutatkozott be az új kiadvány, melyet az akkori szerkesztő, Pintér Gábor tanár még havonta tervezett megjelentetni. Ebben a formában ötször jelent meg újságunk, majd egy rövid kihagyás és szerkesztőváltás után, 2001. augusztus 20-ra, Szent István király ünnepére, megújult külsővel és tartalommal jelent meg a mostani stílusú összeállítás, amely évente négyszer, nagy ünnepeinkre készül. A jelenlegi számunk a 68. sorszámot viseli, van tehát miről beszélgetnünk. Magam, szerkesztőként a 63. számot adom most át olvasóinknak. Krisztus fénye alapítója és felelős kiadója Láng András atya. Ő volt a gondolat elültetője, és az újság névadója is. Fontos a sajtó jelenléte az élet minden területén, ti, nyomdászok ezt biztosan tudjátok, hiszen rengeteg kiadvány kerül ki a kezetek közül. Tehát visszatérve a tizennyolcas évszámhoz, a 2000. évhez, próbáljuk meg visszaidézni a kezdeteket.

Kedves Gyurka és Ildi, ki keresett meg benneteket, ki kért fel Krisztus fénye nyomdai munkálatainak ellátására?

(Gy) Úgy emlékszem, hogy Pintér Gábor volt itt, a feleségével, ők kerestek meg minket, hogy szeretnének egy ilyen kiadványt megjelentetni.

Milyen technikával készültek ezek a kiadványok akkor?

(Gy) Gábortól teljesen kész anyagot kaptunk, pdf-formátumban, fekete-fehérben. Ofszet technikával folyt akkor is a nyomtatás, ahogy Krisztus fénye ma is készül, de akkor az alapanyagot még filmre világítottuk le, és azután abból csináltunk nyomólemezt a gépre.

Egyéb kiadványaink is nálatok készülnek, mert nagyon jó kapcsolat alakult ki veletek: ti nyomtattátok a Taksony község története című monográfiát, melynek elkészültét, megírását a KÉSZ helyi csoportja szervezte, ők vették fel a kapcsolatot Nagy Lajos Zoltán történésszel, aki a mű írója. Ti nyomtatjátok a meghívókat, az adventi vásárra a naptárat, képeslapjainkat, az itt megtartott egyházmegyés találkozó anyagait, prospektusokat, plakátokat, a Szent Imre templom építését elősegítő téglajegyeket.

(Gy) Igen, jó kapcsolat alakult ki András atyával és az egyházközségekkel. A nyomdai szükségleteket többnyire mi szoktuk ellátni.

(I) A lányaink András atya szolgálata alatt voltak elsőáldozók, bérmálkoztak. A kisebbik lelkes tagja a szentjánosbogár közösségnek.

Nagyon szerteágazó a ti feladatotok. Szép és patinás a te mesterséged, Gyurka, a nyomdászat. Hogyan választottad ezt a szakmát? Volt-e a családban elődöd?

(Gy) Nem, nem volt.

Hogyan kezdtél érdeklődni a nyomdászat iránt?

(Gy) Eredetileg autószerelő akartam lenni, mikor általános iskolás voltam, ám édesanyámnak volt egy unokatestvére, aki egy nagy nyomdában dolgozott. Nem nyomdász volt, hanem raktáros, de ő vetette fel, hogy milyen szép ez a szakma. Elmentünk, megnéztük, és megtetszett.

(I) Érdekes ez a történet, az édesanyja azért nem támogatta Gyurkát, hogy autószerelőnek tanuljon, mert az autószerelőknek mindig piszkos a keze. Bizony, ha az eredeti szakmáját gyakorolná, mindig festékes lenne.

(Gy) Ofszet gépmesternek tanultam, Újpalotán jártam szakközépiskolába, de a gyakorlatban ezzel már elvétve foglalkozom. Van ofszet nyomdagépünk, de gépmester alkalmazottunk kezeli. A tevékenységünket a számítógépes tervezés tölti ki, és nagyrészt digitális technikával nyomtatunk.

Ahogy telt az idő, új technikákat kellett tanulni.

(Gy) Folyamatosan. Rengeteg új technikát kellett megtanulnunk, és beruháznunk is. Programokat vásárolni, és új berendezéseket, hogy a mai igényeknek megfeleljen a szolgáltatás, amit nyújtunk. Ez természetes, hogy az embernek fejlődnie kell. Aki vállalkozó, mindenbe bele kell fogjon, mindenbe bele kell lásson, és rugalmasan, türelemmel meg kell oldanom olyan feladatokat is, amelyek nem kapcsolódnak konkrétan az eredeti szakmámhoz. De azért korábban dolgoztam egy pár nyomdában, ott szereztem tapasztalatot, és ellestem, hogyan kell ellátni a többi nyomdai feladatot is. Nemcsak a szakmám, az ofszet gépmesterség érdekelt, hanem a teljes technikai folyamat.

Mégpedig, milyen szakmákra gondolsz?

(Gy) Főleg a kötészeti tevékenységre és a gyártás előkészítésére, ami nem az ofszet gépmesternek a feladata eredetileg.

Ildi, úgy tudom, te eredetileg pedagógus vagy. A feladatok kibővülése és megnövekedése miatt álltál be a férjed mellé, hogy segítsél neki, bekapcsolódjál a munkába. Megtanultad a tördelőprogramok, a grafikai programok használatát, a kötészeti munkákba is be tudsz kapcsolódni, és te végzed a vállalkozás adminisztrációját, mely egészében rád hárul.

(Gy) Ildi nagyon jól megtanulta a folyamatokat, a kötészetben is tud segíteni: hajtogatni a speciális kiadványokat, összehordani az újságokat. Tervez és tördel.

(I) A budapesti Tanítóképző Főiskolán végeztem, s mellette rajz szakkollégiumot, tehát alsó tagozatban taníthatok, és felső tagozaton rajzot is. Az élet azonban úgy hozta, hogy mindössze tíz tanévet voltam tanítói státuszban, ebből ötöt a kislányainkkal itthon töltöttem.

Hol tanítottál?

(I) A főiskola után az erzsébeti Székelyhíd utcai általános iskolában, majd a taksonyi általános iskolában. A 96-os tanév végétől vagyok én is a nyomdában, azóta vagyok itthon.

Számít a grafikai érzék, hogy értesz a formákhoz és a színekhez.

(I) Akkoriban nem voltak még számítógépes programok, mindent menet közben kellett megtanulni.

Mikortól vagytok önállóak?

(Gy) 1991-ben kezdtem, a céget pedig 1992-ben alapítottuk. A ház hátsó részében, egy kis nyárikonyhából alakítottuk ki az első műhelyt. Majd mindig bővítettünk rajta valamit. Öten dolgozunk jelenleg a nyomdánkban, a mostani munkatársi közösségből ketten több mint 20 éve nálunk dolgoznak.

Ha ilyen régi munkatársak vannak, azt mutatja, hogy nagyon összekovácsolódott csapat vagytok, és kiegyensúlyozottak a körülmények.

(Gy) Próbálunk családiasak maradni, és rugalmasak vagyunk. Nagyrészt a környékre dolgozunk, tehát a legtöbb megrendelőnk innen, 20-30 km-es körzetből van. Mióta beruháztunk, és rendelkezünk számítógépes CTP-berendezéssel, azóta vannak országosan is megrendeléseink. Ezt a gépet 2007-ben vásároltuk. Ennek segítségével külső cégek nyomóformáit tudjuk előállítani. Ők leadják a nyomdakész anyagot, mi pedig ezzel a berendezéssel ezt közvetlenül lemezre világítjuk.

Mi a feladata egy ilyen berendezésnek?

(Gy) Mint már említettem, eredetileg úgy működött az ofszet nyomtatás, hogy az alapanyagot filmre kellett levilágítani, majd a filmeket kellett összemontírozni (ragasztani), olyan formában, ahogy majd a kötészet, irkafűzés vagy ragasztott kötési megoldás ezt megkívánja. Majd erről a filmről kontakt megoldással készült a nyomdalemez. Most ellenben megszűntek a kézi munkálatok, és a montírozás és levilágítás is számítógéppel történik. Szükség volt saját gépre, mert nagyon kevés szolgáltató foglalkozott és foglalkozik lemezkészítéssel, és messzire kellett eljárni, hogy a nyomtatást előkészítsük.

Hogy nézett ki egy ilyen kézi fólia?

(I) Mint egy pauszpapír, úgy kell elképzelni. Bonyolult és precíz művelet volt a kézi montírozás, nagy volt a hibalehetőség. Például, ha a filmre egy porszem került, végig kellett a lemezeket retusálni. A fekete-fehér kiadványok egy lemezt igényeltek ívenként, ám a színesek, a négy alapszínt figyelembe véve, színenként, négy lemezen készültek, aminek igen jó szemet és gyakorlatot kívánt az illesztése. Sok időt is igényel ez a művelet. A számítógép mindezt kiküszöbölte: a montírozás, a kilövés (lapok rendezése) és a levilágítás is elektronikusan történik.

Sokféle gépet látok itt a géptermetekben.

(Gy) Van egy 2-színes ofszet gépünk, vágógépek, összehordógép, hajtogatógép, tűzőgépek (asztali és állványos), műanyag és fém spirálózók, és digitális nyomdagépeink, egy színes és egy fekete-fehér. És van egy ragasztó-kötő félautomatánk, kisebb példányszámú könyvekhez.

A cérnafűzést hogyan oldjátok meg?

(Gy) Arra nincs gépünk, azt az egyik munkatárs kézzel csinálja, szükség szerint. 10 példányig meg lehet kézzel oldani. Ha nagyobb a példányszám, akkor elvisszük kötészetbe.

Mit jelent a 2-színes kifejezés?

(Gy) Az ilyen nyomdagépbe egyszerre kétféle festéket lehet belerakni, tehát a színes nyomtatványokat kétszer kell átengedni. Korábban volt 1-színes gépünk, ami főként ügyviteli nyomtatványok előállítására volt alkalmas. Azon viszont a színes kiadványokat négyszer kellett átengedni.

Tehát nagyon precízen kell a papírt visszaereszteni, hogy a kép összeálljon.

(I) Ehhez kell igazán jó szem, jó gépmester, aki ezt be tudja állítani, és meg tudja állapítani már az első menetből, hogy melyik árnyalatból kell több vagy kevesebb.

(Gy) Igen, a festékréteget, a festékvastagságot, árnyalatokat tudja a gépmester állítani a festékterheléssel, persze eredetileg a lemez levilágításakor is úgy kell előkészíteni a fájlokat, hogy az jó legyen.

Elmeséltünk most sok mindent a nyomdászatról. Krisztus fényére visszatérve, a mi borítólapunk is színes lett 2015. karácsonyától. Hasonló eljárással állítjátok elő, ahogy most elmeséltünk. A lap belseje fekete-fehér. Azzal milyen munkálataid vannak?

(Gy) Egy kis nehézséget okoz, hogy word-ből készült pdf-ben kapom meg tőletek az alapanyagot. A word RGB-ben dolgozza fel a színeket, a nyomdai színbontás viszont a CMYK rendszeren alapszik. A belső oldalakat átkonvertálom szürkeállományos fájlokba, és a borítót RGB-ből CMYK-ba. Ezután átnézem a képeket, és ahol lehet, állítok rajtuk. Végül is nem annyira hosszadalmas munka, de kell vele foglalkozni.

Ildi, te megszeretted ezt a nyomdász életet?

(I) Persze, bár először furcsa volt egy iskola után erre váltani. Ha műszaki dolgot kell megoldani, ahhoz nem értek, de ha valamilyen mesekönyvet vagy óvodás kiadványt kell elkészíteni, azt nagyon szeretem. A gyerekekkel kapcsolatos dolgokkal nagyon szívesen foglalkozom. Most óvodai csoportnaplókat állítok össze, és ezekben van magyar és német szöveg is. Nem vagyok perfekt német, de ezzel is

szívesen foglalkozom. Kezd kialakulni a látásom a szövegekre, hamar észreveszem, ha hiba van valahol.

(Gy) A taksonyi ünnepnaptárat Ildi készíti, sokat foglalkozik vele, hogy igényes legyen a megjelenése.

(I) Sokszor jelent gondot, hogy nem kapunk elegendő alapanyagot a kiadványokhoz. Gyakran érzem úgy, hogy a megrendelők magunkra hagynak bennünket azzal, hogy nem adnak kellő mennyiségű alapanyagot az előkészítő munkához. S az időhiány is nagy ellenfelünk.

(Gy) Arra nincs idő, hogy mindent átolvassunk betűről betűre.

(I) Krisztus fényét én csak a megjelenés után tudom olvasni, mindig eltelik egy-két hét, mire a kezembe tudom venni. Vagy az első, ellenőrző nyomatot szoktam gyorsan átolvasni.

(Gy) Sokan nem tudják, hogy a nyomdatechnikának van egy időbeli folyamata, nem elég megnyomni egy gombot, hogy készen legyünk. Ma is volt egy ilyen eset, hogy megrendeltek valamit, és kérdezték, hogy holnap számíthatnak-e rá? Mondtam nekik, hogy nem biztos, mert bejött ez az esős idő, és akkor ennek száradnia kell, és ha nagyobb a levegő páratartalma, akkor nehezebben száradnak, ragadnak a lapok, és csak másnap tudunk esetleg vágni. Vagy ha nagy kánikula van, akkor eltérően viselkednek a festékek és a papírfelület. Megolvad a festék, és másként kell az egész rendszert kezelni. Hiába van klíma a műhelyben, a gépek, az anyag nem egyformán reagálnak ezekre a változásokra. Az ideális az lenne, ha állandó hőmérsékletet és páratartalmat tudnánk biztosítani, de ez nem oldható meg teljes mértékben.

(I) Nemcsak digitális technika van, hagyományos is, és mindkettő érzékeny a maga módján a környezetre.

A hagyományos nyomdászati feladatokkal szemben a képernyő felé tolódott mindenféle megjelenített információ.

(I) A mi feladatunk nőtt meg jelentősen, mert előkészítés tekintetében minden ugyanannyi ideig tart, és még nagyobbak az igények, bár ez így van akkor is, ha 10000 példányt vagy 500 példányt nyomtatsz. Az előkészítést ugyanúgy el kell végezni. Viszont hamarabb ki tudjuk a kész dolgokat bocsátani. Az előkészítés sokszorozódott meg, amit mi ketten csinálunk. A nyomdai rész viszont arányaiban lecsökkent.

Tehát nem a megbízások darabszámán, hanem a példányszámon látszik, hogy digitalizálódott a világ.

(Gy) Meg abból is, hogy vannak olyan munkáink is, amit végül nem is kell kinyomni, csak meg kell tervezni, és egyből megy az internetre, facebookra. Alkalmazkodni kell az igényekhez. Ez nekünk többletmunkát jelent, ugyanakkor arról is gondoskodnunk kell, hogy a dolgozóink folyamatosan el legyenek látva munkával, és a megrendelőinket is kiszolgáljuk.

(I) Sokan szeretik még a kezükbe fogni az újságot, a könyvet, lapozgatni, elmélyülni benne, beszívni a festék illatát. Általában kevesebbet olvasunk, aminek az a következménye, hogy kisebb tartalmat kell megjelenítenünk, hogy el is jusson az emberekhez az információ.

(Gy) Picit átalakult a nyomdász-hivatás a mai világban.

Egy kicsit evezzünk át más témára: a családra. A családi háttért tekintve azért vagytok különlegesek, mert korábbi beszélgetéseinkből tudom, hogy gyerekkorotokban gyakorlatilag pár háznyira laktatok egymástól.

(Gy) Igen, én itt nőttem fel, az utca első házában.

Ildi, ti meg itt éltetek mindig, ez a család háza. A szüleid, nagyszüleid is itt laktak. Olyan szép, mikor ilyen nagy családban élnek az emberek, és élőek ezek a kapcsolatok. Tehát, gyakorlatilag együtt gyerekeskedtetek, ismertétek egymást.

(Gy) Igazából ismertük egymást, de nem volt szoros a kapcsolat. Amikor én születtem, akkor nem ebben az utcában laktunk, mert az édesanyámék háza egy sarokház, amely a másik utcáról nyílt. Ott volt egy fél üres telek, amelyen építkezni kezdtek a szüleim 1970-ben. 72-ben költöztünk át a saját portánkra. Tehát, tulajdonképpen 72-ben költöztünk ide, ebbe az utcába.

Nem költöztetek messzire.

(Gy) Csak az udvar másik oldalába. Addig én nem is közlekedtem ebben az utcában, mert ott mentünk ki a másik utcán, azon keresztül jutottunk ki a Széchenyi útra. Ildi meg, ha iskolába ment, erre hátul ment ki.

De egy iskolába jártatok…

(Gy) Hogyne, a taksonyi általános iskolába. Egy iskola van itt.

(I) Amikor kicsik voltunk, Gyurka anyukája, aki otthon dolgozott bedolgozóként, sokat vigyázott a barátnőmre, így sokat átjártam hozzájuk. Igazából azonban kamaszkorunkban kezdtünk összeismerkedni.

(Gy) Itt mindenki ismerte egymást, és most is így van, pedig él már itt betelepülő, aki nem tősgyökeres ebben az utcában. Szoros a kapcsolat a szomszédokkal, tudunk egymásról, sokat beszélgetünk.

Ezek a családok itt, helyben dolgoztak, volt nekik kenyerük, nem kellett eljárjanak dolgozni? A te szüleid mivel foglalkoztak?

(I) Az áfész meg a téesz adott munkát, helyben. Anyukám a taksonyi áfésznál volt személyzetis és tanulófelelős, apukám hentes volt. Sajnos már mindketten meghaltak.

(Gy) Volt egy ipari szövetkezet is Taksonyban, apám és anyám is ott dolgozott egy darabig. Édesapám géplakatos. Édesanyám bedolgozóként sapkákat horgolt itthon, nem is jártam óvodába. Majd dajkaként helyezkedett el a helyi óvodában, később pedig egy büfében dolgozott a testvérénél. Hárman vagyunk fiúk. Nekem két lányom van, egyik öcsémnek egy fia, másik öcsémnek három fia, egy leánya.

A Tömösvári család is taksonyi?

(Gy) Nem, apukám Debrecenben töltötte a gyerekkorának egy részét, majd felköltöztek Pestre. A nagypapám rendőr volt, a műszakiaknál szolgált. Hivatalból helyezték Pestre, akkor költözött fel a család. A Tömösváriak Erdélyből származnak. A nagyszüleim végül pestiek maradtak, de apám ide nősült, Taksonyba. Anyukám Lang lány. A szüleim Pesten ismerkedtek meg.

És Ildi meg a Stark família? Ti tősgyökeres taksonyiak vagytok.

(I) Anyu haraszti születésű volt, az apu taksonyi. Ahol élünk most, ez volt az ő szülői háza.

A családban a férfiak hentesek voltak.

(I) Az úgy történt, hogy az apunak van egy nővére, aki férjhez ment Kreisz Mátyáshoz. Ő a nagybátyám, aki hentes volt. Az apukám hozzá képest sokkal fiatalabb volt, és 14 éves kora körül, amikor pályaválasztásra került sor, ez a nagybácsi egyengette az apu útját. A Vágóhídon dolgoztak, majd Miklóson egy húsüzemben. A nagybátyám végül úgy döntött, hogy a lakhelye mellett boltot épít, ez a Stark és Kreisz húsbolt, amit sokáig üzemeltettek, családi vállalkozásként.

Úgy éltek itt, mint egy nagy család. Taksony mit jelent számotokra?

(Gy) Szeretünk itt lakni, itt élünk gyerekkorunk óta, itt születtünk, nem is tudjuk igazából elképzelni, hogy máshol lakhatnánk. Városban biztosan nem szeretnénk élni. Apám 20 éves koráig a Dagály utcában lakott, de ő sem tudná elképzelni, hogy ne Taksonyban éljen.

(I) Taksony a szülőföld, az otthon.

Kiterjedt a rokonság.

(I) Nekem nincs testvérem, de nagyszüleinknek, szüleinknek több testvére volt, így sokan vagyunk unokatestvérek. A 70-es, 80-as években egy nagy család volt az egész falu. Valakivel szembetalálkoztál, az vagy a te rokonod volt, vagy a férjed rokona.

Itt, Taksonyban is vannak igen elterjedt családnevek, amelyek nagyon gyakoriak: Kreisz, Stark, Geyerhosz, Wágner, Lang, és ezek valamilyen szinten rokonságban is állnak egymással, másod, harmad, negyedfokon. Te tudod is visszamenőleg, sokadfokig, hogy kik az őseid.

(I) Azt tudjuk, persze. Próbálkoztunk már felrajzolni a családfát, de több asztalon sem fér el, olyan kiterjedt. A1-re fér talán rá, olyan ágas-bogas. Nagyjából tudjuk, de a mostani fiatalokat ez már nem annyira érdekli. Az én gyerekkoromban szinte minden rokonommal összejártunk. Voltak az évben bizonyos alkalmak, amikor összejöttek a nagy családok. Disznóvágás, szüret, karácsony, húsvét, búcsú. A házakat is közösen építették a családok, segítettek egymásnak.

(Gy) Most már ezek az ünnepek megkoptak, nincs ilyen kapocs a családtagok között. Mindenki másfelé jár, szét is költöztek. Megváltozott a világ.

(I) Akkor jellegzetes volt, hogy több nemzedék lakott egy fedél alatt. A mienk is egy mányos, hosszú parasztporta volt, amikor a szüleim hozzáépítettek, akkor lett L-alakú, majd mi felfelé terjeszkedtünk. Az átépítés ellenére, ma is látszik a régi beosztás, arculat. Most is megvan a nagymamámék szobája, a tévészoba, anyuék szobája, a konyha, a padlásfeljáró. Megvan a régi borospince, bár az udvarban már nem nő szőlő. Itt a környéken, úgy, mondtuk tréfásan, hogy *uborkaugrasztó* borok teremtek.

(Gy) A nagyapámnak is volt egy szőlője a Bugyi, ma Szent Imre úton. Wolfsbergnek (Farkashegy) hívták abban az időben azt a területet. Sokat vitt magával engem a nagypapa, a szőlőbe. Leültetett egy fa alá, nem kellett kapálnom, mert kicsi voltam még. Vitt nekem egy üveg málnát, azzal elvoltam. Játszottam.

(I) Meg templomba is nagyapáddal jártál.

(Gy) Nagyapámmal jártam templomba, gyerekkoromban, az első sorban volt neki nevesített széke. Tagja volt az egyháztanácsnak. Minden vasárnap vitt magával.

A taksonyi fiatalok hova jártak szórakozni?

(I) Pestre jártunk moziba, színházba. Hazafelé jöhettünk hévvel, busszal vagy vonattal, de rengeteget gyalogoltunk, ha nem értük el az utolsó járatot. Harasztiba eljöttünk hévvel, és onnan mehettünk volna busszal, ha elérjük, de sokszor gyalog jöttünk haza. Most a busz több megállóval rendelkezik Taksonyon belül is, akkor csak a Baross térig közlekedett, onnan megint csak gyalogoltunk. Most bizony mindenki autóval jár!

(Gy) Itt nem nagyon volt szórakozási lehetőség. Akkoriban nem voltak ilyen igényes programok, mint ahogyan most törekednek kialakítani. A szigeten volt szombatonként diszkó és vasárnap sramlizene.

(I) Az én szüleim is, itt a szigeten, a kocsmában ismerkedtek meg, a 60-as években. A búcsú egyébként nagyon régi hagyomány. Búcsúszombaton nem emlékszem különösebb programra, vasárnap volt az ünnepnap. Akkor a szigeten mindig volt zenés összejövetel. Búcsú keddjén pedig a Kátainál is zenés est volt, hal és pacal volt az ételkínálat. Hétfőn az iparosok nem dolgoztak. Iparos hétfőnek neveztük ezt. Egyébként a községben hétfőn általában zárva voltak az üzletek.

(Gy) Kétszer voltunk úgy búcsún, hogy onnan mentem dolgozni. Ildi főiskolás volt akkor.

(I) Pár éve annak, hogy kulturális eseménysorrá alakítják a búcsút. Szombaton van a KÉSZ-nek a rendezvénye és a felvonulás, vasárnap szentmise, és utána programok, zene, tánc; hétfőn is hálaadó szentmise, és valami könnyebb kulturális program. Ilyenkor persze a zene, tánc, szórakozás, vurstli, ringlispíl nem hiányozhatnak, de a lényeg, hogy találkozhatunk a búcsútéren rég nem látott ismerősökkel.

Megköszönöm a hangulatos, családias beszélgetést, és kifelé indulok. A kapuban tovább beszélgetünk, nehéz egymástól búcsút venni. Ildi visszaemlékezik, hogyan kísérgették egymást haza az iskolából, ki milyen útvonalon járt. Hogyan tudták a szülők, kinek merre jár a csemetéje. Mindenki vigyázott mindenki gyerekére.

Közel van a Marestli, kellemes esti szellő borzolja a fákat.

Ildi szeretettel mutat körül:

– Annak idején a házak előtt és a kertekben rengeteg rózsa nőtt, s a szüleim, kicsit tréfásan, rózsaligetnek nevezték a környékünket.

Ennek illatát ma is érezni a békés tájon.

Koczka Tamásné

A MÁSODIK LÉLEKMELENGETŐ LELKI NAP TAKSONYBAN!

Taksonyi Karitász Csoportunk szervezésében immár második alkalommal rendeztük meg 2017. május 13-án, Taksonyban a LELKI NAPOT, melynek mottója: HIT, REMÉNY, SZERETET!

Izgalommal teli hetek előzték meg a nagy napot, hiszen az volt a célunk, hogy minél tartalmasabb, színvonalasabb előadókat és előadásokat „varázsoljunk”, hogy valóban lelkeket melengető legyen ez a nap!

Természetesen nagy örömmel és fáradságot nem kímélve végeztük ezt a feladatot, mert úgy gondoljuk, hogy az év folyamán, a rászorulókon való fizikai és anyagi segítségen túl, minden embernek szüksége van lelki feltöltődésre, elmélyülésre is.

A programokat a Főtéren, a szabadban kívántuk megtartani, azonban mint május hónapban már oly sokszor, ezen a napon is megtréfáltak a kósza felhők és már a nap elején „beköltöztünk” a templombelső oltalmába.

A karitász vezetője, Rigóné Proksa Mariann ünnepi megnyitóját követően Láng András kanonok atya, majd Kreisz László polgármester úr mondta el köszöntőjét. Örömmel vettük megjelenésüket és bíztató szavaikat.

Köszönetet mondunk Bajnok László tanúságtételéért, hiszen nem egyszerű feladat közönség előtt „kitárulkozni”, saját életének jelentősebb, meghatározó élményeit a jelenlévőkkel megosztani.

Ismét „színpadra vonultak” a Dalos Bogarak Höchszt Erika vezetésével. Bizonyára nem kevés időt fordítottak a felkészülésre, melyért hálánkat fejezzük ki, hiszen olyan lelkesedéssel, örömmel énekelték a dalokat, hogy ezt a vidámságot észrevétlenül át tudták adni a hallgatóság fiataljai és régebb óta fiatalabbjai számára is.

Megkülönböztetett tisztelettel hallgattuk Dr. Papp Lajos szívsebész professzor TEST, LÉLEK, SZELLEM-ről kifejtett gondolatait, melyekre a professzor véleménye szerint egyetlen univerzális gyógyszer van: a SZERETET!

Mélységes hála, tisztelet és köszönet, hogy nem kevés elfoglaltsága mellett elfogadta meghívásunkat, megosztotta velünk lelki élményeit, orvosi tapasztalatait és könyveinek dedikálása közben is hasznos tanácsokkal látott el bennünket.

Az idei lelki napon a résztvevők számára a meleg ebédet a Karitász-csoport biztosította. Külön köszönetünket továbbítjuk minden kedves olvasónak, aki egy tál süteménnyel járult hozzá, hogy a csülkös bableves után édes-sós ropogós is kerüljön az asztalra. Ismét megtapasztalhattuk az örök érvényű idézetet: kérjetek és kaptok… (Mt 7,7), hiszen igen sokan tettek eleget felkérésünknek. Ki kell emeljük a Baráti Kör tagjait, akik jelentős mennyiséggel járultak hozzá az ebéd kiegészítéséhez.

Az ebédszünetet követően Fekete Roland káplán atya és Krizsán Zoltán plébános atya osztotta meg gondolatait a HIT, REMÉNY és SZERETET jegyében. Roland Atyának külön hála, hogy „beszervezte” erre a napra kedves paptársát.

A részükről elhangzott gondolatokat Krisztus fénye előző számában olvashattuk.

A délutáni szentségimádási órát ezen a napon a Szent Anna kórus vezetésével végeztük, melyen a „lélekmelengető” dalokat együtt énekelve a lelki nap mottójaként meghirdetett HIT, REMÉNY és SZERETET-ről közösen elmélkedtünk. Ezt követően elvégeztük a nem szokványos, de gyönyörű Mária-litániát. Köszönet a kórus vezetőinek és tagjainak a felkészülésért.

A rendkívüli nap ismét egy rendkívüli szentmisével zárult, melyet Zoltán atya és Roland atya celebrált és a Szentjánosbogár-Közösség által kiválasztott énekekkel és vezetésükkel vált még bensőségesebbé. Köszönet a Közösség tagjainak megjelenéséért, a felkészülésért, a szívből elhangzott zenei szolgálatért.

Őszinte hálánkat fejezzük ki mindenek előtt a Mindenható Istennek, hogy lehetővé tette számunkra e nap létrejöttét!

SZENTMISÉINK RENDJE:

Taksony

Szent Anna templom

vasárnap ½ 9 óra,
hétköznap hétfőn és pénteken,
valamint szombat este 7 óra,
kedd reggel 8 óra

Dunaharaszti

Szent István plébániatemplom

vasárnap
reggel 7 óra és de ½ 11 óra,
hétköznap hétfőtől csütörtökig
reggel 7 óra,
elsőpénteken este ½ 6 óra

Ligeti Szent Imre kápolna

vasárnap de ½ 10 óra,
pénteken reggel 7 óra,
szombaton este ½ 6 óra

***

Fogadóóra:

A dunaharaszti Főplébánián
szerdán du 4-6 óráig
(kivéve ünnepek)

Mélységes tisztelet és köszönet valamennyi előadónak, énekközösségnek, hogy előadásukkal, közreműködésükkel hozzájárultak a bensőséges, lelki együttléthez.
Köszönettel tartozunk a DORIL Bt. munkatársainak az esemény plakátjainak elkészítéséért, a Forrás Intézményüzemeltető Központ segítségéért, Szegvári Anna személyes közreműködéséért és helytállásáért, valamint Ruff Béla barátunk egész napos konferálásáért. Köszönetet mondunk továbbá a Gombos családnak, akik méz-különlegességet ajánlottak fel, melyet a lelki nap díszvendégének, Dr. Papp Lajos professzor úrnak ajándékoztunk – nagy örömére! Köszönjük a segítséget a Kátai Vendéglőnek, ahonnan a padokat kaptuk a rendezvényhez, Kály Sándornak, aki a pavilont biztosította az előadók részére, valamint Gaál Petinek és Varga Mikinek, akik arról gondoskodtak, hogy egy-egy előadás mindenki számára érthető legyen.
Külön szeretnénk kiemelni és név szerint megköszönni Rigó István segítőnknek rendkívüli hozzáállását a Karitász tevékenységéhez, munkájára, lelkes segítségére a Csoport az év folyamán folyamatosan számíthat, és ezen a napon Ő készítette a nagyon ízletes ebédet is. Köszönetünket továbbítjuk ezúton a karitász tagok családtagjainak is, akik időt, erőt nem kímélve nyújtanak segítséget ott és ahol éppen szükséges.
Végül, de nem utolsó sorban hála és köszönet valamennyi jelenlévőnek, résztvevőnek, hogy ilyen nagy volt az érdeklődés, hiszen elsősorban Nekik/Nektek szerveztük az egész napos programot! Ez újabb lendületet, erőt ad hasonló együttlétek, alkalmak szervezéséhez, létrehozásához.

Befejezésül pedig álljon itt a szentségimádás egyik énekének egy versszaka:

Most nem sietek,
Most nem rohanok,
Most nem tervezek,
Most nem akarok,
Most nem teszek semmit sem,
Csak engedem,
hogy szeressen az Isten!

Szívből reméljük, hogy a fenti idézet szerint legalább ezen a napon valamennyien meg tudtunk egy kicsit állni, át tudtuk élni és érezni a lélekhez szóló előadásokat, gondolatokat, Istent dicsérő énekeket és engedtük, hogy SZERESSEN AZ ISTEN!

Taksonyi Karitász Csoport

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a jövedelemadó-bevallások során a személyi jövedelemadó 1 + 1 %-ról
* a **Magyar Katolikus Egyház** javára a **0011** technikai szám,
* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítvány** részére a **18686517-1-13**,
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítvány** részére a **18686524-1-13**,
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért" Alapítvány** részére a **18702563-1- 13** adószám feltüntetésével lehet rendelkezni.

Adományokat:
* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítványnak** a **64400116-30110038-61100015**
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítványnak** a **64400116-30109984-61100011**
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért"** alapítványnak a **11600006-00000000-09873755** bankszámlaszámokra lehet befizetni.

Egyházadót:
a **„Dunaharaszti római katolikus Főplébánia" 11742180-20075426** bankszámlaszámon,
a **„Rákóczligeti római katolikus egyházközség" 11742180-20065661** és
a „Taksony római katolikus plébánia" 11742180-20075983 bankszámlaszámon is lehet rendezni,
ugyanezen célra csekkek a templomokban találhatók.

KÖNYVAJÁNLÓ

Walter Scott: Ivanhoe

Walter Scott (1771-1832) a skótok legnagyobb írója, aki nemesi családból származott. Az edinburgh-i egyetemen tanult jogot, és apja hivatását folytatva ügyvédnek állt. Irodalmi pályáját a skót balladaköltészet tanulmányozásával kezdte, 1799-ben jelent meg népballada-gyűjteménye. Különc nemesúrként lakott egy középkori hangulatú kastélyban, a maga gyűjtötte tárgyak alkották a környezetét. Jártas volt a történelemben. Érdekelte a régiségtan, tanulmányozta a szokásokat, és pontosan tudta, mikor, milyen ruhákat viseltek az emberek, milyen bútorok között laktak, milyen eszközöket használtak. Eme tudása tükröződik aztán prózájában, amely akkora sikert hozott számára. A költészettel önszántából hagyott fel, amikor lord Byron a színre lépett. Walter Scott úgy gondolta, az ifjabb vetélytársnak nem léphet a nyomába sem, pedig abban az időben már népszerűek voltak történelmi elbeszélő költeményei. Új keretet teremtett tehát magának, a romantikus történelmi regényt, amely az ő tolla alatt vált történelmi hiteleségű műfajjá. Továbbra is a skót múltat idézte, majd az angol múltat, később pedig túltekintett a brit szigeteken, és izgatottan kereste és kiválóan ábrázolta az európai történelem nagy fordulópontjait. 1814-et írtak, amikor első regénye napvilágot látott, és életének hátra lévő tizennyolc esztendeje alatt valószínűtlenül sokat írt. Szüksége is volt a megfeszített munkára, mert részt vett könyveinek kiadói üzletében, és a vállalkozás, a sikerek ellenére, egyszer megbukott. Sokat kellett vállalnia, hogy fizethesse adósságait, és fenntarthassa különc életmódjának színvonalát.

Első regénye, a Waverley, egy csapásra világhírt hozott számára. Majd ezt követték a Rob Roy, a Puritánok utódai, A lammermoori nász, a Nigel jussa című regények. Ismerősek a címek, hiszen Scottnak aligha van olyan műve, amit meg ne zenésítettek volna operaként.

A most olvasásra ajánlott mű, az Ivanhoe, 1820-ban jelent meg, és az író angol témájú regényei közé tartozik. Cselekménye a kora középkor Angliájába vezet bennünket, a keresztes háborúk időszakába, amikor Anglia uralkodója Oroszlánszívű Richárd volt. Richárd a keresztes hadjárat miatt van távol trónjától, melyet méltatlan öccse, Földnélküli János foglal el. A történet alapszála a szászok (akik honfoglalóként a kelta őslakosságot váltották) és a normannok ősi ellentéte. Az Európából beözönlő keresztény normann gazdagabb, erősebb, mint a szaxon, akkor már őslakosság, amely félig-meddig még kötődik a kereszténység előtti hiedelemvilághoz. Heves az ellenállás, a szászok gyűlölik a normannokat, akik elfoglalták hazájukat. Nyelvükben sem azonosak, szokásaik, kultúrájuk, törvénykezésük, erkölcsük eltér. Érdekes világ ez a mai olvasónak. Ugyanakkor tudnunk kell, hogy a szász és normann nemzetek egyesülése alkotta meg a mai angol népet, és a két nyelv összecsiszolódása adja a mai angol nyelvet.

Ivanhoe lovag, a szép és csillogó lovagi eszmény megtestesítője, erényes, szenvedélyesen bátor, kitartó, örökké hű szerelmes, védelmezi az elnyomottakat, győztesen kerül ki a lovagi tornákon, minden virtust felsorakoztat, amely egy romantikus regényben a főszereplőnek kijár. Vonzó számunkra, hogy ezek az emberek valóban a lovagi eszmények szerint éltek, amikor még volt fogódzkodó az erkölcsben, tisztelték a nőt, s az emberek tudták, mely íratlan szabályokat soha nem szabad áthágni, mert ha mégis ilyen történt volna, a társadalom maga mond kíméletlen és azonnali ítéletet.

Henry Raeburn festménye Sir Walter Scottról

A mű egyik mellékszereplője a közismert Robin Hood történelmi alakja. Ő valóságos figura, aki a sherwoodi erdőben tanyázott szabadcsapataival, téve igazságot a szegények javára. A regény viszontagságos, sok-sok kalandot felsorakoztató, néha mókás, többször akár véresen komoly cselekménye érdekes nyári olvasmány, érdemes kézbe venni. Az emberi alakok nem elavultak, a jellemek élők, őszinték. Érdemes még megemlíteni a szinte főszereplőnek tekinthető zsidó családot, amely a regény minden helyszínén felbukkan, néha aggasztó, de többször szerencsés fordulatok között. Az író alaposan megrajzolja a keresztény európaiak és a zsidóság akkori kapcsolatát. A zsidókat Krisztus miatt megvetik, sőt üldözik, ugyanakkor a nemesek, legyenek szászok vagy normannok, s akár az egyháziak is, függnek tőlük anyagiakban, s a zsidóság, ha egyáltalán túléli a történteket, mindig nyereséggel zár. A túlélést pedig segíti a zsidók ismert összetartása.

A regény végén Oroszlánszívű Richárd visszahódítja trónját (ahogy a valóságban is), Ivanhoe lovag elnyeri szépséges szerelmének kezét, a zsidó szereplő pedig, a kellemetlen szigeti körülmények miatt úgy dönt, hogy Cordóbába költözik.

Érdekfeszítő történelmi olvasmány tehát Walter Scott regénye, az Ivanhoe, amely szórakoztat és tanít. Ábrázolja eleinket, nem is mindig jól ismert gyökereinket. Könnyebb a mában eligazodni általa.

Koczka Tamásné

Selmecbányai séta

TORNYOK, KERESZTEK, HAGYOMÁNYOK

az ezüstvárosban

Történt egyszer, hogy egy Sebenitz nevű pásztor az Óhegy sziklái alatt legeltette nyáját, amikor két gyíkra lett figyelmes. Az egyik háta ezüst, a másik arany színben csillogott. Ők vezették el a pásztort a vidék arany- és ezüstlelőhelyeire. Itt alakult meg az a település, amely később az egykori Magyar Királyság egyik legjelentősebb bányavárosa lett. A gyíkok ma is ott őrzik a település kincseit a város címerében. Újabban az eredeti legenda gyíkjai helyett tévesen szalamandráknak nevezik őket, talán a diákok rendszeres szalamander-menete nyomán. Nézzünk körül hát e hegyek ölelte városkában!

Átlépve a magyar-szlovák határt, Selmecbánya felé haladva egyre fogynak a magyar nyelvű feliratok. A gondozott szántóföldek között futó úton beérve a falvak főutcájába, az árok mellett még állnak a szocializmusból itt maradt falurádió dülöngélő oszlopai, hangszórói. A néprádió roskatag külleme ellenére még igenis él, és a digitális média szárnyaló világának korában, bizonyos napszakokban torz, rekedt hangon a kora Kádár-kor iskolai évnyitóinak hangulatát megidéző műsort sugároz. A táj viszont egyre szebbé válik. A síkság kukoricaföldjeit felváltják a hegylábak erdei; kacskaringós, vadregényes úton, apró falvak között jutunk el Szentantalig, ahol az egykori Kohárykastély múzeumként működő épületét csodálhatjuk meg. A településen már tíz évvel Trianon előtt is csak jelentős kisebbséget alkotott a magyarság.

Innen már csak öt kilométer Selmecbánya. A városba érve a szocialista érában épült „Újselmec" városrész fogad. Egykori ipari maradványok után, lakótelepek övezte völgyben vezet az út.

Hirtelen elmaradnak a panelházak és hamarosan megpillantjuk a különleges szépségű városközpontot. Az ódon házfalak között folyamatosan emelkedő bazaltköves úttest balján, azzal egy szintben fut a járda, jobb oldalán ellenben több méter magasan vezet a sétaút; a korlátok mellett pihenőpadok, kávéházak, fagylaltozók, üzletek találhatók. A keresztutcák egyik sarkon balra lejtenek, másikon jobbra meredeken emelkednek, kaptatókban, vagy lépcsőkben végződve. A látvány megigéző, akaratlanul is eszünkbe jutnak Mikszáth Kálmán gondolatai:

„Uraim, ha a pokolban egyszer az a gondolatjuk támadna az ördögöknek, hogy várost építsenek, az bizonyosan olyan lenne, mint Selmecbánya. …Nyájas olvasó, ki még nem jártál e görbe országban, képzelj magadnak háromezer hegycsúcsot, ugyanannyi völgykatlant, egy tucat sziklát, mely sűrűn be van építve mindenféle alakú házakkal, melyeknek előrésze sokszor háromemeletes, míg ellenben a háta szerényen odalapul a hegyhez.

Ha végigjárod e maga a természet által kikövezett várost, szíved csordultig megtelik humanisztikus érzelmekkel, s elérzékenyülten sóhajtasz föl: »Hát még itt is emberek laknak?«

… Selmecbányán vagy fölfelé mászik az ember, vagy lefelé ereszkedik; tertium non datur. *(harmadik lehetőség nincs)*"

Mi is fölfelé haladunk tovább. Jobbra a Mária Mennybemenetelének temploma áll, mely a XIII. században épült, s az 1806-os tűzvész után klasszicista stílusban újult meg. Eredetileg a dominikánusok, később az evangélikusok használták. 1669-től a rend feloszlatásáig jezsuita templom volt. Ezután német templomnak is nevezték, mert németül prédikáltak benne. Itt ágazik ki az egykori Bányászati és Erdészeti Akadémiához vezető út. Az akadémiát Mária Terézia alapította 1762-ben. Ez volt a világon az első ilyen jellegű iskola. 1919-ig működött. Európa legkiválóbb szakemberei tanítottak az iskolában, mely korát meghaladó újításokkal és találmányokkal ajándékozta meg a világot, mintájául szolgálva a neves Párizsi Polytechnikának. Az intézményt 1919-ben átköltöztették Sopronba. Az erdőmérnöki kar ott maradt, de a kohó- és bányamérnöki karokat 1949-ben Miskolcra telepítették. Az Akadémia utódegyetemeinek hallgatói és volt diákjai a mai napig is őrzik és ápolják az itt kialakult hagyományokat, illetve szent városukként tisztelik és rendszeresen látogatják Selmecbányát.

A magas sétaút alatt a XV. században épült Szent Katalin templomhoz érünk. Mögötte fekszik a hosszú, hegynek tartó Szentháromság tér, alsó végén az 1710-es pestisjárvány után emelt Szentháromság-szoborral. Legfelső szintjén a Szentháromság látható, tartóoszlopai között helyezkedik el a Szűz Mária-szobor, valamint további szentek, köztük Szent Borbála a bányászok védőszentje. Megtalálható még rajta a város címere és a bányászjelvény is.

A Szentháromság tér mindig Selmecbánya központi helye volt, itt iktatták be a polgárokat jogaikba, itt mondták ki azok elvesztését is, és e helyen tettek fogadalmi esküt a bányászok. A téren áll az evangélikus Líceum is, amelynek padjait egykoron Petőfi Sándor is koptatta. A hosszúkás tér

felett kanyargós utcák vágnak bele a meredek hegyoldalba. A házak szorosan egymás fölé épültek, valószínűleg ennek köszönhető az a selmeci mondás, hogy errefelé az ember a kecskéjét a szomszéd kéményéhez köti.

A kis kertekben sokfelé látunk kereszteket, szentek szobrait, melyek a korabeli polgárok erős hitbéli elkötelezettségéről árulkodnak, és hogy e helyeken negyven év kommunizmus után is mindig találunk friss virágot, az is jelent valamit. Mint ahogyan az is, hogy Selmecbányán található

Szlovákia legnagyobb, faragott, mozdítható betleheme. A faszobrok hűen ábrázolják Selmecbánya történelmi városának fejlődését és hagyományait. Három fő motívumot dolgoznak fel a szoborcsoportban. Az első az ezüst és arany bányászatot, a kőfejtést, aranymosást és az ércek útját, majd az aprítási, rostálás és olvasztási, legvégül a pénzverés folyamatait mutatja be. A második motívum bibliai témájú, Jézus születését, a három királyokat és pásztorokat ábrázolja. Az egész alkotást megkoronázza a harmadik motívum, melyben Selmecbánya híres épületei, főutcája, a Kálvária, a Nagyboldogasszony templom látható. Megjeleníti még az Új vár és Selmecbánya bevételét, háttérben a Sitno hegyeivel.

Visszatérve a Szent Katalin templomhoz, mellette emelkedik a Városháza. Tornyának nevezetessége a fordított mutatójú óra: a nagymutató jelzi az eltelt órákat, és a kismutató számolja a perceket. A monda szerint ennek az az oka, hogy a városon rendszeresen átutazó kereskedők nem voltak hajlandóak hozzájárulni az óratorony építési költségeihez, így a selmecbányai polgárok úgy döntöttek, hogy akkor ne is tudják soha leolvasni, mennyi is a pontos idő. Szemben található az evangélikus templom. A torony nélküli épület az utca házai között áll, csak homlokzata és kupoláján lévő kereszt árulkodik arról, hogy e hely is Isten háza.

A Városháza felett magasodik az Óvár, melynek alapul szolgáló templomát a templomosok építették a XIII. században. A török veszély hírére alakították hatszögletű várrá; négy sarkát kör, két sarkát négyzet alakú torony erődíti. Harangtornya barokk stílusú. Korábban levéltárnak, majd múzeumnak adott helyet. Udvarán látható a Trianon után közterületről eltávolított 1848-as honvéd szobra.

Az óvárral szembeni magaslaton áll az Új vár, más néven Leányvár. Bejáratához hosszú kaptató vezet, mely Selmecbánya egyik érdekessége, a Klopacska magyarul kopogónak, németül Die Klopf-nak nevezett tornya mellett vezet: „Az 1681-ben, reneszánsz és barokk stílusban készült épületből évszázadokon át hívták a bányászokat munkába, és a Klopacska hangja kísérte őket utolsó útjukra is. A „bakter” a torony első emeletén lakott, ahonnan éjjel két órakor ment fel a jávordeszkából készített kopogtatót megszólaltatni. Negyedóra hosszat, két hangon, előbb lassan, majd gyorsabb ütemben – kétszer egyperces szünettel – kopogott. Ez az ébresztő kopogás a város minden részébe elhallatszott. A Klopacska hangjára kigyúltak a hegyoldalakon az apró bányászházacskák ablakai, majd elindult a völgy irányába a sok száz, pislogó bányamécs – kezdődött a munka. Temetéskor a harangzúgás után lassú, gyászütemben szólaltatták meg. Fájdalmas kopogása kísérte az elhunytakat is utolsó útjukra.” – írja róla a turisztikai ismertető. Jelenleg teaház működik az épületben.

A Klopacskát elhagyva jutunk a Leányvárhoz. A monda szerint Rössel Borbála építtette, mert nem akarta látni az ezen a helyen lévő városi akasztófát. Tehette, mert igen gazdag volt, nagyapja ugyanis olyan sok aranypénzt gyűjtött, hogy azokat sorba rakva elért volna az országúton Selmectől Budáig. Borbálát a selmeciek, önteltsége és tékozló életmódja miatt, leányvári boszorkánynak is nevezték. Szépsége messze földön híres volt, sok kérője akadt, de mindegyiknek nemet mondott. Két kézzel szórta a pénzt. Egyszer önteltségében beledobta gyűrűjét a patakba, mondván, hogy az ő jóléte annyira biztos, mint az, hogy ez a gyűrű elvész. A gyűrűt később egy hal gyomrában találták meg, Borbála pedig szegényen, elhagyatva halt meg. Temetésén óriási vihar kerekedett és az emberek a koporsót hátrahagyva elmenekültek. A holttestet kutyák falták fel. A valóság azonban más: a vár a török veszély idején, a XVI. század második felében épült.

A vár szomszédságában áll az 1512-ben, gótikus stílusban épült Havas Boldogasszony templom. A közelében elhelyezkedő temetők ravatalozójaként működött. E temetőkben még számos magyar nyelvű sírt találunk, sok, az Erdészeti Akadémián tanító professzor és diák alussza itt örök álmát. Szinte egész évben láthatók itt magyar egyenruhás erdész-, vagy a selmecbányai hagyományokat ápoló egyetemi diákcsoportok. A sírokon nemzeti színű koszorúk, szalagok jelzik az el nem múló nemzeti emlékezetet.

A hegyoldali temetők között, a Hegybányai-, más néven Szélaknai-kapu mellett érünk ki a városból. A korábbi három városkapuból már csak ez áll. 1554-ben építették rene-

szánsz stílusban, majd Lotharingiai Ferenc látogatása előtt barokk stílust kapott. Jelenleg funkciója nincs, mert az országút elkerüli a keskennyé vált átjárót. Homlokzati fülkéjében Szent Flórián szobra látható.

Elhagyva a városi környezetet, visszapillantva lélegzetelállító látványban van részünk. Lábaink alatt terül el a fenséges város, tornyaival, váraival, templomaival, szemközt, a Scharfenberg-hegyről pedig, mint egy uralkodó néz le a házakra a Kálvária szabályos vulkáni kúpon magasodó tizenkilenc kápolnából, három templomból és a Szent Lépcsőkből álló barokk kori épületegyüttese. A felső templomot német, a középsőt magyar, az alsót szlovák templomnak is hívták, mert búcsú alkalmával ilyen nyelven miséztek bennük. A rossz nyelvek szerint azért épült a szlovák templom a hegy alján, mert a tótok voltak a leglustábbak.

A Csontváry híres festményéről is ismert Kálvária szép fekvése mellett arról nevezetes, hogy a klasszikus tizenkét stáció helyett csak hét mutatja Krisztus szenvedéseit, a másik hét Mária szenvedéseit foglalja össze. Az egykoron virágzó város polgárainak és nemeseinek anyagi támogatása, valamint a bányászok munkája segítségével, barokk stílusban épült 1744 és 1751 zött, Perger Ferenc jezsuita páter kezdeményezésére. Népszerű búcsújáróhely volt. 1951-től a kommunista rezsim betiltotta a zarándoklatokat. Az épületegyüttes pusztulásnak indult, a rendszerváltás után vandálok rongálták, értékeinek egy részét ellopták. Mára a Kálvária bekerült a világ száz legveszélyeztetettebb műemléke közé. 2007 óta, ha lassú ütemben is, felújítása folyamatban van, alulról haladnak felfelé újjávarázsolásában.

Tovább folytatva utunkat, nemsokára elérjük a Bányászati Múzeumot, ahol megismerhetjük Selmecbánya évszázados bányászatát, lemehetünk a város alatt húzódó bányalabirintusba, képet alkotva a valamikori és a közelmúlt bányászainak életéről.

Bekalandozva a Selmecbánya körüli tájat, a falvak terecskéit, utcákat, kerteket sok helyen színesítik keresztek, a sokban egymásra hasonlító bádogkrisztussal, vagy szenteket – elsősorban Szent Flóriánt és Nepomuki Szent Jánost – ábrázoló szobrokkal. Alattuk mindig friss a virág…

Dunaharaszti alkotó művészeivel rendszeresen vendégeskedünk a Selmecbánya feletti, Horná Rovenben álló „alkotóházban”, melynek szlovák tulajdonosával jó barátság alakult ki. A ház bejárata mellett romantikus erdei kápolna áll. Mondanom sem kell, az oltárról sosem hiányzik a friss virág. A kis falu határában is található egy romos, elhagyott kálvária. A hét stációból álló emlékhely a fájdalmas rózsafüzért stilizálja. A hat megálló gyönyörű hársfasor alatt vezet a hetedikhez, a hegy tetején álló három fakereszthez, melyek között, Szűz Mária és Szent János kőszobra található. A rendelkezésre álló dokumentumok szerint Dionysius Stanetti mester műhelyéből származnak. A középső kereszten, Jézus alatt Mária Magdolna lemezből készült alakja látható. Sajnos ez a zarándokhely folyamatosan pusztul, legutóbb már csak két kereszt állott a hegy tetején. Évszázadokon át dacolt az idővel, és rossz fintora a sorsnak, hogy túlélve a kommunista uralmat, most mégis annak környékbeli, elhagyott ipari maradványaival együtt kell elpusztulnia.

Immár tíz éve járunk a Felvidéknek e varázslatos helyére. Mondhatnánk, hogy magyar szót alig hallunk, hiszen Selmecbánya már jóval Trianon előtt, az 1900-as évek elején is tót többségű várossá vált, az azt követő évszázad alatt pedig tovább fogyott a magyarság, – de ez nem így van. A város turistái, vendégei nagy része magyar, közülük sok az erdészeti, bányászati szakember. Ahogyan minket, az ottani szlovákok őket is békésen, szeretettel fogadják. Talán ez is fő oka, hogy szívesen járunk vissza. Azon felül, hogy jó ott lenni, az ódon várostól minden alkalommal új titkokat, történeteket kapunk ajándékba.

Gáll Sándor

„Selmec az Istened, anyád, szeretőd, menyasszonyod, testvéred, mindened, aki bántja: ellenséged.”

*„A **SELMECI DIÁKHAGYOMÁNYOK** eredete a Selmecbányán 1735-ben alapított Bergschola (bányászati-kohászati iskola) hallgatóihoz kötődik. A hagyományok később, a főiskola soproni tartózkodása alatt kibővültek helyi momentumokkal is. Így együtt képezik a selmeci-soproni diákhagyományok körét, amelyet a selmecbányai kötődésű felsőoktatási intézményekben a mai napig ápolnak, például a Soproni Egyetemen, Miskolci Egyetemen, de Dunaújváros és Székesfehérvár selmeci elődd el rendelkező felsőoktatási intézményeiben is. A diákhagyományok összetartást kovácsolnak, és bensőséges kapcsolatot teremtenek a felsőbb évesek és fiatalabb társaik között.*
2014. szeptember 19-én a selmeci diákhagyományok, azaz a selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémia diákhagyományainak továbbélése a jogutód intézményekben (Miskolci Egyetem, Nyugat-magyarországi Egyetem), felvételre került a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság Szellemi Kulturális Örökség Szakbizottsága javaslata alapján.[1][2]
Az egyetemre frissen bekerülő hallgatók pogánynak, az ún. balekoktatáson és -keresztelésen átesettek baleknek, a másodéves hallgatók kohlenbrennernek, a legalább harmadik éve az egyetemen tanuló, a selmeci hagyományok szellemében megkeresztelkedett hallgatók Firmánakszámítanak. A kohlenbrenner szó német eredetű, és szénégetőt jelent, mert az Akadémián a másodéves hallgatók tanultak vegytant, ahol is mesterséges úton állítottak elő szenet. A Firmákat már megilletik bizonyos előjogok, például a kari egyenruha viselése. A hagyományok ápolásának fontos részét képezik a szakestélyek, amelyek kötött menetű, többnyire tréfás hangnemben zajló összejövetelek, ahol a szaknak megfelelő „szent italt”, sört vagy bort és zsíros kenyeret szolgálnak fel, a szakestélyhez legtöbbször külön kupa készül porcelánból vagy más anyagból. Speciális szakestélynek számít a balekkeresztelő, gyűrű- és kupaavató, a szalagtűző, a valétáló, illetve a gyász-szakestély. A kötelező hallgatási idő után veteránná válnak az intézet hallgatói. Aki tanulmányai végeztével elhagyja a campus területét, filiszterré válik.”

Mese a hőscincérről, aki le akarta győzni a hegyet

Nagy hegy oldalában, reves fa odvában élt egy fiatal és nagyravágyó hőscincér. Ez a hőscincér negyed bakarasznyi sem volt még, s máris elhatározta, méltóvá válik nevéhez, melyet őse az erdő bozontos királyától kapott, s valamilyen példátlan hőstettet visz végbe. Elősorolta magában az összes számba vehető hőstetteket, s ugyancsak beleizzadt, mire kiválasztotta közülük a legméltóbbat. Ez pedig sem kevesebb, sem több nem volt, éppen csak annyi, hogy keres egy óriási hegyet, fölmászik az oldalán, s amikor a tetejére ér, elkiáltja magát:

– Hé, te nagy hegy, itt fekszel a lábamnál! Én, a hőscincér meghódítottalak.

Mikor ezt így szépen eltervezte, kimászott a reves fa odvából, és elindult, hogy megkeresse a hegyet.

Ahogy ment, mendegélt, egy lehullott fenyőtoboz akadt útjába. A hőscincér fölnézett rá, s egyszerre öröm járta át minden kis porcikáját.

– Itt a hegy, amit keresek! – kiáltotta.

Azzal hősiesen nekigyürkőzött, és fölmászott a fenyőtoboz oldalán.

Amint a tetejére ért, délcegen kihúzta magát, még a hasát is kidüllesztette, s nagy fennhangon így kiáltott:

– Hé, te nagy hegy, itt fekszel a lábamnál! Én, a hőscincér meghódítottalak!

Arra röpült egy szarka. Látta a cincért a fenyőtobozon, s hallotta, mit kiabál.

– Bolond vagy te, cincér öcsém! – csörögte. – Nem hegyen állasz, hanem fenyőtobozon! Fölmásztál rá, s minden pillanatban le is pottyanhatsz a tetejéről!

Alighogy végigcsörögte mondókáját a szarka, a fenyőtoboz megbillent a cincér súlya alatt, fordult egyet, s maga alá temette a hetvenkedőt.

A hőscincérnek még a lélegzete is elállott az ijedségtől. Időbe telt, mire meg tudott szólalni:

– Jaj, szarka bátyám! Igazad van! Bizony fenyőtoboz ez, most már magam is ráismerek! Kérlek, szabadíts meg alóla, mert nagyon töri az oldalamat!

A szarka odaröpült, és elhengerítette a fenyőtobozt.

A cincér föllélegzett. Alaposan meg kellett ropogtatnia a derekát, hogy útját folytathassa.

– De most már igazi hegyet keresek! – kiáltott föl, s elszántan továbbindult.

Addig ment, mendegélt, míg egy hangyabolyhoz nem ért.

– No, ez már csakugyan hegy! Hipp-hopp, máris meghódítom! – rikkantotta. S nekivágott a hangyabolynak.

Amint a tetejére ért, délcegen kihúzta magát, még a hasát is kidüllesztette, s nagy fennhangon így kiáltott:

– Hé, te nagy hegy, itt fekszel a lábamnál! Én, a hőscincér meghódítottalak!

Mikor a kiáltás elhangzott, egy bozontos farkú kicsi mókus, az ágakon hintázva, a cincér feje fölé lendült, s mosolyogva szólt:

– Tévedsz te, cincér komám! Nem hegytetőn állasz! Hangyabolyba kerültél. Ha nem düllesztenéd úgy a hasad, megláthatnád a hangyákat, a lábad előtt nyüzsögnek.

Alig fejezte be mondókáját a mókus, mozdult egyet a boly, a cincér elvesztette egyensúlyát, s fejjel a nyüzsgő hangyák közé zuhant. De már ettől észre is tért hirtelen, s elkiáltotta magát:

– Jaj, mókus bátyám, ments ki a hangyák közül!

A mókus a legalacsonyabb ágra ereszkedett, s lenyújtotta farkát a bajba jutott cincérnek, másszon föl rajta, mint valami kötélen.

– Csak meg most az egyszer kievickéljek a csávából! – fogadkozott az ifjú hős, miközben a mókus farkán egyensúlyozva, lesöpörte magáról a hangyákat.

De ha egy fiatal és nagyravágyó hőscincér útnak indul, hogy meghódítsa a hegyet, nem fordulhat vissza olyan könnyen.

Hát csak ment, mendegélt tovább, s közben erősen elhatározta, most már mindenképpen végére jár eredeti szándékának: törik-szakad, igazi hegyet talál.

Üres tökhéj hevert az erdei ösvény mellett, öblében meggyűlt az esővíz.

– Végre! Végre igazi hegy! – kiáltott a cincér diadalmasan. S nekigyürkőzött a tökhéj megmászásának.

Amint a tetejére ért, délcegen kihúzta magát, még a hasát is kidüllesztette, s nagy fennhangon így kiáltott

– Hé, te nagy hegy, itt fekszel a lábamnál! Én, a hőscincér meghódítottalak!

El sem hangzottak végig a hetvenkedő szavak, beléjük rezdült a tökhéj, mintha f öld rengene. Hősünk megingott, s a vízzel telt üregbe zuhant. Bezzeg nem kellett már semmiféle figyelmeztetés, magától is rájött azonnal, hogy vízbe pottyant, s ha nem sikerül kiúsznia, könnyen otthagyja a fogát. Nagy nehezen kievickélt a vízből, fölvergődött a tök peremére, onnan pedig lemászott a földre. Csuromvizes volt, keze-lába reszketett, meg se bírt moccanni.

Ahogy mozdulatlanul, lihegve elterült, egyszerre mennydörgéshez hasonló zengő hang szólalt a föld mélyéből

– Ó, te szegény hőscincér! Ó, te balga hőscincér! Hegyről álmodoztál a reves fa

Róna J. László:

VÍZI ZENE

Szól a síp, egy manó fújja,
fürgén táncol minden ujja,
szép gácsér rá körbejár,
gólyatöcs meg gulipán,
hogy pörög a két madár,
el is szédülnek talán.
Békavári keringő,
csűrdöngölő, ihaj, csuhaj,
ilyenkor a légy is duhaj.
Gólyának meg jó a kedve,
korgó gyomrát elfeledve,
ide lábom, nem oda,
nincs ma sikló vacsora.

Egyszer aztán csend vala,
némává vált dallama,,
manó sípját zsebre vágja.
– Bezárult a móka mára,
ha holnap is hallgattok,
hegedűszót hallhattok,
legyetek jók, eljövök.
S elillan két nád között.

odvában? Elindultál, hogy meghódítsd? Hegynek néztél mindent, ami csúcsban vagy dudorban végződik: fenyőtobozt, hangyabolyt, tökhéjat? Csak éppen engem nem néztél hegynek: az igazi hegyet – pedig folyton rajtam jártál közben!

A cincér remegve lapult a fűben. A mennydörgéshez hasonló, zengő hang pedig újra szólott a föld mélyéből

– Az igazi hegy nagyobb annál, semhogy közvetlen közelből is annak láthatnád: erdőket, legelőket, bozótokat, málnásokat látsz, miközben taposod. S egyetlen fának vagy bokornak mennyi ága s egyetlen ágnak is hány levele van; bizony, a magadfajta kezdő hős könnyen eltéved ennyi ág és levél között! Még az a szerencse, hogy én, a hegy, nemigen törődöm azzal, tudomást vesznek-e rólam, akiket a hátamon hordozok. Voltam, amikor ők még nem voltak; leszek, amikor ők már nem lesznek. Én dajkáltam már az ükapjukat is, s az unokáik sem fognak megélni nélkülem. Parányaim paránya vagy te is, hőscincér! Engem akartál meghódítani?

A hőscincér behúzott nyakkal, remegve lapult a fűben, dehogyis mert volna válaszolni a hatalmas úr kérdésére!

A mennydörgéshez hasonló, zengő hang még egyszer megszólalt, de már csak szelíd dörmögésként, mint a távolodó vihar:

– Miért hallgatsz? Azt hiszed, bosszút állok rajtad, te remegő hős? Ne félj tőlem! Gyerekség az egész, szót sem érdemel. Nyugodtan hazamehetsz, s végezd tovább a dolgodat. S ha bármikor bajba kerülnél, szólj csak nekem, én majd segítek.

A cincér föltápászkodott a földről, s szégyenkezve hazafelé indult. Alaposan megnézett mindent, ami útjába került, s eszébe se jutott többé hegynek tartani bármit is a jóságos, öreg hegyen kívül, akinek hátát sokkal szerényebben taposta ettől a nevezetes naptól fogva.

Rákos Sándor meséje

Örömzene

– „Az érzelmek a legfontosabb dolgok a világon!” – mondta André Rieu és így folytatta: „A zene annyira csodás dolog! Kizökkenhetünk vele a mindennapi valóságból és tölthetünk egy kis időt egy másik világban. Hadd vigyem el Önöket is ebbe az álomvilágba!” – invitált bennünket a koncert elején a világhírű hegedűs-karmester, miközben az aréna teljes hosszában zenélve bevonult a Strauss Zenekarral a színpadra. Olyan ünnepi érzés volt, mintha én is a zenészek közé tartoznék: teljesen átjárta a hatalmas épületet a kedves dallamok hullámzása, a gyönyörű jelmezek színkavalkádja és a zenészek mosolya... Ez a zenekar mindig mosolyog, minden egyes tagja – természetesen André Rieu-vel – kezdve, mindig mosolyog.

André Rieu zenészcsaládba született, már gyermekkorától kezdve a zenével ébredt és nyugodott le este; az élete része volt. Már konzervatóriumba járt, amikor elhívták egy zenekarba, ahol először játszott Lehár Ferenc keringőt, és ez a fajta muzsika teljesen elvarázsolta! Olyannyira, hogy a gyönyörű élménytől nem tudott éjjel aludni. Ezért el kezdte tanulmányozni olyan szerzők életrajzát, mint Strauss, Lehár, Kálmán Imre, s ekkor rájött, hogy ezek a művészek elsősorban nem koncertekre írták a szerzeményeiket, hanem ünnepi alkalmakra és összejövetelekre, ahol az emberek táncolnak, és kellemes időt töltenek együtt. Nem véletlenül Strauss a zenekarának a neve. Azóta egy célja van a koncertjeivel: bevonni a közönséget a zene élvezetébe úgy, hogy ez a csodálatos zene a lehető legközvetlenebbül és legmélyebben érintse őket!

André Rieu vidámságot és egyedi atmoszférát teremtett zenekarával együtt, valóban elvarázsolta a közönséget egy olyan álomvilágba, ahol a szeretet, a hűség az úr, ahol mindenki mosolyog, mert fontos a másiknak, ahol azt akarja egyszerre 100 ember (a muzsikusok és az énekesek), hogy a lehető legjobban érezzük – mi, a közönség – magunkat! Olyannyira jól éreztük magunkat, hogy a színpad előtt a nézőteret táncoló párok töltötték meg. A Kék Duna keringőtől kezdve, a Mennydörgés és villámlás-on át, a Dreaming Of New Zealand, Déli rózsák és a Bolero, a Halleluja gyönyörű muzsikájáig igazi élményben részesülhettünk. Kivetítőkön nemcsak a mosolygó muzsikusokat, de látványos élőképeket is nézhettünk a végletekig fokozva a lenyűgöző hatást. André Rieu nagyon humoros ember, mi több szórakoztatóan beszélt az előadott muzsikáról, így könnyű volt megjegyezni a sok érdekességet, amelyet megosztott a közönséggel. Ő, az abszolút sztár – külön időt szakítva a kollégái bemutatására –, nem restellt reflektorfénybe állítani a zenekárából zongoristát, citerást, szaxofonost, külön, egyenként teret adva régi, kedves zenésztársainak.

Feleségével, Marjorie-val már több, mint 40 éve él boldog házasságban egy romantikus kastélyban, szülővárosában, Maastrichtben – amelyet rajongva többször megemlített, – két fia és öt unokája van. „Életünk fontos döntéseit a szívünkkel kellene meghoznunk, és nem a fejünkkel. Az emberek gyakran kérdezik tőlem, hogyan döntöm el, milyen zenét játszszak – ez tisztán megérzés. Szeretem Johann Strausst, de Andrew Lloyd Webber és Bruce Springsteen zenéje ugyanúgy lázba hoz.” André Rieu a világhírű „keringőkirály”, 1994 óta éli álmát: beutazni a világot a saját zenekarával. Azóta 10 milliós hallgatóság előtt lépett színpadra, látványos show keretében. A díszletek, jelmezek, hangszerek, élőképek és színpadi felépítések mind garanciát adnak az élményre. A Papp László Budapest Arénában, 2017. június 16-án adott koncertje felejthetetlen volt.

Már várom a következő Rieu-koncertet….

(Mária)

Hogyan telik a nyár?

Számomra a nyár minden évben egy lelkigyakorlatot, egy-egy hosszabb kirándulást jelent. Gyógyfürdőt vagy balatoni nyaralást. Zarándokutat hívekkel. Általában ezek férnek bele egy nyárba. Szívesen töltöm pap barátaimmal a nyári pihenés időszakát.

Ezen a nyáron, 2017 júniusában először egy papi lelkigyakorlaton vettem részt, amelyet P. Szabó Ferenc jezsuita atya tartott a Balatontól nem messze, egy lelkigyakorlatos házban. A lelkigyakorlat címe: az emberi, keresztényi élet alapjai. (fundamentuma). Például: a Szentírás mellett a XX. század nagy teológusainak a tanítása is elhangzott. Egy ilyen lelkigyakorlaton általában naponta négy elmélkedési anyagot hallunk, majd azokat kell egyénileg átgondolni. Egész nap csend van, hogy legyen idő imára, elmélyedésre.

Még júniusban megtartottuk pap barátaimmal a szokásos gyógyfürdőzést a mezőkövesdi Zsóry fürdőben. Minden évben töltünk ott egy vagy két hetet, vagy csak néhány napot. Nemcsak a léleknek, hanem a testnek is szüksége van a karbantartására. Egy nagyon kedves ismerős család ilyenkor átengedi a nyaralóját, akol annyi szoba van, hogy mindannyiunknak jut egy-egy. Ilyenkor önellátók vagyunk. Valamelyik pap társunk készít ebédet. Természetesen a fürdőzés mellett van idő tarokkozni (kártyajáték), meg sokat beszélgetni.

Közel egy hetes Balatoni nyaralás is belefér az időbe. Idén augusztusban kerül erre sor. Általában Balatonszepezden, a Balaton északi partján családi nyaralót kapunk egy családtól, ahol testvéremmel, sógorommal nyaralunk. Csendes nyugodt helyen, fák között van ez a ház. Igazi pihenésre alkalmas hely. Még, ha a víz is elég meleg a Balatonban, mi kell más? De ha rosszabb az idő, az se baj, van elég látnivaló a Balaton-felvidéken.

Idén Erdélybe nem szerveztünk utat. Majd szeptemberben kerül sor egy franciaországi lourdes-i utazásra, a hívekkel.

Egyébként, ha éppen nincs lelkipásztori elfoglaltság, itthon is lehet pihenni. Egyrészt van bepótolni való adminisztráció, másrészt van idő olvasgatni, kikapcsolódni vagy éppen nagyot sétálni.

Kedves Olvasók! Így telik el a nyaram általában. Kívánom mindnyájuknak, hogy legyen lehetőségük a pihenésre, kikapcsolódásra, nyári élmények gyűjtésére. Ezekre szükség van, hogy az egész évi munka után új erőt gyűjtsünk a következő évre.

Szeretettel: András atya

TAKSONYI SZENT ANNA KÓRUS
Hurrá nyaraltunk!

A taksonyi Szent Anna kórus 2017-ben sem szakította meg tizennégy éves hagyományát: július első hetében ismét együtt nyaraltunk!

Teljesen új környéken, Szálkán volt a bázishelyünk, Tolna megyében. Gyönyörű vidéken egy csendes, közel 500 lelkes faluban. Az idő, a táj, a hangulat és a társaság kiváló volt. Főszervezőnk, Höchszt Jani minden napra talált számunkra érdekes programot. A csapat fáradtságot nem ismert. Túra, városnézés, múzeumlátogatás, strand, minden jöhet! Meg is kaptuk. – Horgásztó körüli séta – Szekszárd városnézés, a Babits emlékház megtekintése – Mecseknádasdi séta – Schlossberg – Óbánya-Kisújbánya gyalogtúra – Grábóc, szerb ortodox kolostor meglátogatása – Szekszárdi strandfürdő – Pécsi városnézés és múzeumok látogatása (Csontvári Múzeum).

Azt hinné a kedves olvasó, hogy a csapat elfáradt estére. Hát, kérem, nagy tévedés! Este jött az izgalmas játék, sok nevetéssel. Jó volt egy kicsit újra gyermeknek érezni magunkat. Velünk tartott Pető Gábor atya. Jók voltak a komolyabb beszélgetések is.

András atyának köszönjük bőkezű támogatását.

Egyhangú volt a vélemény! Jövőre folytatjuk a felfedezéseket.

Isten gondviselésében bízva kívánunk szép, élményekben gazdag önfeledt nyaralást minden kedves Krisztus fényét olvasónak!

Györke Erzsébet
kórustag

„A barát állandóan szeretetet tanúsít,
és szükség idején testvérnek bizonyul!” (Péld 17,17)

Ez év tavaszán fogalmazódott meg az a gondolat, hogy a templomi énekes szolgálatot adó „Dalos bogarak” részére három napos nyári tábort szervezzünk a Balaton partjára. A szülők és gyerekek lelkesen fogadták az ötletet, András atya pedig a kezdeményezés mellé állt.

Pénteken kora reggel autókkal indultunk szálláshelyünkre Balatonalmádiba, hogy az egész nap a rendelkezésünkre álljon. Reggelit követően, az első utunk Tihanyba vezetett, ahol kisvonattal mentünk fel az bencés apátsághoz. Az apátságban közösen imádkoztunk és énekeltünk, majd egy kis sétát követően kipróbáltuk a tihanyi „visszhangot". Ebéd után a délutánt strandolással töltöttük. A gyerekek késő estig mesélték az élményeiket, nehezen lehetett őket alvásra bírni.

Szombat reggel borongós, esős időre ébredtünk, így a délelőttünket a szálláson töltöttük játékkal, beszélgetéssel. Amint kitisztult az idő, kirándultunk egyet a közeli kilátóba, ahonnan csodás kilátás nyílik a Balatonra. A délutánt egy kalandpark játszóterén töltöttük. Este szentmisén vettünk részt a Szent Imre templomban, ahol a zenei szolgálatot a gyerekek látták el. Az estét, a gyerekek legnagyobb örömére, balatoni fürdőzéssel zártuk.

Vasárnap, a reggelit követően kértük a gyermekeket, hogy írják le egy papírra, mi volt számukra a legjobb vagy a legrosszabb élmény a hétvége folyamán, és esetleg min változtatnának. Nagyon szép és jó gondolatok születtek, és szerencsére rossz élmény csak az eső volt. A jövőre nézve a változást abban kívánják, az ő szavaikkal élve: „A tábor hosszabb legyen!" A délutánt strandolással és játékkal töltöttük, és az esti órákban indultunk haza. Öröm volt megtapasztalni, hogy a három nap folyamán a gyermekek mennyire figyelnek, aggódnak egymásért. Egy megvágott, felsértett láb, darázscsípés, egy fájó fül nagy aggodalmat váltott ki, és az egy kicsit anya után vágyódó barátjukat szeretettel vették körül.

Köszönjük András atya támogatását, Györke Erzsébetnek a szállást, valamint a kísérők segítségét.

Szegvári Anna

Beszámoló a taksonyi napközis táborról

Két évvel ezelőtt került megrendezésre először Taksonyban napközis tábor a Plébánián. A gyerekek akkor olyan élményekkel gazdagodtak, hogy a szülőkben megfogalmazódott a gondolat, idén is jó lenne egy hasonló tábor megszervezése.

A tábor hétfő reggeltől péntek estig tartott. A hét folyamán, számos programon vehettek részt a gyerekek.

A hétfői napot Pesten töltöttük, délelőtt moziban voltunk, majd megtekintettük a málenkij robotra elhurcoltak emlékére állított emlékművet. Itt meséltünk a gyerekeknek arról, hogy Taksonyból is mennyi embert hurcoltak el Oroszországba egy kis munkára.

A hét további részében sokat játszottunk a templomkertben.

A tábor lezárásaként, pénteken Kecskemétre látogattunk, ahol délelőtt megtekintettük a város főterét, és betértünk a barátok templomába egy rövid imára és egy közös éneklésre. A gyerekek lelkileg feltöltődve és izgalmakkal telve indultak az élményfürdőbe. A strandon rengeteget játszottunk, csúszdáztunk. Estefelé sok élménnyel gazdagodva tértünk haza Taksonyba.

A hét folyamán jó volt megtapasztalni a közösségben lévő egységet. Öröm volt látni a gyerekeken, hogy minden délután vidáman, feltöltődve indulnak haza.

Áhel Nikolett, Szegvári Anna

A DUNAHARASZTI 647. SZÁMÚ TOMORI PÁL CSERKÉSZCSAPAT NYÁRI TÁBOROZÁSA TISZAJENŐN

Immár hagyománnyá vált cserkészcsapatunk közös nyári táborozása. Tavaly Dunaharasztiban, a Duna-parton, idén a Tisza-mentén, Tiszajenőn.

A táborozás helyét Sulyok István hitoktatónk szülei és nagyszülei biztosították egy többhektáros erdőben, egy halastó közelében, a Tisza ölelésében.

A cserkészek (22 gyerek) Ignácz János csapatparancsnok vezetésével és segítségével maguk állították fel a sátrakat, kialakították a konyhát és a közös étkezőt, a tisztálkodási „blokkot", valamint az illemhelyeket.

Mivel csapatunkban 7-8 éves gyerekek is voltak, nekik a Szent István templom közösségi háza adott otthont éjszakára, valamint tisztálkodási lehetőségeket is.

A gyerekek gazdag programokban vehettek részt nap mint nap. Minden délelőtt, a bőséges reggeli után, amit asztali ima nyitott meg és zárt a végén, az őrsök zászlaikkal, őrsi dalaikkal a nemzeti trikolorhoz meneteltek, amelyet ünnepélyes keretek között vontak fel a gyerekek, miután jelentettek a parancsnoknak. Ezután kezdődtek a különböző játékok, foglalkozások: batikolás, íjászat, az ősi székely rovásírás elsajátítása, gyakorlása, horgászverseny, cserkészolimpia, túra, strand és élményfürdő, új dalok tanulása, közös éneklés, az elsősegélynyújtás gyakorlati bemutatása és elsajátítása, számháború, menedékház építése gallyakból, stb.

Esténként ünnepélyes tiszteletadással, a Himnusz, a Szózat és a Székely Himnusz éneklésével történt meg a zászló levonása. Aztán tábortűz körül, szalonnasütés mellett következett a nap kiértékelése, amit egy-egy keretmese zárt. Végül az esti csöndben még sokáig vitte a szél a cserkészek dalait a Tiszának.

Ezekkel a gazdag programokkal gyorsan eltelt a hét. A koronát mégis az utolsó nap, vasárnap tette fel a táborra. Délelőtt a cserkészek és felnőtt vezetőik ünnepi egyenruhában, a felszentelt csapatzászló alatt nótaszóval vonultak végig a falun az újonnan épült Szent István templomig, ahol egy rendhagyó szentmise részesei lehettünk. Lovassy Attila atya cserkész egyenruhában köszöntötte a gyerekeket, mivel ő is cserkész. A szentmise aktív résztvevői lehettek csapatunk tagjai is: ministráltak és felolvastak a Szentírásból.

A mise végén Ignácz János cserkészparancsnok, Sulyok István hitoktató és jómagam nevében megköszöntük az atyának és a Sulyok családnak a szíves fogadtatást és a táborozás lehetőségét.

Én, a magam és az egész cserkészcsapat nevében külön köszönetet mondok a táborban segédkező szülőknek: Skrach Zsoltnak és Timeának, Frankovits Ferencnek és Fejes Erzsébetnek, a szakácsunknak, végül, de nem utolsó sorban Ignácz János csapatparancsnoknak.

Köszönet és hála illeti még Dr. Semmelweis Ferenc urat is, a sokadszori anyagi és erkölcsi támogatásért.

Ez a táborozás is bebizonyította, hogy egy 1500 lelket számláló eldugott településen is van létjogosultsága a cserkész értékrendnek nem csupán azért, mert a helyi atya is cserkész, hanem azért is, mert ez a hét ünnep volt a falu lakosainak, kicsit felrázta őket, öröm volt látni milyen meghatottan, könnyes szemmel hagyták el a templomot.

Nekünk, tanároknak, vezetőknek, szülőknek kötelességünk, küldetésünk a keresztény értékrend szerint kis hazafiakat nevelni, hiszen nemzetünk jövője, fennmaradása a tét.

***Gál Józsefné* – pedagógus, zászlóanya**

Dunaharaszti plébániájának udvarán sátrak emelkedtek, jelezvén, hogy kezdetét vette a Dél-Dunamenti Nagyboldogasszony Közösség 10-éves jubileumi tábora. Több mint 80 fiatal résztvevővel került megrendezésre a tábor, július utolsó hetében.

Egyházmegyénk ifjúság pasztorális életének pezsgő időszaka a nyár, hiszen a régiók sorra rendezik a közösségi élet csúcsát, kiemelkedő pontját jelentő táboraikat. S így tett a Dél-Dunás régió is, amelynek indulása, közösségi életének virágzása is Dunaharasztihoz kötődik.

A „Mentés régiók" lelkületének alappillére Szűz Mária tisztelete (ezért is nevezik Nagyboldogasszony közösségeknek), s az idei táborok témája a mi égi édesanyánknak, Máriának példaadása volt. Mária szolgálatkészsége, alázata, öröme és hite, valamint szenvedése és értünk való közbenjárása állt a fiatalok szemlélődésének középpontjában.

Dóbiás Zalán atya prédikációja adott nagy löketet a tábor elindulásához, melyben kihangsúlyozta, hogy mindenki találjon a héten legalább egy olyan szót vagy mondatot, amely, mint kis mag, megragad a szívében és a tábor után, a hétköznapokban szárba szökkenhet és képes lehet megváltoztatni sok-sok dolgot az életében. Ennek megvalósításában aktívan közreműködött Fekete Roland atya, aki egész héten köztünk volt, s mint pásztor terelgette a táborozók nyáját, jó kedélységgel, játékkal, imádsággal és tanítással.

A táborban különböző játékok segítségével ismerkedtünk a várossal, de ezen kívül a sok jószívű befogadó család is körvonalazta a régió különböző egyházközségeiből érkező fiatalok számára a város befogadó és szerető arculatát. Ezúton is hála a sok-sok felajánlásért és segítségért, amit a közösség számára nyújtottak az egész tábor ideje alatt.

A programok egyik áldásos része volt a július 28-i pénteki nap, ami a résztvevők számára böjttel és imádsággal telt. Ezen a napon ugyanis több atya is segítette a fiatalokat a bűnbocsánat szentségének felvételével, így köztünk volt Németh Sándor atya Hernádról, dr. Káposztássy Béla atya Gyálról, dr. Farkas László atya Kosdról és Fekete Roland atya. Ünnepélyes alkalom a tízedik évforduló minden közösség életében, így dr. Beer Miklós püspök atya is meglátogatott bennünket és szentmisét mutatott be a Fő úti nagytemplomban.

Dél-Dunás tábor
2017. július 25-29.

A táborozóknak lehetőségük volt találkozni a közösség indulásánál aktív szervező szerepet vállaló, már családos felnőttekkel, és a plébánia teraszán berendezett kiállítás biztosított csemegét a korábbi táborok emlékmorzsáiból.

Mindenki számára meghatározó élmény volt a közbenjáró imádság is, ahol több „imapáros" imádkozott a fiatalok szándékaiért az Oltáriszentség jelenlétében. A tábor lelki ívét meghatározó pont volt ez, illetve a minden nap végzett rózsafüzér imádság s az előadások Mária életével kapcsolatosan.

Ez a rövid idő, amelyet itt eltölthettek a fiatalok, meghatározó jelentőségű az ifjúság nevelésében. Közösségi élményt, lelki feltöltődést, szórakozási lehetőséget nyernek itt a résztvevők, de ami a legfontosabb, hogy Jézussal tudnak barátkozni s az Egyház élő és izgalmas oldalát tapasztalhatják meg.

Végül kihasználva a lehetőséget a Dél-Dunamenti Nagyboldogasszony Közösség nevében szeretnék köszönetet nyilvánítani Láng András plébánosunknak, akinek támogatása és imái nélkül nem jöhetett volna létre ez a szép alkalom, Fekete Roland káplán atyának a pásztori jelenlétéért tartozunk nagy köszönettel, illetve Gintner Orsi hitoktatónak a szervezésért és a tábori szolgálataiért, akinek munkája szintén nélkülözhetetlen. Minden befogadó családnak hálás szívvel köszönjük a nyitottságot, a befogadást, a lelkesedést, a finom ételeket és a szeretetteljes fogadtatást. Köszönjünk minden pap testvérnek a szolgálatot és jelenlétet.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Sulyok István
hitoktató

DUNAHARASZTI SZENT ERZSÉBET KARITÁSZ HÍREK

Karitásztábor, 2017. június 26-30. — Szent László-év

Szent László lovagkirályra emlékeztünk, és próbáltuk elsajátítani az ő gazdag személyiségének, sőt: szentségének jellemvonásait. Életének fontos eseményeiről templomok falán megjelenő freskók tudósítanak; a korabeli embereket – és minket is. Elbeszélik róla azt, hogy minden hősi cselekedetet a hazájáért tett, hogy vitézsége, bátorsága egyedülálló volt, oltárra emelte Szent Istvánt, pedig a nagyapját, Vazult megvakíttatta, hogy megvédje az országot és a vallást, büntette a tolvajlást és a kóborlást (érdekes, ma a migráció idején). Egy király, akivel terve volt Istennek… Mi is szerettünk volna a nagy lovagkirályról tudósítani a karitásztáborban, így aztán minden nap, több program keretében is megjelent az ő alakja a gyermekek előtt. A gyermekek előtt, akikkel terve van Istennek…

Egy hét állt a rendelkezésünkre és rengeteg segítséget kaptunk kedves emberektől, közösségektől azért, hogy sikerüljenek a célkitűzéseink és így szórakozva tanuljanak jóságot, nagylelkűséget, udvariasságot vagy bátorságot egy nagy elődtől, egy igazi példaképtől, egy igazi királytól! A résztvevők végül pici befőttesüvegben el is vitték haza a színes karitásztáborélményeket. Kis szívükben pedig talán Szent László emlékezetét. Köszönet mindazoknak, akik áldoztak – időt, anyagi segítséget, fizikai fáradságot – azért, hogy a 13. karitásztábor résztvevői, mind a száztizenöten, jól érezzék magukat! – Úgy tűnt, hogy jól érezték magukat!

Dunaharaszti Város Önkormányzatától kaptunk pályázati támogatást a karitásztáborra, és Hajdu Zsolt képviselő úr meg is tisztelt bennünket a látogatásával, köszönjük! Köszönjük a Szent István Főplébánia templomi közösségének perselyadományát is! Új árnyékolókat, új trambulint (a régi tengelye eltörött), étkezést, élelmet, az eredményhirdetéshez szerény díjakat, kézműves anyagokat, komoly csocsóasztalt vásároltunk. (Ezek az ingóságok a plébánia tulajdona maradnak egész évben, használhatják, például, a hittanosok is.) Így tudtuk a karitásztábort ingyen nyújtani – a Mennyei Atya szeretetével – a kedves szülőknek és persze a gyermekeknek. És természetesen a sok-sok önkéntes segítségével, ötleteivel, lelkesedésével, szolgálatával.

Szeretnénk is név szerint megemlíteni többeket, de sokakat, anyukákat, apukákat, nem is tudunk megnevezni, mert névtelenül nyújtottak – de egy szívvel – segítséget; hoztak fagyit, gyümölcsöt, dinnyét, málnát, kapálták föl a homokozót, nyírták le a füvet, tisztították meg a helyiségeket, mosogattak, szerelték az árnyékolókat, a trambulint, a pingpong-asztalt, hordták a székeket, asztalokat, töltötték fel a medencéket, kézműveskedtek.

Név szerint tudunk köszönetet mondani a séfeknek: Asztalos István, Alföldi Tamás, Kelemen Helmut, Szűcs Károly, Józsa Miklós, Fekete József, Déry Gábor, Déryné Ly. Zsuzsa, Schwarcz András, Balázs András, Medvei Károly, Szappanos Viktor, Lacza Levente. A bohócoknak: Nagy Vivien, Széchényi Eszter. A foltvarázslóknak: Bácsi Imréné, Pappné Eta, Szigeti Klári, Lőrinczi Zsike. Támogatóink voltak: Dr. Tömösy László, Jakabné Láng Margit, Bánfalvi Bella, Kreisz Boldizsárné, Oláh János, Béresné Vadászi Piroska, Chef Tropolis Kft, H Plaza Kft, Ruff Pékség, Palyaga Bolt, Herceg János, Czifra Attila, Gintner Orsolya, Gintner Hajna, Marcsányi Mária, Gondos Brigi. Köszönjük a közösségi szolgálatot végző diákoknak a segítséget! Herceg Tamást, Marosi Petrát és Rácz Vivient külön megdicsérjük!

Hogy a kedves olvasó bepillantást nyerjen a „kulisszák mögé”, ezért leírjuk, hogy: hétfőn a „szokásos” kézműves-foglalkozások, játékok, filmnézés, a labdázás különböző formái, foci, medencézés, tekézés, kézilabdázás, párakapuzás, csocsózás, „bunkerozás=bunkizás” a kertben lévő bokrokban mellett a gyermekek meglátogatták Láng András plébánosunk kalauzolásával a Szent István templomot; kedden: két ló, póni lovagoltatta a gyerekeket, délután a Ruff Pékség várta őket, szerdán délelőtt volt a „Csillag születik” tehetségkutató zsűrizett verseny, délután Gondos Brigi gitározott, énekelt majd ismét a Ruff Pékség a nagy érdeklődés miatt; csütörtökön a Marcsányi-farm meglátogatása, állatsimogatás, délután Szent László király-akadályverseny csapatokkal; pénteken a séfek bemutatkozása, csapatversenye és partija. Külön nagy-nagy köszönet mindazoknak, akik a sok-sok palacsintát készítették!... És, tessék elképzelni, mind elfogyott!!!

A tábor étkezés előtti imája, amelyet Gintner Orsival énekeltünk és olyan szépnek találtunk, ezért most megosztjuk Önökkel:

Ki asztalt terítesz az égi madárnak,
Teríts asztalt, teríts szegénynek s árvának.
Nyújtsd ki Atyánk, nyújtsd ki jóságos kezedet,
Adj a koldusnak is tápláló kenyeret.
Ételben, italban legyen bőven részünk,
Gondviselő Atyánk, könyörögve kérünk! Ámen.

Amikor 13 éve elkezdődött az első karitásztábor, nem hittük volna, hogy ilyen gazdag programú, „közös üggyé” válik majd egykor! Azért próbálkoztunk ezzel az ötlettel, mert olyan szép és tágas a mi Szent István Plébániánk kertje. Elálmodoztunk arról, hogy milyen kellemes hely lenne ez a nagy, széles, gyepes udvar gyermekeknek, táborra, közös együttlétre, és persze tágas kitekintésre a szépséges Kis-Dunára. Aztán – jó felidézni, hogy rengeteg önkéntes munkával – a nagy kertet kitisztították, bokrokat, fákat ültettek, füvet nyírtak, csúszdát és homokozót építettek ügyes, szorgos kezek. Köszönet illeti ezért akkori káplánunkat, Dobiás Zalán atyát, a szentjánosbogarakat, a Fiatal Házasok Közösségét, Tánczos Szilvesztert, Gintner Orsolyát, Egri Lajosné Lujzit, Kaltenecker apukát, Mannheim Mátyást, Mészáros Ernőt, Fülöp Győzőt, Tóth Ritát, Németh Árpádot, a Gintner-gyerekeket, a kántort, Fazekas Tamást, Csata apukát, Schalk Bettit, Grimm Petrát, Stark Petrát, Bereznay Rolandot, Kreisz Antalt és sokan másokat is! Ők rengeteget dolgoztak a terület rendezéséért, az épület korszerűsítéséért, szilárd út kialakításáért.

A karitásztáborra pedig van igény. Egyre inkább! Akik ezért fáradoztunk, azért volt, hogy megmutassuk a Mennyei Atya ingyenes, mondhatjuk pazarló, feltétel nélküli szeretetét, hogy Őt dicsőítsük minden adományért. Mindent a Nagy Rendező tartott kézben, és szervezett. Minden dicsőség az Övé. A lehető legjobbat – ami csak tőlünk tellett –,

szerettük volna adni. Adni a legkisebbeknek, a gyermekeknek! Nem is tudjuk elmondani, hogy ez milyen hálás feladat! És az Úr Jézus is megáldott bennünket – nem felejtjük megköszönni a közbenjáró imát ezért a karitásztáborért!

Helméczy Ricsi készítette a fotókat – amelyek magukért beszélnek – a karitásztáborról:

https://users.itk.ppke.hu/~helri/karitasz

Szeretettel: Szent Erzsébet Karitász Csoport

A Kereszténység Szakrális Építészete

7. fejezet

A modern építészet

4. rész

Kortárs portugál építészet

Szent Mária templom, Marco de Canavezes

Minden nemzet és kultúrája más és más, egyedi, amelyet saját kontextusában érdemes elemezni, mert nincs belőle több, csak az az egy. Az emberek általában mégis szeretnek hasonlítgatni azért, mert mérföldköveket határozhatunk meg így, viszonyítási pontokat állapíthatunk meg, amelyek bizonyos esetekben, ha megfelelően kezeljük a viszonyítási alapokat, segíthetik a saját fejlődésünket. Rossz viszonyítási alapokkal viszont épp ellenkező eredményt érünk el, és rossz szájízzel legyintünk csak, hogy bezzeg itt és ott milyen másképp mennek a dolgok.

Magyarország esetében, az egyik legjobb viszonyítási pont Portugália. Első olvasatra talán furcsa lehet, hogy miért épp ez a távoli, az Atlanti óceán partján fekvő kis ország, hiszen milyen kapcsolódási pont lehet közte és hazánk között. Ha mélyebben elemezni kezdjük Portugália és Magyarország helyzetét, igen sok közös pontot fedezhetünk fel, amelyből kiderülhet, hogy a két nemzet nagyon hasonló, ezért érdemes összevetni, és áttekinteni őket a portugál kortárs szakrális építészet szemüvegén keresztül.

Portugália az Európai Unió tagja, területe szinte ugyanakkora, mint hazánké, egy hajszállal kisebb: 92.090 km^2 (Magyarország területe: 93.030 km^2), lakossága kevéssel több, mint hazánké 10,30 millió fő, az Európa legnyugatibb részén fekvő állam. Éghajlata enyhe óceáni. Jegyzett történelme hazánkéval azonos módon alakult az ókorban, ahol a Római birodalom provinciájaként fejlődött a terület. A provinciát a római Augustus császár az ott élő népcsoportról Lusitaniának nevezte el. A portugálokat a mai napig szokás szokták luzitánoknak nevezni. A történelemben Portugália hasonló utat járt be, mint hazánk. Történelme csúcsán a tengeri hódítások révén érte el területi és birodalmi kiteljesedésének legszélesebb horizontját, a reneszánsz korban. Ebben az időszakban, hazánkban Mátyás király lépett a trónra, és uralkodása alatt hazánk is egyik fénykorát élte. Magyarországhoz hasonló módon Portugáliában is a XX. század legelején szűnt meg a királyság. A XX. század törékeny első felében a portugálokat sem kímélte a történelem vihara. Akárcsak hazánkat, Portugáliát is fél évszázados diktatúra sújtotta, amely 1926-1974-ig tartott, és amelyből kikászálódva kellett újjáépíteniük nemzetüket. 1976 óta Portugália parlamentáris köztársaság. Új alkotmányukat, amely alapját képezi kortárs társadalmuknak, és biztosítja az emberi jogok demokratikus érvényesülését, 1989-ben hagyták jóvá. Dióhéjban is látható, hogy mind méretében, lakosság számában, mind történelmében mennyire hasonló nemzet Portugália Magyarországhoz viszonyítva, ezért érdemes áttekinteni építészeti kultúrájukat, hogy beleláthassunk szellemiségükbe.

„A kortárs portugál építészet stilárisan és alkotómódszertani vonatkozásban is meghatározó építészeti kört jelent az ezredforduló építészetében. A portugál modern építészet – amely a diktatúra alatt éveken át az európai építészeti kapcsolatok határterületein fejlődött – a politikai átmenet évei után lassan bekapcsolódott a nemzetközi vérkeringésbe, legfőképpen Alvaro Siza különleges jelenlétével, akiben a mester és a köznapi ember poetikus tehetsége az ország különleges történetiségének megjelenítőjére lelt.” (Vukoszávlyev Zorán, Szentirmai Tamás: Kortárs portugál építészet).

A portugál modern építészet hajnalán a lakásügyi építés és az általános középület-építészet mellett az egyházi építészetben is felerősödött egy autentikus út keresése. Az Egyházi Művészet Megújítási Mozgalom keretein belül a változást kívánó szakrális építészetet ki kívánták szabadítani a modern építészet általános szikárságából. Helyette egy a portugál régióra jellemző, helyi, plasztikus tereket képző, szerkezeti esztétikával felruházott szakrális építészetet kívántak létrehozni. A 60-as évek portugál építészete így lemondott az univerzális és sok esetben uniformizált építészeti megoldásokról és a szakmai identitás megerősödésével individuális, helyi és egyedi építészetet valósítottak meg. Ez a gondolatiság, ez a szellemi tartalom emelte fel a portugál építészeti kultúrát, és különbözteti meg ma is Európa és a világ modern építészetétől.

A kortárs portugál építészet egyik, ha nem a leginkább meghatározó alakja Álvaro Siza Vieira (1933), akinek alkotói munkássága kiemelte Portugália építészeti kultúráját, és meghatározta azt a fejlődési irányt, amely hatással lett a mai portugál építészetre, és ezáltal a kultúrára. Siza alkotói szellemiségét, tervezői módszereinek alapjait Alvar Aalto finn építész alkotói tevékenysége határozta meg.

A Porto és Amarante között található észak-portugáliai Marco Canaveses városka magasba szökő domboldalán felkapaszkodva hagyjuk el a völgyben kanyargó folyamot, hogy egy lankásabb hegygerincen továbbhaladva elérjük a legismertebb portugál építész, Álvaro Siza által tervezett egyházközpontot. (Siza Vieira, 1999) Az épületegyüttes bővebb

területén egy kis barokk kápolna áll, amely mellett található a modern építészet formajegyeit hordozó zarándokház. A település új temploma az úttól elemelt platón helyezkedik el. A templom szentélyével fordul a fő megközelítési út felé. Az épület tömegei nem merőlegesek egymásra, szinte összezárnak az érzékelés irányából. A templom épülete nagyon magas. Vertikális kapuja egy toronypár között helyezkedik el, de a pilonok nem emelkednek túl az épülettömegen. A templom belső terében az ókori keresztény terek liturgikus nyugodtsága fogadja a hívőket. Délen, hosszanti vízszintes hasítékon tárul fel a városka látképe. Északról a faltömeg meghajlik és mély ablakokon keresztül áramlik be a belső térbe a fény. Látványában a hófehér vakolt falak miatt első érzetre hűvös, mégis érzelmekkel telített térben vagyunk. A modern szakrális építészet egyik legszebb példájaként áll ez a kis vidéki templom előttünk, amely építészeti minőségével, téralkotásával és megjelenésével a modern szakrális építészet gyöngyszeme.

Szent Antal templom és Szociális Központ, Portalegre

Siza építészeti szellemiségében fogant Joao Luís Carrilho Da Graca (1952) szülővárosába, Portalegre-be tervezett szakrális épülete, a Szent Antal templom. A hatalmas tömeg hófehér zártsága csöndesen simul bele a terület meredek szövetébe, megformázása a hegy gyomrának absztrakt feltárulkozása. A tömb déli falainak dőlése és a hosszan elnyújtott bejárati nyílás jelöli az épület főhomlokzatát. Itt jutunk be a tágas belső udvarba, amelyet a templom üvegfallal elválasztott szakrális tere követ, s amelyet végül egy második intim udvar zár. A homogén, zárt tömeg szinte egyedüli üvegfelületei a templomteret a két udvartól elválasztó falak, melyek a tengelyre felfűzött térsorok közti vizuális kapcsolatot, átlátást biztosítják. A két udvar az épületegyüttes fő szervezőeleme. Az udvar az egyes épületek előtere mellett a helyi közösség eseményeinek is fontos helyszíne. Az állandóságot, időtlenséget hirdető sziklák, a delelő nap fényének tisztasága és ereje, a vízmedence selymessége tökéletes háttér az elmélyedéshez. A tervező szavaival: „A terv célja egy olyan tér létrehozása, ahol a szereplők a személyek és az események. Az építészet feladata a minimum színrevitele a legintenzívebb módon.”

A portugál szakrális építészetről szóló gondolatsoromat José Fernando Goncalves (1963) portói kis kápolna együttesével zárom. A kápolna a Portó tölcsértorkolatának déli partja mentén, családi házak alkotta utcában, egy vasúti felüljáró és többsávos autópálya támaszpilléreinek tövében jött létre. Az előudvarba telepített szimbolikus 12 fa mellett elhaladva, karakteresen meghúzott, konzolosan lebegő födémlemez fogadja az ide látogatókat, amely alatt belépve a kis kápolna mobilfalakkal változtatható tere tárulkozik elénk. A szikár rideg felületek egyfajta vallásos puritanizmust idéznek, amely az oldalfalak nyers felületén túl mégis fa parkettával és faburkolattal finomodik, oldódik. A templomtér uralkodó anyaga a finom felületet képző, szinte felpolírozott hatású látszóbeton. A rideg anyag hidegsége a fény hatására feloldódik. Az oltártér fényben megdőlő fala klasszikusan longitudinális tér érzetét kelti, amely a hosszanti szerkesztéssel kialakított oldalsó megvilágító sávok és az oltártér irányába lejtő padozat által még markánsabb.

A portugálok egy sajátos, a nemzetközi „standard” építészettől eltérő, regionális építészetet hoztak létre az elmúlt évtizedekben, olyan szakrális és egyéb épületekkel, amelyek hűen tükrözik a magas szintű luzitán kultúrát, és amelyek egyedi arculatot adnak Portugália számára. A mélyen vallásos portugál nemzet, egy nagyon karakteres modern építészetet alkalmazva, új irányt adott a szakralitás számára, amely a hívők kortárs hitéletét hivatott szolgálni a legmagasabb szinten. Példaként tekinthetünk arra a gondolatiságra, szellemiségre, és arra a módszerre, amellyel a portugálok létrehozták modern szakrális és profán építészetüket, amely egyedi, regionalista vonásaival emelkedett a világ építőművészetének legnagyobbjai közé.

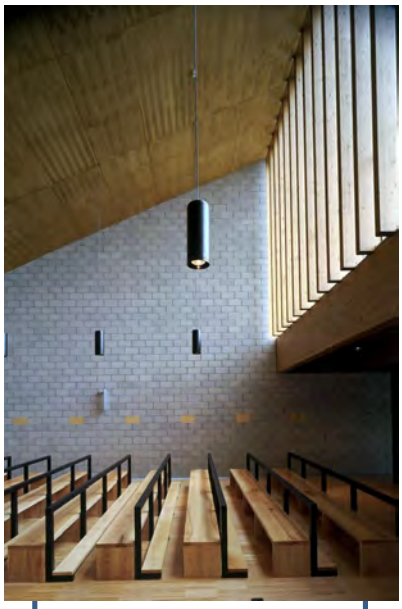

Kápolna, Quebrantoes

Összeállította: Érces Gergő

Felhasznált irodalom:
Vukoszávlyev Zorán, Szentirmai Tamás: Kortárs portugál építészet

DINO BUZZATI: *Aki meg akart gyógyulni...*

Pár kilométerre a várostól, a dombon, a nagy lepratelepet magas kőfal vette körül, s tetején az őrszemek fel-alá járkáltak. Akadt köztük fennhéjázó, goromba, de többnyire megértőek voltak. Szürkületkor a leprások összeverődtek a bástya aljánál, és kérdezgették a barátságosabb katonákat.

– Gaspare – mondták például –, mit látsz ma este? Van valami az úton? Azt mondod, szekér? És milyen az a szekér? És a királyi palota ki van világítva? Meggyújtották a fáklyákat a toronyban? A herceg visszajött?

Ez így ment órákig, soha nem fáradtak bele, s bár a szabályzat tiltotta, a jólelkű örök válaszoltak, gyakran nem létező dolgokat találtak ki, elhaladó embereket, ünnepi kivilágítást, tüzeket, még az Ermac vulkán kitörését is, mert tudták, hogy minden hír kellemes szórakozást jelent ezeknek a bezártságra ítélt embereknek. A súlyos betegek, a haldoklók is részt vettek az ilyen összejöveteleken, a még jó erőben levő leprások hozták ide őket hordágyon.

Csak egyvalaki nem jött, egy fiatalember, nemes lovag, aki két hónapja került a leprakórházba. Nagyon szép férfi lehetett, már amennyire ki lehetett venni, mert a lepra elképesztő gyorsasággal fertőzte meg, rövid idő alatt teljesen elcsúfította az arcát. Mseridonnak hívták.

– Miért nem jössz? – kérdezték, mikor elmentek a kunyhója előtt.

– Miért nem jössz te is hallgatni a híreket? Ma este biztosan tűzijáték lesz, és Gaspare megígérte, hogy leírja nekünk. Nagyon szép lesz, meglátod.

– Barátaim – válaszolta szelíden, egy fehér ruhával eltakarta oroszlánarcát, és kihajolt az ajtón –, megértem, hogy nektek vigasztalást jelentenek az őr hírei. Ez az egyetlen szál maradt számotokra, ami a külvilághoz, az élők birodalmához fűz benneteket. Igaz, vagy nem?

– Hát persze hogy igaz.

– Ez azt jelenti, ti már beletörődtetek, hogy soha nem kerültök ki innét. Én pedig...

– Te?

– Én pedig meg fogok gyógyulni, nem mondtam le, én olyan... értsétek meg, olyan akarok lenni, mint régen.

Ott ment el a többiekkel együtt Mseridon kunyhója előtt a bölcs, öreg Giacomo, a telep patriarchája. Legalább száztíz éves volt, és majdnem egy évszázada emésztette a lepra. Nem volt már felismerhető testrésze, nem lehetett megkülönböztetni rajta sem a fejet, sem a karokat, sem a lábakat, a teste egy három-négy centiméter átmérőjű póznává alakult, amit nem lehet tudni, hogyan egyensúlyozott; a tetején levő fehér hajcsomóval olyan volt nagyban, mint azok a légycsapók, amiket az abesszin nemesek használnak. Talány, hogy hogyan látott, beszélt, táplálkozott, mert az arca teljesen szétmállott, nyílások sem látszottak a fehér, nyírfakéreghez hasonló varon, ami borította. De ezek a leprások rejtélyei. Ami a járását illeti, mivel ízületei sem voltak, egyetlen lábon ugrálva vonszolta magát, az is olyan volt, mint egy bot, aminek lekopott a vége. De nemhogy borzalmas nem volt, hanem egészében véve kedves jelenség volt. Tulajdonképpen növénnyé változott ember. És jóságáért, okosságáért mindenki tisztelte.

Mikor az öreg Giacomo meghallotta Mseridon szavait, megállt, s ezt mondta:

– Mseridon, szegény fiú, én már majdnem száz év óta vagyok itt, és azok közül, akiket itt találtam, vagy később jöttek ide, senki sem került ki soha. Ilyen a mi betegségünk. De meglátod, itt is lehet élni. Van, aki dolgozik, van, aki szeret, van, aki verset ír, van szabónk, van borbélyunk. Boldog is lehet az ember, legalábbis nem sokkal boldogtalanabb, mint a kint élők. Minden azon múlik, hogy beletörődjünk. De jaj akkor, Mseridon, ha a lélek lázadozik, és nem nyugszik bele sorsába, ha a lehetetlen gyógyulásra vágyik, akkor az megmérgezi a szívet. – Mikor ezt elmondta az öreg, megrázta szép fehér bóbitáját.

– De nekem – vágta rá Mseridon –, nekem meg kell gyógyulnom, én gazdag vagyok, ha felmásznál a falakra, láthatnád a palotámat, két csillogó ezüsttornya van. Lent várnak rám a lovaim, a kutyáim, a vadászaim, és a fiatal kis rabszolgalányok is várják visszatérésemet. Érted, kedves bölcs pózna, én meg akarok gyógyulni.

– Ha a gyógyulás csak az akaráson múlna, nagyon egyszerű lenne a dolog – nevette el magát jóságosan Giacomo –, többé-kevésbé mindenki meggyógyult volna.

– De én ismerem a gyógyulás módját, amit a többiek nem – makacskodott a fiatalember.

– Ó, gondolom – mondta Giacomo –, mindig akad egy-két csirkefogó, aki drága pénzért titkos és csodálatos kenőcsöket ajánl az újonnan érkezőknek. Én is beleestem a csapdába, mikor fiatal voltam.

– Nem, én semmiféle kenőcsöt nem használok, csupán imádkozom.

– Te Istenhez könyörögsz, hogy gyógyítson meg? És meg vagy győződve, hogy meg fogsz gyógyulni? De mit képzelsz? Mi mindannyian imádkozunk; nem múlik el egyetlen este sem anélkül, hogy ne fohászkodnánk Istenhez. Mégis, aki...

– Mind imádkoztok, ez igaz, de nem úgy, mint én. Ti esténként kimentek, hogy meghallgassátok az őr híreit, én azalatt imádkozom. Ti dolgoztok, tanultok, kártyáztok, ti úgy éltek körülbelül, mint a többi ember, én meg mindig imádkozom, kivéve azt az időt, ami feltétlenül szükséges az evéshez, egyébként még evés közben is, még alvás közben is; olyan nagy az akaraterőm, hogy egy idő óta azt álmodom, hogy térdelek és imádkozom. A ti imátok csak játék. Az igazi ima mérhetetlen erőfeszítés, és én estére teljesen kimerült vagyok. És milyen kínszenvedés hajnalban, alighogy felébredek, rögtön imába kezdeni; ilyenkor még a halál is elviselhetőbbnek tűnik. De aztán erőt veszek magamon, és letérdelek. Giacomo, te öreg és bölcs vagy, tudhatnád ezt.

Ekkor Giacomo imbolyogni kezdett, mintha elveszítené az egyensúlyát, és forró könnyek futottak végig a hamuszínű varon.

– Igaz, igaz – zokogta az öreg –, a te korodban én is... én is az imába menekültem, és hét hónapig kitartottam, a sebek már összeforrtak, a bőröm kezdett kisimulni... már-már meggyógyultam... de egyszer csak nem bírtam tovább,

és az egész fáradság kárba veszett... látod, milyen állapotba kerültem.

– Tehát – mondta Mseridon – te nem hiszed, hogy én...

– Isten segítsen, nem tudok mást mondani, mint hogy a Mindenható adjon erőt neked – suttogta az öreg, és apró ugrásokkal elindult a falak felé, ahol már egybegyűlt a tömeg.

Mseridon bezárkózott kunyhójába, és imádkozott; érzéketlen maradt a leprások hívására. Összeszorított fogakkal, Istenre összpontosított elmével, az erőlködéstől átizzadva harcolt a betegség ellen, és lassan-lassan a piszkos var hámlani kezdett, aztán lehullott, a helyén egészséges hús nőtt. Közben elterjedt a híre, a kunyhó körül kíváncsi csoportok verődtek össze. Mseridon már szent hírében állt.

Győzni fog, vagy semmit sem ér a sok fáradozás? Két párt alakult, a kitartó fiatalember mellett és ellen. Mígnem aztán majdnem kétéves elzárkózás után Mseridon egyszer előjött a kunyhóból. A nap végre megvilágította az arcát, melyen már nem látszott a lepra nyoma, nem hasonlított az oroszlán képéhez, hanem szépségtől ragyogott.

– Meggyógyult, meggyógyult! – kiabálták mind, és nem tudták, hogy sírjanak-e örömükben, vagy irigyeljék. Mseridon tényleg meggyógyult, de ahhoz, hogy elhagyhassa a leprakórházat, igazolást kellett szereznie. Elment az orvoshoz, aki minden héten felülvizsgálta a betegeket, levetkőzött, és megvizsgáltatta magát.

– Fiam, szerencsésnek mondhatod magad – volt a válasz –, meg kell vallanom, hogy majdnem meggyógyultál.

– Majdnem? Miért? – kérdezte a fiatalember keserű csalódással.

– Nézd, nézd ezt a csúnya kis vart – s hogy ne kelljen megérintenie, pálcájával mutatott rá az egyik lába kisujján levő hamuszínű pici pontra; nem volt nagyobb egy tetűnél.

– Ezt is el kell távolítanod, ha azt akarod, hogy kiengedjelek. Mseridon visszament a kunyhójába, és maga sem tudja, hogyan volt képes leküzdeni csüggedését. Azt hitte, hogy már egészséges, erejét ellazította, felkészült a jutalomra, és most elölről kezdődött a szenvedés.

– Föl a fejjel – buzdította az öreg Giacomo –, még egy kis erőfeszítés, a nagyja már megvan, örültség lenne éppen most lemondani.

Egy parányi ránc volt a kisujján, de mintha nem akarta volna megadni magát. Egy hónap, aztán két hónap megszakítás nélküli, kitartó imádkozás. Semmi. Harmadik, negyedik, ötödik hónap. Semmi.

Mseridon már-már fel akarta adni, mikor egy éjszaka, ahogy megszokta, a kezét gépiesen beteg lábára tette, s nem találta ott a kis vart.

A leprások ujjongva körülhordozták. Immár szabad volt. Az őrség előtt zajlott le a búcsúztatás. Aztán csak az öreg Giacomo kísérte ugrálva a külső kapuig. Ellenőrizték az iratait, a kulcs megcsikordult a zárban, az őrszem kitárta a kaput.

Elé tárult a világ a reményteljes, hűvös reggeli napsütésben. Az erdők, a zöld rétek, az éneklő madarak, és ott a távolban fehérlett a város csillogó tornyaival, kertekkel szegélyezett teraszok, lobogó zászlók, hatalmas, különböző alakú papírsárkányok, és ott lenn, ahová már nem lehet ellátni, ezernyi élet és lehetőség, nők, mámor, fényűzés, kalandok, az udvar, az intrikák, hatalom és fegyverek – az ember birodalma!

Az öreg Giacomo kíváncsian figyelte a fiatalember örömtől sugárzó arcát. Mseridon elmosolyodott a szabadság látványán. De csak egy pillanatig tartott, a fiatal lovag rögtön elsápadt.

– Mi bajod? – kérdezte az öreg; gondolván, hogy az izgalom miatt akadt el a lélegzete.

Az őr meg:

– Na, gyerünk, fiatalember, menj már, mert nekem azonnal be kell csuknom a kaput, remélem, nem fogsz könyörögtetni magadnak!

De Mseridon egy lépést hátrált, és kezével eltakarta szemeit:

– Jaj, de borzalmas!

– Mi bajod – ismételte Giacomo –, rosszul vagy?

– Nem bírom ki! – mondta Mseridon. Egy csapásra megváltozott előtte a kép. A tornyok és kupolák helyén most düledező viskók mocskos összevisszasága, trágyalé és nyomor özöne, a háztetőkön lobogók helyett sötét bögölyrajok, mint kórt árasztó porfelhők.

Az öreg faggatta:

– Mit látsz, Mseridon? Mondd: rothadást és szennyet látsz ott, ahol eddig minden csodálatos volt? A paloták helyén hitvány kunyhókat látsz? Így van, Mseridon?

– Igen, igen, minden borzalmas lett. Miért? Mi történt?

– Én tudtam – válaszolta az öreg. – Tudtam, de nem mertem megmondani neked. Ez a mi sorsunk, embereké. Mindenért drága árat fizetünk. Soha nem kérdezted önmagadtól, mi adta az erőt az imádkozáshoz? A te imáidnak az ég haragja sem tudott ellenállni. Győztél, meggyógyultál. És most fizetsz.

– Fizetek? Miért?

– Mert a kegyelem oltalmazott. És a Mindenható kegyelme nem fukarkodik. Meggyógyultál, de már nem vagy az, aki valaha voltál. Miközben eltöltött a kegyelem, lassan-lassan, észrevétlenül kihalt belőled a magad életének a szeretete. Meggyógyultál, de mindaz, amiért te a gyógyulást áhítottad, egyre távolodott tőled, álomkép lett, papírhajó az évek tengerén. Én tudtam ezt. Azt hitted, legyőzöd Istent, pedig ő győzött le téged. Így örökre elveszítetted önző vágyaidat. Gazdag vagy, de nem érdekel már a pénz, fiatal vagy, de nem érdekelnek a nők. A várost trágyadombnak látod. Nemes voltál, most szent vagy; érted, hogy billen át a mérleg? Végre a mienk vagy, Mseridon! Egyedül abban lelheted meg boldogságodat, hogy itt maradsz köztünk, s vigasztalsz bennünket, leprásokat... Őr, zárd be az ajtót, mi visszajövünk.

Az őr behúzta a kaput.

Fordította:

Ecker Ildikó

Joseph Ratzinger: KÉTELY ÉS HIT – AZ EMBER HELYZETE AZ ISTENKÉRDÉSSEL SZEMBEN

Ha valaki ma olyanok előtt próbál a keresztény hit ügyéről beszélni, akik nem otthonosak foglalkozásuk vagy konvenciók révén az egyházi beszéd- és gondolkodásmód területén, hamarosan érezni fogja, hogy vállalkozását idegenként, sőt idegenkedéssel fogadják. Valószínűleg rövidesen igen találónak fogja érezni Kierkegard ismert példázatát a bohóc és az égő falu esetéről[1], amelyet Harvey Cox nemrég elevenített fel. A történet szerint egy dániai vándorcirkuszban tűz ütött ki. A cirkuszigazgató segítségért küldi a bohócot – aki már felöltözött az előadáshoz – a szomszéd faluba. A falut is veszély fenyegeti: az aratás után, a száraz földeken keresztül elharapózhat a tűz. A bohóc a faluba siet, kéri az embereket, siessenek az égő cirkuszhoz és segítsenek oltani. A falusiak azonban félreértik a bohóc kiáltozását: kitűnő ötletnek vélik, amivel nagy közönséget lehet az előadásra csalogatni; tapsolnak és könnyekig kacagnak. A bohóc inkább sírna, mint nevetne; hasztalan próbálja megértetni velük, hogy ez nem komédiázás, nem reklám, hogy a dolog keservesen komoly: valóban tűz van. A könyörgés csak fokozza a kacajt, úgy találják, hogy kitűnően játssza szerepét – míg végül is a tűzvész csakugyan átterjed a falura; a segítség elkésett, falu és cirkusz a tűz martaléka.

Cox a teológusok mai helyzetének ecsetelésére mondja el a történetet. A bohóc, aki a rábízott üzenetet egyáltalán nem képes az emberekkel komolyan megértetni, a teológust ábrázolja. Középkori vagy régimódi jelmezében nem veszik komolyan. Mondhat, amit akar, szerepe alapján kapja meg címét és helyét. Hasztalan igyekszik tolmácsolni, hiába próbálja figyelmeztetni a helyzet végzetes voltára, előre úgy tartják, hogy hiszen csak bohóc! Tudják már, miről beszél, tudják, hogy csak játszik és játékának nem sok köze van a valósághoz. Nyugodtan végig lehet hallgatni anélkül, hogy szavai miatt komolyan nyugtalankodni kellene. Ez a kép kétségtelenül megragad valamit a szorongatott helyzet valóságából, amelybe ma a teológia és a teológia nyelve került; érezteti annak nyomasztó képtelenségét, hogy a gondolkodás és beszéd megszokott sablonjait áttörjék és megérttessék: a teológia az emberi élet komoly kérdése.

Sőt talán még alaposabb lelkiismeret-vizsgálatra van szükségünk. Talán azt kell mondanunk, hogy ez a megkapó kép – bármennyire is igaz és meggondolandó – még mindig egyszerűsíti a dolgokat. Mert úgy tűnik, hogy a bohóc, azaz a teológus, a teljes tudás birtokosa, aki egészen világos üzenettel érkezik. Ezzel szemben a falu lakói, akikhez siet, vagyis a hittől távollálók, a teljesen tudatlanok, csak meg kell tanítani őket arra, ami előttük ismeretlen; a bohócnak csak át kell öltöznie, lemosnia a festéket – és minden rendben volna. De csakugyan ilyen egyszerű a dolog? Csak aggiornamento kell, arcunkat lemosni, a szekularizált nyelv és vallásnélküli kereszténység civilruhájába bújnunk, hogy újra minden rendben legyen? Elég ez a szellemi átöltözködés ahhoz, hogy az emberek készséggel fussanak és segítsenek eloltani a tüzet, amely a teológus szerint valóban létezik és mindnyájunk számára a legnagyobb veszedelem? Hadd mondjam ki: a kimosakodott és modern civilbe öltözött teológia jól megmutatta, amint sokhelyütt a színre lépett, hogy ez a remény nagyon gyerekes. Igaz természetesen: aki a hitről próbál beszélni a mai élet és gondolkodásmód emberei között, az valóban bohócnak tűnhet, vagy inkább olyan figurának, aki egy ókori szarkofágból került elő és az antik világ viseletében és gondolkodásával jelenik meg a mai világ kellős közepén: nem ért semmit és őt sem érti senki. Ha az ige hirdetője elegendő önkritikával rendelkezik, rövidesen megállapíthatja, hogy nem a külalakról, nem azoknak a ruháknak válságáról van szó, amelyekben a teológia megjelenik. A korunk emberei előtt annyira idegen súlyos teológiai vállalkozás során tapasztalni fogja, ha komolyan veszi dolgát, hogy nemcsak a tolmácsolás okoz nehézséget, hanem megismeri saját tulajdon hitének védtelenségét és saját hinni-akarásának mélyén a hitetlenség szorongató hatalmát. Így mindenki beláthatja, aki ma becsülettel számot akar adni önmaga és mások előtt a keresztény hitről, hogy nem csupán jelmezben van, és csak át kell öltöznie ahhoz, hogy eredményesen tanítson másokat. Ellenkezőleg, meg kell értenie, hogy a maga helyzete nem különbözik oly tökéletesen másokétól, mint azt előzőleg esetleg gondolta. Meggyőződhetik arról, hogy mindkét csoportban ugyanazok az erők vannak jelen, bár természetesen különböző módon.

Elsősorban: a hívőt is fenyegeti a bizonytalanság és ez a küzdelem perceiben egyszerre keményen és váratlanul leplezi le mindannak törékeny voltát, ami egyébként olyan magától értetődőnek szokott tűnni előtte. Világítsuk meg példákkal. Liziői Teréz, a látszólag naiv és problémák nélküli, szeretetreméltó szent, a vallásos élet teljes védettségében nevelkedett; életét elejétől végig, legkisebb részletében is, úgy áthatotta az Egyház hite, hogy a láthatatlan világ mindennapi életének egy részévé, sőt: mindennapi kenyerévé lett, majdnem foghatónak tűnt előtte, elvesztése pedig elgondolhatatlannak. A „vallás” számára létének magától értetődő adottsága volt, úgy élt vele, mint mi életünk megszokott és fogható valóságaival. De éppen ő, akit látszólag a veszélyeket kizáró biztonság elrejtettsége vett körül, hagyott hátra szenvedésének utolsó szakaszából olyan megrendítően rejtélyes vallomásokat, hogy a megrémült nővérek irodalmi hagyatékában először tompították ezeket és csak most, szöveghű új kiadásban kerültek nyilvánosságra. „A megrögzött materialisták gondolatai tolulnak fel bennem.” Értelmét a hit ellen felhozható érvek kínozzák; mintha teljesen eltűnt volna a hit érzése, mintha „bűnösök bőré-

be” került volna. Azt jelenti ez, hogy a látszólag minden törés nélkül összeillesztett világban hirtelen láthatóvá válik egy ember számára a mélység, amely a konvenciók sűrű tartó hálózata mögött leselkedik – feléje is. Ebben a helyzetben nem részleges kérdésről van szó, amelyek körül esetleg viták folynak – Mária mennybevétele, igen vagy nem… a gyónás ilyen vagy amolyan formája – mindez itt másodrangú. Valóban az egész forog kockán, minden vagy semmi. Ez az egyetlen alternatíva marad, sehol sem kínálkozik szilárd támasz, melyen a meredek szakadék fölött megkapaszkodhatnék. Bárhová néz, csak a semmi feneketlen mélysége látszik.

Paul Claudel a „Selyemcipő” bevezető jelenetében a hívő szituációját hatalmas és meggyőző látomásban varázsolja elénk. Egy jezsuita hittérítő, a hős Rodrigonak, a világpolgárnak, az Isten és világ között bolyongó, kósza kalandornak testvére, mint hajótörött jelenik meg. Hajóját kalózok süllyesztették el, őt magát az elsüllyedt hajó egyik gerendájához kötözték, most így hányódik egy darab fán az óceán háborgó vize fölött. A dráma az élettől búcsúzó ember utolsó imájával kezdődik: „Köszönöm, Uram, hogy így megkötöztél. Ismételten megtörtént, hogy parancsaidat fárasztónak éreztem, és törvényeddel szemben akaratom tétova és gyönge volt. De most nem is lehetnék szorosabban hozzád kötözve, mint ahogy vagyok, sorra vehetem tagjaimat: mégoly kevéssé sem tudnának eltávolodni tőled, egyetlen egy sem. És így valóban keresztedhez vagyok szegezve, a kereszt azonban, amelyen függök, nincsen hozzáerősítve semmihez. Csak hányódik a tengeren.”

Kereszthez szegezve – a tenger színén lebegő keresztet pedig nem tartja semmi. A mai hívő szituációját aligha lehetne mélyebben és hűségesebben leírni. Úgy tűnik, hogy csak egy, a semmi fölött imbolygó gerenda tartja fenn, úgy látszik, meg vannak számolva percei az elmerülésig. Csak egy bizonytalan fadarab köti őt Istenhez, mégis; elválaszthatatlanul tartja, és végül tudnia kell, hogy ez a fa erősebb, mint az alatta örvénylő semmi, – bár ez a semmi az, mely Isten félelmes hatalmát és erejét jelképezi.

Ezen túl van ennek a látomásnak még egy dimenziója, és nézetem szerint ez a legfontosabb eleme. Ez a hajótörött jezsuita ugyanis nincs egyedül, fénysugár vetődik belőle testvé re sorsára is: benne van jelen a testvér sorsa is, aki hitetlennek tartja magát, aki hátat fordított Istennek, mert nem a várakozást tekinti életcéljának, hanem „mindannak birtoklását, ami elérhető… Mintha máshol is lehetne, mint ahol Te vagy.”

Jegyzetek

1. S. Kierkegaard: Vagy-vagy (ford:) Osiris-Századvég, Budapest, 1994, 27. o.

Forrás: J. Ratzinger: Bevezetés a keresztény hitbe

Tűz Tamás:

SZENT ISTVÁN KIRÁLY

Jól megjelölte ezt az ezredévet:
kereszttel írta rá kemény nevét,
mint halhatatlan győzelmi ék.
Alapkő lett, de kőnél súlyosabban
vetette el az épülő falakban
toronyszökkentő, férfias hitét.

Amint alázatát mindegyre inkább
úrrá emeli roppant erején,
a bércre hág s egy országon tekint át,
hol hajnalpírban reszket még a fény.
Komor felhőkből bomlik ki a kék ég
s virrasztva várja népe ébredését
a századok szélfútta reggelén.

Nem tétován, de biztos mozdulattal
lendül előre tervező keze,
míg port kavar és szilaj kedvvel nyargal
a forró puszták zendülő szele.
Bölcs szemmel néz a fényes távlatokba
s pillantásával féltőn átkarolja
a frissen szántott szűzi földeket.

Kegyes jobbjával törvényt ír, keményet,
hogy megkösse a rónák vad porát,
szőlő teremjen és kenyér, fehérebb
s hogy mindenki meglelje otthonát.
Áldott szigor, rendet hozó szelídség!
Arany szív, mely eltékozolja kincsét,
hogy új szívekben ragyogjon tovább!

Hát róla zengjen most a lelkes ének!
Uram, téged dicsérünk általa,
mert ő volt a te választott edényed,
apostolod; híved s a föld sava.
És ő volt ama bibliai sáfár;
kire be jó, hogy éppen rátaláltál,
midőn megvirradt napunk hajnala!

HIRDETÉSEINK

2017. augusztus 20-án, vasárnap Szent István búcsú ünnepén, vasárnap itt, a dunaharaszti nagytemplomban reggel 7 és ½ 11 órakor lesznek a szentmisék. Az ünnepi szentmise után lesz a templomkertben a városi ünnep. Taksonyban Szent István király ünnepén reggel ½ 9 órakor lesz a szentmise. Délután 3 órakor pedig a megemlékezés a Szent István téren. A Pest Megyei Közgyűlés elnöke is itt lesz Taksonyban ezen az ünnepen.

Augusztus 27-én, vasárnap adunk hálát az egyházi munkatársakért, segítőkért.

Szeptember 2-án, szombaton délelőtt 10 órakor a Váci Székesegyházban ünnepi szentmise lesz, majd ezután áldja meg Christoph Schönborn bíboros, bécsi érsek Migazzi bíboros bronz szobrát a téren.

Szeptember 3-án, vasárnap lesz a VENI SANCTE, a tanévnyitó mind a három templomban. Az iskolásokat és óvodásokat hívjuk erre a szentmisére.

A „Templomok éje” zenei rendezvény Taksonyban, szeptember 10-én a reformátusoknál, szeptember 17-én a katolikusoknál lesz megtartva.

A betegek kenetének kiosztása a templomokban október 14-én és 15-én, szombaton és vasárnap lesz.

Mindenszentek ünnepén, november 1-én a temetői ájtatosság és sírkőszentelés a dunaharaszti temetőben délelőtt ½ 11 órakor, Taksonyban pedig délután ½ 3 órakor lesz.

A jubiláló házastársak hálaadó szentmiséje
Dunaharasztiban november 19-én, vasárnap ½ 11 órakor lesz
Taksonyban pedig 26-án, vasárnap reggel ½ 9 órakor

FELNŐTTEK FELKÉSZÍTÉSE A SZENTSÉGEK FELVÉTELÉRE, VAGYIS A KERESZTÉNY ÉLETRE

Dunaharasztiba, Taksonyba érkezésem óta, immár 23 éve foglalkozom felnőttekkel, akiknek gyermekkorban nem volt lehetőségük megismerkedni a vallás értékeivel. Sok éven át felkészítő foglalkozásokat tartottam csoportosan. Voltak, akik a házasságkötésre készültek, voltak, akik keresztszülők szeretettek volna lenni, de sokan megkapták Isten hívását és válaszoltak rá.

Egy jó éve elfogytak a csoportos foglalkozáson résztvevők. Ebben az évben újra jelentkeztek érdeklődők, akik felkértek, hogy készítsem fel őket a keresztségre és a többi szentségek vételére. Külön-külön kezdtem el foglalkozni velük, mivel nem egyszerre jelentkeztek, és a közös foglalkozásra nem találunk egységes időpontot. Azért is külön foglalkozom mindenkivel, mert más és más személyiségek, és ez vált célszerűvé.

Amikor egy-egy személy jelentkezik, talán az első kérdés – nem mindenkinek –, mikor fog megkeresztelni? Én azt válaszolom: amikor Ön is, és én is úgy látom, hogy elérkezett az ideje. Nincs két egyforma eset.

Erről csak azért írok néhány gondolatot, mert szeretném biztatni azokat, akik közelebb kívánnak kerülni Istenhez és az egyház közösségéhez, de még nem merték ezt a lépést megtenni. Vagy akik templomi esküvőt szeretnének, de nincsenek megkeresztelve, de szeretnének közelebb kerülni Istenhez, az esküvő előtti évben jelentkezzenek, az esküvőig van idő felkészülni a keresztségre.

Nagyon szívesen vállalok mindenkit. Időm van rá és Ők is tudnak és akarnak időt szakítani munkájuk, családjuk, mindennapi feladataik mellett. Bátran jelentkezzenek, telefonon, vagy személyesen. Telefonom: 30/441-21-71.

Akiket már megkereszteltem, vagy előkészítettem a keresztény életre, de nem bérmálkoztak: jövőre, 2018 tavaszán, vagy kora nyáron a Püspök atya fogja őket megbérmálni rövid, imádságos előkészület után.

Várom az érdeklődőket.

András atya

REJTVÉNY

Az idézet a Szentírásból való, vajon hol találhatjuk? A választ a betűháló rejti.

„Vele áldjuk az Urat és az Atyát, és vele átkozzuk az embereket, akik az Isten hasonlóságára vannak teremtve. Ugyanabból a szájból áldás és átok jön. Testvéreim, ennek nem volna szabad így lennie! Vajon a forrás esetében ugyanabból a nyílásból édes víz is fakad meg keserű is? Testvéreim, teremhet fügefán olajbogyó vagy szőlőn füge? Nem törhet elő sós forrásból édes víz.”

(……. … , … - …)

A megfejtést a *luxcristi@flynet.hu* e-mail címre várjuk, a beküldési határidő: szeptember 29-e.

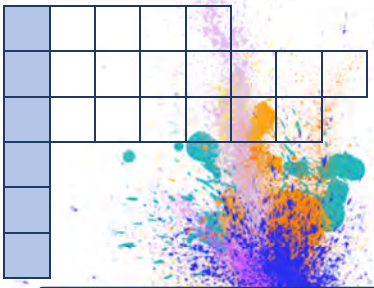

Földünk legkisebb óceánja, …….-tenger

római kori polgári település a mai Óbuda területén

a tizennégy segítőszent egyike, a hajósok és az utazók védőszentje

Jónás ennyi napig volt a hal gyomrában

a rómaiak így írták: IX

Jézus életkora, mikor bemutatták a templomban

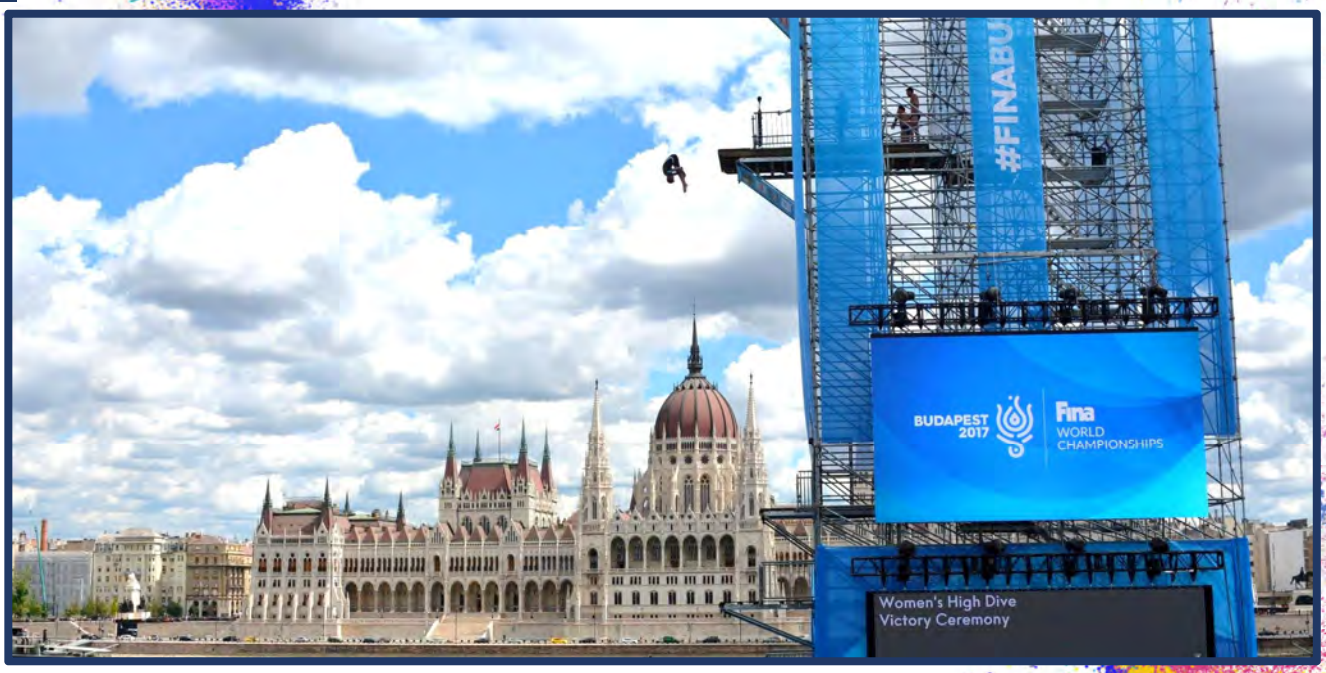

A második képen 14 eltérést találsz.

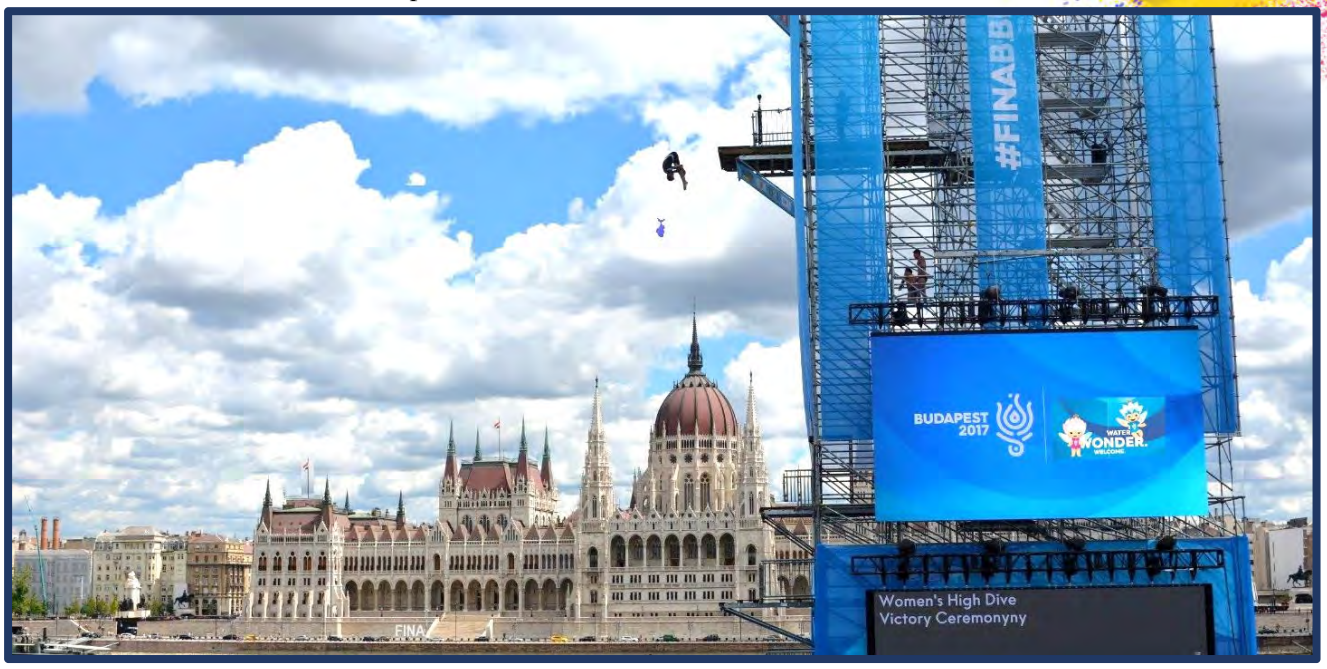

Otthon

Csakhogy visszajöttem a szép, régi
helyre, Mintha minden léptem új gyökeret verne
A jó áldott földbe.

Mintha új erővel kezdődne az élet,
Mintha visszatérne mind, mi a múlté lett
Ezer új alakban.

A finom por-réteg csak úgy száll, mint régen,
A csillag mint hajdan, úgy jön fel az égen,
Minden csak a régi.

Úgy szántják a földet, a rozs úgy kél rajta,
A fiatal ákác is csak az a fajta
Mint a régi törzsek.

Már hogy ne szeretném ezt a kedves tájat!
Csak itt pihenhet meg lelkem ha kifáradt,
Széles e világban.

Hiszen itt nyílt minden szeretet virága,
Itt szövődött minden arany álom fátyla,
Bűbájos szálakból.

Lefoszlott a fátyol sok más szép vidékről,
De itt álmom mindig még az égbe kékül,
Úgy ma, csak mint régen.

Czóbel Minka verse

Krisztus fénye

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek
évente négyszer megjelenő folyóirata
XVIII. évf. 3. sz. (68) ~ Szent István király ünnepe

* * *

Felelős kiadó: Láng András plébános, langandras46@freemail.hu
Plébánia telefonszáma: 06-24-518-990, *plébánia levélcíme:* 2335 Taksony Fő tér 1/b

Szerkesztési és tördelési munkálatok:
Koczka Tamásné Nagy Angela és Goia Marianna Zsófia
Dunaharaszti T/F 06-24-537-570; angelika@flynet.hu
www.plebi.hu; e-mail: luxchristi@flynet.hu

Nyomdai kivitelezés: DORIL Bt. Taksony

Fényképek: Arató Csaba, Farkas Miklós, Gál Józsefné, Gáll Sándor, Helméczy Richárd, Höhszt Erika, Koczka Tamásné, Makra Mónika, Malaczkó István, Szegvári Anna

Címlap: Giovanni Battista Salvi da Sassoferrato Imádkozó Madonna c. képének részletével, boldogasszony palástja fű (alchemilla mollis) leveleivel

Hátlapon: a taksonyi Szent Anna templomban őrzött középkori Szent Anna szobor